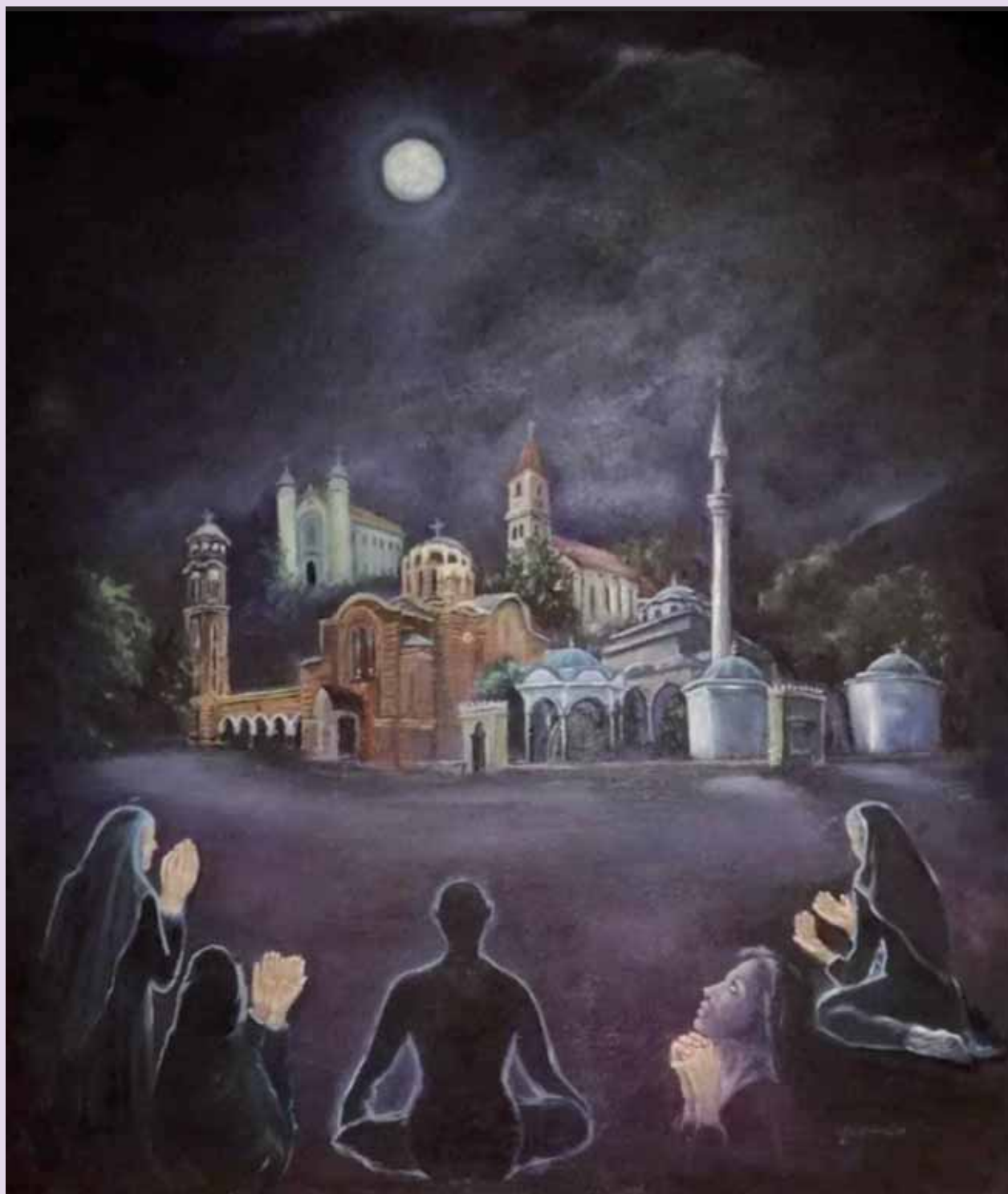


MAGAZIN SAVEZA BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ / MAGASIN UTGIVEN AV RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

Š E H E R

BANJA LUKA



ŠEHER BANJA LUKA - Broj 75 - FEBRUAR - MART 2022. - MOTALA - GODINA XII



Uz ovaj broj

Dani uvijek mogu biti bolji

Poštovani čitaoci, dragi prijatelji!

Nažalost, i u ovoj godini zapljuskuju nas više ružne vijesti. Agresija Rusije na Ukrajinu podsjeća nas na isti scenario koji je doživjela, i proživjela, i naša domovina. Razlika je u tome da su se, u vrlo kratkom periodu, na ukrajinske gradove sručile tone i tone razarajućih granata. Posljedice su katastrofalne, a napadnuti gradovi podsjećaju na tragedije Vukovara, Sarajeva... Stradaju nedužni civili i pitanje je kada će ovo ludilo stati.

Svi ćemo dugo biti pogođeni ovim dešavanjima jer će se uvedene sankcije Rusiji osjetiti i na standardu evropskih građana. Sve je poskupjelo i još uvijek cijene rastu, a u siromašnijim zemljama, kakva je Bosna i Hercegovina, građani jedva sastavljaju kraj sa krajem. Mnogi, nažalost, vide rješavanje samo u odlasku na zapad. Pandemija više nije prioritetna vijest u izvještavanju svjetskih i domaćih medija, i nada da će se ona zaustaviti sve je realnija.

Poseban dio ovog broja posvetili smo našoj vjernoj saradnici Suadi Đelić Mulaomerović, koja nas je, nažalost, napustila.

Proljeće vrijeme je vrijeme godišnjih skupština naših udruženja i saveza, koji djeluju u Švedskoj. Tako je i Savez Banjalučana održao svoju, već 26., godišnju skupštinu u lijepom gradu Orebru. Osim redovnih planiranih aktivnosti u ovoj godini, skupština je odlučila, da se, zbog ukinutih restrikcija oko korone, održi u septembru, tradicionalni susret Banjalučana, i to poslije dvije godine pauze. Savez će pomoći i oko organizacije i realizacije Vezanog mosta u Banjaluci, u mjesecu julu. Nastavit će se saradnja s dobrim ljudima iz Donjeg Vakufa, a planirana je posjeta i švedskom parlamentu, poslije oktobarskih izbora. Ova godina je godina izbora u mnogim državama, a posebno je za nas značajna jer se izbori održavaju i u naše dvije domovine. Izbori su već održani u Mađarskoj i Srbiji, a premoćno su, i očekivano, pobijedile vladajuće desničarske stranke.

Ove godine u Švedskoj, a i u mnogim zemljama svijeta gdje žive Bosanci i Hercegovci, posebno svečano je obilježen Dan nezavisnosti BiH. Bili su to dobro organizovani i posjećeni skupovi, sa porukama mira, demokratije i tolerancije. Veoma uzavrela situacija na Zapadnom Balkanu, i prijetnje pojedinih nedoraslih visokih političara iz našeg susjedstva, prouzročili su, kao odgovor, snažne i jedinstvene proteste širom dijaspore. Nadamo se da će ovi protesti uroditi plodom i da će prevladati međusobno povjerenje i razumijevanje na našim prostorima. Vjerujem da nikome normalnom građaninu nije na pameti da ratuje protiv svojih komšija i da će ipak na kraju razum pobijediti. To je u interesu svijeta nas.

Koristim priliku, da - i sa zakašnjenjem - u ime našeg, i vašeg, lista svima čestitamo 1. mart, Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine, a našim damama 8. mart, Dan žena. Prigodnim buketom cvijeća i odabranim riječima, ne samo uz 8. mart, nego i svakodnevno, prenesimo naše emocije i ljubav do srdaca naših majki, supruga, sestara i prijateljica, jer one to i više nego zaslužuju.

A nadamo se, i to svim srcem želimo, da ćemo se ovog ljeta radovati novim druženjima u našoj Banjaluci, na obalama našeg Vrbasa. Neka nam svaki dan bude kao jedna čudesna šara u Vezanom mostu.

Na kraju da se vama, koji ste nam već poslali dobrovoljne priloge, u ime naše male redakcije i u svoje lično, iskreno zahvalim na pomoći i razumijevanju, i nadam se da će vam se pridružiti i mnogi drugi naši čitaoci.

Na ovoj stranici možete čitati sve dosadašnje brojeve "Šeher Banje Luke".
<http://issuu.com/savezbl>

Vaš urednik
Mirsad Filipović

OSNOVAN/GRUNDAT 2009.

Izdavač/Utgivare
SAVEZ BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ
RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

ISSN 2000-5180

Glavni i odgovorni urednik/
Chefredaktör och ansvarig utgivare
Mirsad Filipović

Urednik/Redaktor
Goran Mulahusić

Grafička obrada/Grafisk arbete
Gunić Zlatan, Art-studio EMMA

Lektor/Korrekturläsare
Ismet Bekrić

Blagajnik-Ekonom/Kassör-Ekonom

Zlatko Avdagić

Redakcija/Redaktion

Goran Mulahusić
Enisa Bajrić
Fatima Mahmutović
Ozren Tinjić
Nedžad Talović

Dopisnici/Korrespondenter

Ismet Bekrić (Slovenija)
Mišo Vidović (BiH)
Radmila Karlaš (BiH)
Mersad Rajić (Kanada)
Ljubica Perkman (Njemačka)
Reuf Jakupović (Švedska)
Dr Severin D. Rakić (Australija)
Dinko Osmančević (BiH)

Adresa redakcije/Redaktionens adress

Šeher Banjaluka,
Luxorgatan 12, 591 39 Motala
Telefon: +46(0) 739 872 284
Internet: www.blsavez.se
E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com

List izlazi dvomjesečno

Godišnja pretplata:
6 brojeva 150 SEK plus poštarina

Pretplata i reklame

+46(0) 73 98 72 284
E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com
Rukopisi, crteži i fotografije se ne vraćaju

Štampa/Tryck

NIGD "DNN" Banja Luka

Naslovna strana

Senada Bratić

Godišnja skupština Saveza Banjalučana u Švedskoj.....	4
Poruke mira, prijateljstva i ljubavi.....	6
Domovina je više od datuma.....	9
Vlasnici naroda.....	12
Perači mozga i para !.....	13
Kolumna: Razglednice.....	14
Posrbljeni Rusi.....	17
Tražimo konkretne odgovore.....	20
Odbijamo da se ne zalažemo za pristojnost, dobrotu i mir.....	22
Sjećanje: Gospodska ulica.....	24
Prekinuti krugove zla.....	26
Putopis: Istanbul.....	28
In memoriam: Suada Đelić Mulaomerović.....	32
Kad se riječi spletu.....	34
Moja raja sa Studenca.....	36
Kontinuitet nasilja.....	38
Pjesma uvijek nađe put.....	40
Gorka istina.....	42
Bosna žubori nad pitomim krajem.....	44
Tarzanova rijeka.....	46
Trajni svjedok.....	48
“Svega u božijoj bašti”.....	50
Lov u srednjoj Bosni.....	52
Habitat Culture Fest.....	54
Vicevi.....	56
Budi dio hajra.....	58

str. 28

Istanbul



str.4

Kao jedna porodica



str. 48

Trajni svjedok



str: 6

Poruke mira, prijateljstva i ljubavi





Godišnja skupština Saveza Banjalučana u Švedskoj

KAO JEDNA PORODICA...

u koju nas je odavno zbližila naša pjesma i naša nostalgija za Banjom Lukom i Vrbasom

Delegate je dočekala muzika

Tekst: Fatima Mahmutović

Orebro je bilo srdačno domaćinsko mjesto ne samo radnog dijela Skupštine Saveza Banjalučana u Švedskoj, nego i lijepog druženja uz muziku, pjesmu i švedsko-bosanski stol. Družili smo se i sa publicistom i novinarom Brankom Tomićem, i njegovim novim knjigama o bosansko-hercegovačkom sportu.

Predstavnici svih 11 udruženja - zajedno

Godišnja skupština Saveza Banjalučana u Švedskoj, održana 19. marta 2022. godine u Örebro, bila je još jedna lijepa prilika ne samo za razgovor o djelovanju i budućim planovima, nego i za draga viđenja i druženja. A kad je još prelijep sunčan dan, onda je to povod više za veliki odaziv delegata. Očito, poželjeli smo da se vidimo i družimo, jer je i epidemija stvarala zatišja i neizvjesna putovanja. Tako smo po prvi put nakon relativno dužeg perioda imali predstavnike svih 11 udruženja Banjalučana u Švedskoj.

Kako su gosti pristizali, domaćini, članovi Udruženja Banjalučana u Örebro, pozdravljali su ih već na vratima, osmijehom, lijepim riječima is muzikom u živo. Naši muzičari s gitarom i harmonikom, Mirsad Mahmutović i profesor Fikret Kurbegović, nisu štedjeli prste a ni glasove, i zajedno s ostalim članovima udruženja pjevalinaše najljepše pjesme -sevdalinke. Naša pjesma, naša domovina i naš grad su nas odavno povezali u jednu divnu familiju. Naročito nas je svojim dolaskom obradovao najstariji član Glavnog odbora Saveza, Mesud Mulaomerović, koji je, poslije gubitka životne drugarice i svoje bolesti, našao snage da bude s nama bez obzira na put dug 500 kilometara.

Kafa, limunada i domaći kolači za dobrodošlicu, a onda je počela godišnja skupština. 34 delegata s pravom glasa usvojili su dnevni red i sve predložene tačke, prisutni gosti su s pažnjom pratili rad skupštine. Predsjednik Saveza Banjalučana, Mirsad Filipović, otvorio je skupštinu, a onda je izabrano radno predsjedništvo koje je predvodio predsjednik Faruk Sarajlić i veoma uspješno vodio skupštinu do kraja. U međuvremenu je pregledana izložba slika, koju su postavila udruženja "Aktivitet centar Halmstad" i "Sedef" iz Laholma. Slike su prelijepo nacrtane i zahvaljujem se u ime domaćina gostima što su htjeli da podijele draž svojih radova s nama.

Foto: Goran MULAHOŠIĆ

Muzika i sport

Poslije godišnje skupštine stigao je i ručak, domaći specijaliteti, pečeno jagnje, kafa i kolači, a onda nas je svojim knjigama i svojom riječju obradovao naš sportski novinar i publicista Branko Tomić. Poslije teške bolesti i operavka došao je u Örebro da prisustvuje skupštini i da nam predstavi svoje nove knjige "Fudbalska riznica bosansko-hercegovačkog nogometa 1903.-1992.", "Fudbalska riznica bosansko-hercegovačkog nogometa 1992.-2019." i "Crnci iz FIS-a". Branko je uvijek drag gost u Örebro i svi mi mu želimo brz oporavak pa da uskoro bude ponovo s nama, možda na nekom od planiranih seminara.

Muzika zbližava duše, pa je tako i nas zbližila u nostalgiji za voljenim gradom, za kraljem svih rijeka u domovini, zelenim Vrbasom, danima i noćima provedenim na plažama pored njega. U toj čežnji je došlo veče a da to nismo ni primijetili. Vrijeme je bilo da se razidemo, jer su mnogi od prisutnih putovali i po 5-6 sati do Örebro i, naravno, ovaj put ih je ispratila pjesma u nadi da se vidimo u našem lijepom gradu ili na nekoj od slijedećih sjednica. Do tada, ostajte nam zdravo, dragi prijatelji, bez obzira iz kojeg grada nam dolazili.

Vidimo se ponovo!





Branko Tomić i Nail Vajrača



Predsjednik Saveza izlaže izvještaj o radu



Radno predsjedništvo



Domaćini godišnje skupštine



Delegati iz 11 udruženja

Mesud, Ibrahim i Zlatko



Izet Nadarević pozdravlja delegate





Širom svijeta obilježeni Dan nezavisnosti i Dan zahvalnosti Poruke mira, prijateljstva i ljubavi



Piše: Fikret TUFEK

””Smrdi do neba” kazala je na bosanskom dr. Christina Doctare, velika prijateljica BiH, koja je na istom trgu u Stockholmu, prije dvije godine, vratila Nobelovu medalju, koju je i u BiH zaslužila, u znak protesta zbog dodjele Nobela za književnost Peteru Handkeu, negatoru genocida u Srebrenici.

Koordinacioni odbor “The World for Bosnia and Herzegovina”(Svijet za BiH) organizirao je proslavu Dana nezavisnosti BiH 1. marta i Dana zahvalnosti 6. marta 2022. u 20 država i 44 grada u svijetu.

Države i gradovi u kojima su obilježeni 1. mart Dan nezavisnosti i 6. mart Dan zahvalnosti:

Australija: Sidney, Melbourne, **Austrija:** Salzburg, **Belgija:** Brussels, **BiH:** Tuzla, Maglaj, Zenica, **Danska:** Odense, **Finska:** Turku, **Francuska:** Paris, **Hrvatska:** Rijeka, Pula, Istra, Split, Dubrovnik, **Irska:** Dublin, **Italija:** Rome, **Kanada:** Toronto, Hamilton, Ottawa, **Nikaragva:** Managua, **Nizozemska:** Alkmaar, Amsterdam, Den Haag, Ermelo, Tilburg, Utrecht, **Norveška:** Oslo, **Njemačka:** Geislingen, **Stuttgart**, Frankfurt, **Španija:** Cordoba, **Švedska:** Stockholm, Göteborg, **Tanzanija:** Arusha, Singida, **Velika Britanija (UK):** Derby, Victoria, London, Birmingham, Coventry, Hertfordshire, **SAD (USA):** Boston ... više na: <https://www.facebook.com/worldforbosnia>

Nagrade ”Prijatelj Bosne”: Dr. Christini Doctare i organizaciji NBV

U Stockholmu su program uz Dan zahvalnosti vodili **dr. Adnan Mahmutović** i **Ajla Pepić**, koji su pročitali zajedničku poruku za sve skupove, s tim da je čitana na jezicima zemalja domaćina.

Nagradu ”Prijatelj Bosne” **Dr. Christini Doctare** uručila je aktivistica **Teufika Šabanović**, a nagradu **NBV-u** uručila je **Fadila Jašarević**. U ime NBV-a nagradu je primila **Karin Hagman**, koja se tom prilikom zahvalila bh. građanima za njihovo učešće i doprinos NBV-u.

Dr. Christina Doctare je u divnom govoru uporedila agresiju na BiH sa napadom Rusije na Ukrajinu. Radi se o Dr. Christini Doctare, inače velikoj prijateljici BiH, ženi koja je dobila Nobelovu medalju za angažovanje u mirovnim snagama UN-a. Christina je jedna od najzaslužnijih za pomoć ženama žrtvama agresije na BiH. Doctare je Nobelovu medalju na istom ovom trgu vratila u znak protesta zbog dodjele Nobelove nagrade za književnost negatoru genocida u Srebrenici Peteru Handkeu u decembru 2019. godine.



Dr. Adnan Mahmutović i Ajla Pepić



Stockholm

„Smrdi do neba“

- Dragi bh. prijatelji i porodice, ja vas volim! Pozdrav svim bh. građanima koji su došli iz BiH u Švedsku i pomogli izgradnju moje domovine, naše Švedske. Vi ste se jako dobro integrisali, hvala vam što ste ovdje! Svi se vi sjećate smrada koji se širio prije agresije na BiH, isti takav smrad osjeća se i sada, u agresiji na Ukrajinu. Smrdi do neba, kazala je prvo na švedskom, a onda na bosanskom! Prije dvije godine stajala sam ovdje, na istom ovom mjestu, kada sam pričala o agresiji na BiH i genocidu u Srebrenici, te vratila svoju Nobelovu medalju zbog dodjele Nobelove nagrade za književnost pojedincu koji ne priznaju genocid u Srebrenici. Slike iz Ukrajine, nažalost, podsjećaju me na agresiju na BiH, kao da su iz Sarajeva ili BiH. Isto se dešava u Ukrajini. Vama iz BiH, koji ste ovdje u Švedskoj, 30 godina u miru i slobodi, hvala sa puno ljubavi i pažnje, hvala dragi moji..!

Kompletan video: Dr. Christini Doctare i Karin Hagman NBV:

U Stockholmu su se, uz Dan zahvalnosti, orile lijepe tradicionalne pjesme, nudile pite i kolači; divna osjećanja, sve je mirisalo na BiH i Švedsku, slobodu i mir, osudu agresije i rata, ma gdje on bio!

U govoru koji je držan u Švedskoj, ističe se:

„Građani BiH 1. marta 2022. obilježavaju jubilej, 30. godišnjicu proglašenja nezavisnosti domovine. Ovaj dan i ovaj čin su najznačajniji historijski i državotvorni akt BiH poslije Drugog svjetskog rata. Mnogi tvrde da je zbog ovog čina počeo rat, da je referendum za nezavisnost bio uperen protiv volje jednog naroda, što nije istina.“

Poruka javnosti

„Sa ovog mjesta poručujemo, naročito zvaničnicima i donosiocima političkih odluka u regionu, da je rat u BiH bio nepravedan, agresija Miloševićeve Srbije, a kasnije Tuđmanove Hrvatske na BiH. Bio je to rat nametnut od onih koji nikada u BiH nisu živjeli, koju BiH nisu htjeli prihvatiti, već su je željeli uništiti, podijeliti i rasparčati, a njene narode uvesti u krvavi bratoubilački sukob...“

Tri decenije nezavisnosti

„Uprkos tome što država BiH slavi tri decenije nezavisnosti, međunarodne priznatosti i članstva u UN, ne prestaju propagandne kampanje kojima se negira njena državnost i nezavisnost. Ignoriše i prekraja se hiljadugodišnja istorija BiH i svi kulturni slojevi od kojih je naša domovina sazdana. Mi sa ovoga mjesta pozivamo sve građane

BiH da odbace razarajuću politiku mržnje i podjela, da prigrle svoje komšije i sunarodnike, da prigrle različitosti i našu zajedničku domovinu i sve konstruktivne politike koje vode ka pomirenju, suočavanju sa prošlošću, pravednom miru i opštem prosperitetu.“

Osuda agresije na Ukrajinu

„Ne možemo a da ne kažemo da 30. godišnjica nezavisnosti BiH dolazi u najmračnijem trenutku 21. vijeka, dok traje rušilački osvajački pohod razularenog i moćnog režima iz Moskve nad svojim slabijim i bratskim susjedom. Slike iz Ukrajine danas potresaju sve bh. građane. Sudbina i borba ukrajinskih građana je podsjetnik naše kolektivne traume. Kao nekada u BiH, danas se u Ukrajini brani međunarodno pravo, ljudska i građanska sloboda i prava, demokratske vrijednosti, pravo naroda da živi slobodan, nezavisan i zaštićen od progona i nasilja u demokratski uređenoj i pravnoj državi.“

Dan zahvalnosti

„Pored Dana nezavisnosti, ove godine obilježavamo i Dan zahvalnosti. On nije praznik, ali ovog 6. marta, mi građani BiH, u više od 20 zemalja svijeta izražavamo zahvalnost državama koje su prije 30 godina priznali BiH. Dan zahvalnosti posvećujemo građanima, društvima i državama Evrope i svijeta koji su pomogli BiH i njenim građanima da prežive ratne strahote i primili bh. izbjeglice u svoje okrilje; koji su otvorili svoja vrata i ponudili siguran i dostojanstven život našim građanima u vremenima kada su sile mraka pokušavale sa lica zemlje izbrisati jednu zemlju, narod i kulturu. Zahvalni smo građanima i društvima koji su nam pružili ruku spasa i dali šansu da se okrijepimo, izliječimo, oporavimo, školujemo,



Stockholm



Göteborg

radimo i izgradimo svoje domove u novim zemljama. Mi danas nismo više samo Bosanci i Hercegovci, mi smo i Italijani, Finci, Danci, Nizozemci, Šveđani, Amerikanci, Kanađani, Australijanci, Danci, Francuzi, Belgijanci, Nijemci, Austrijanci, Norvežani, Švicarci, Britanci, Irci, Slovenci, građani Republike Hrvatske.“

Dijaspora pomaže svoju BiH

„Mi građani BiH nastavljamo naše aktivnosti u smjeru razvoja države, obrazovanja, zdravstva, ekonomije. Investiramo u našu zemlju i naše znanje i naš novac, tako da mlade generacije Bosanaca i Hercegovaca ne moraju da napuštaju svoju BiH. Da bismo mogli početi, mi moramo imati novi ustav, koji će biti u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Moramo imati političare koji neće negirati genocid i vrijeđati druge narode. Moramo imati istinsku vladavinu prava tako da Republika Srpska, koja je priznata kao entitet i nakon masovnih zločina i genocida, ne može da ponovo pravi svoju vojsku. 10. decembra 2021, dok se dodjeljivala Nobelova nagrada za mir“ – ističe se u govoru koji je čitan na svjetskim jezicima u više od 20 zemalja svijeta i preko 44 grada.

Dr. Adnan Mahmutović, Stockholm

– Okupili smo se u Stockholmu da bi se zahvalili našim prijateljima i svijetu za njihovu podršku i prijateljstvo koje su nam pružili, onda kada nam je bilo najpotrebnije. Ovakve su poruke odaslane u preko 20 zemalja svijeta: kakav lijep dan, hladan, ali to nam nije smetalo. Švedska violinistica Mona, veteran sevdaha, penzionerka koja je iznenada došla da bi nam se priključila. Svi smo bili zahvalni Christini Doctare koja je nakon dobitka nagrade „Prijatelj Bosne“ (Bosnias vännern), održala govor ljubavi, mira i poštovanja i time nas dirnula u srce, kao i inače, jer BiH stalno pomaže! Poruka na kraju zajednička: Da nam žive Bosna i Hercegovina i Švedska. Slava Ukrajini!

Amela Isanović, Göteborg

– Ovdje smo u Göteborgu za Bosnu i Hercegovinu. Bosanci i Hercegovci u Švedskoj, iskupili su se uz Dan zahvalnosti, da se duboko zahvale Šveđanima za sve što su pružili, kada nam je bilo potrebno. Okupljene i prolaznike počastismo halvom, punjenim kiflama, djecu slatkišima. Podijelismo balone i knjige (na švedskom) našeg Midhata Ajanovića. Pisasmo ”knjigu” s porukama mira i ljubavi.



Göteborg



Göteborg

Domovina je više od datuma

Prelijepo poruke iz srca BiH i dijaspora odaslane su širom svijeta u posebnoj emisiji, 1. marta u 19 sati, koju su pripremili Savez bh. udruženja i APU Network iz Švedske: isti smo mi iz BiH i dijaspora – domovinu u srcu nosimo!



Piše: Fikret TUFEK

Uz 1. mart, Dan nezavisnosti BiH, švedska dijaspora je preko Saveza bh. udruženja u Švedskoj (BHRF) – Meho Kapo i APU Network mreže – dr. Adnan Mahmutović, realizirala zaista lijepu i sadržajnu 80-minutnu emisiju iz Sarajeva, u kojoj se govorilo, sviralo i pjevalo domovini BiH!

Lejla Gežo, voditeljica

– Uz sretan Dan nezavisnosti BiH, koji emitujemo baš na 1. mart, uz slike zastava BiH i Švedske, čija je dijaspora organizirala ovaj program, slikom vas vodimo kroz našu i vašu BiH: od gradova do rijeka, kanjona, spomenika, stratišta – do ljepota koje ima samo domovina naša BiH, zanosna i prkosna, da je pjesmom i riječju uljepšamo i nezavisnost učinimo ljepšom, i uživamo gledajući i slušajući melodije: „Zemljo moja BiH“, „Moj dilbere kud se šećeš“, „Razbolje se aman...“, „Zapjevala sojka tica“...

Dženana Huseinagić, sopranistica

– BiH je i moja domovina, tu sam rođena, provela najteže trenutke, školovala sam se u inozemstvu, ali srce me vuklo da se vratim u svoju domovinu BiH, koja je moja mati, imam kćerku i želim da raste

ovdje u domovini i da joj to prenosim, jer ljubav prema domovini i mladi treba da prenose..

Dženana Šehanović Sarajlić, pijanistica

– BiH je na prvom mjestu, puno mi je srce domovine, drago mi kada bh. dijaspora veliča domovinu, kao i što smo nas dvije pozvane da uveličamo ovaj jubilej, jer domovina je više od datuma!

Željko Komšić, predsjedavajući Predsjedništva BiH

– Jedna je i jedina BiH, naša domovina, zato je Dan nezavisnosti značajan i ovdje i u Švedskoj, gdje je vodstvo dijaspora to osjetilo i organiziralo ovaj lijepi program. Kada je bio referendum o nezavisnosti 1992. bio sam mlad, logično mi bilo da glasam „za“, poslije sam naučio mnogo toga, da sam dio naroda..! Osjećanja su





promiješana danas: bh. zastava, prva s ljiljanima je u srcu, ova nova je za budućnost, simbolika, imamo svoju državu BiH! Ono što smo prošli naša je država – vidite šta se dešava u Ukrajini, sve bi neki narodi dali da imaju svoju državu, s njom se ne treba igrati, nije nam dana (izborili smo se!) zauvijek.

Senad Šantić, osnivač firme „ZenDev“

– Iz moga Mostara sam izbjegao, ali sam se vratio iz Švedske 2016. da u domovini živim. Dan nezavisnosti je da se sjećamo ljudi koji su se borili za bh. državu, ali „borba“, ne puškom već intelektom, nije završena dok god mladi napuštaju BiH! Mladima poručujem da više rade i da sebe unaprijede, a medije molim da ne budu samo negativni, ovo nam je jedina domovina, naša BiH!

Maja Salkić, glumica Sarajevskog ratnog pozorišta („SARTR“)

– Dan nezavisnosti je i dan identiteta, pripadanja istom prostoru i jeziku i kulturi, kojoj nismo previše posvećeni. Moje pozorište „Sartr“ osnovano je u ratu, 17. maja 1992, kao izraz otpora okupaciji, surađuje i sa našim bh. građanima u Švedskoj, kultura je najbolji identitet, jer vlasti i političari dolaze i odlaze. Sarajevsko ratno pozorište je Europa u malom, otvoreno prema mladima, u izbjeglištvu to je sada treća generacija, tamo ste sigurniji, ali ovdje u BiH vam je domovina, srce i duša...! BiH je država i svih naših izbjeglica iz cijelog svijeta, oni su uvijek dobro došli, jer mi smo jedno, nerazdvojivi...

Prof. dr. sc. Franjo Topić, teolog

– Domovina je mjesto gdje se rađamo, naša proširena kuća! Učestvovao sam u kreiranju prve bh. zastave s ljiljanima, kao heraldičkim znakovima iz naše historije; mi imamo i kralja Tvrtka, Bosna je puna paradoksa...! Dejtonska BiH nije idealno rješenje, nema idealnih rješenja, ali je bolje od rata. BiH je takva, u njoj žive građani koji su četiri države promijenili, o tome pišem i u mojoj knjizi „BiH naša domovina“. Može se i ovdje živjeti, to je apel mladima da ostanu, nije zapad idealan: često radno odijelo i pidžama. Šta će nam



bogomolje svih vjera ako će biti prazne? Svi smo braća i sestre, svih 8 milijardi: Mir nije sve, ali se bez mira ne može!

Zijad Zijo Omerović, predsjednik RVI (ratni vojni invalidi) i taxista za invalide

– Borac sam ARBiH, sa prve linije i malo više, da sudija nije prije vremena odsvirao kraj mi bismo pobijedili, i ovako smo moralni pobjednici, znam to kao nogometaš „Vratnika“ i zaljubljenik „Barcelone“. Ponosan sam jer smo sačuvali granice BiH i multietničnost ARBiH. Napisao sam knjige pjesama „Leptir“ i „Haver“, svijet je otvorena knjiga za čitanje. Moja poruka mladima: Čuvajte BiH, kada su nas napali svi smo je branili, nikakve paravojne jedinice nisu to učinile..!

Lejla Gežo, Adnan Mahmutović i Meho Kapo

– Veliko mi je zadovoljstvo učestvovati u emisiji i pozdraviti i ljude u BiH i našu dijasporu u Švedskoj i šire, jer želim da širim mrvice nečeg dobrog širom svijeta i mnogo godina nezavisnosti našoj BiH! Danas osjećam zvuke melodije moga grada: „Sarajevo, ljubavi moja“, jer 30 godina i 7 dana sam u Švedskoj, a stalno gledam šta se dešava u mojoj BiH, s tim da treba imati mjeru i znati šta smo i odakle smo i zbog čega smo ovdje. Svijet voli BiH, Švedska je podržava, a ja kažem: „Ne mogu se vratiti u BiH kada iz nje nikada nisam ni otišao!“.

Dr. Adnan Mahmutović, podpredsjednik APU Network (APU Mreža)

– Mi danas zajedno nastupamo i ljubav domovini BiH šaljemo, u ljepšoj budućnosti hoćemo da sudjelujemo. Ne sjećam se referenduma, bio sam tinejdžer, imao 16 godina, ali osjetio sam vibracije kod odraslih i ljubav prema BiH. U srcu ima mjesta i za BiH i Švedsku, gdje živimo, ali BiH zauzima ogroman dio srca. Srce je priča, i Bosna je priča, izlazi iz srca i vraća se, energija koja se puni, proces, to se ne može potrošiti. Čestitam Dan nezavisnosti svima bh. građanima u BiH i Švedskoj, komšijama koji nisu Bosanci, jer BiH je internacionalna.





Ponos domovinom BiH

„Emisija Dan Nezavisnosti BiH 2022 – APU Network / BHRF“ postoji na mrežama i portalima, treba je pogledati: da žmarci srcem, zbog domovine BiH, kroz dušu prođu! Ovaj osvrt na emisiju je da i na papiru ostane zabilježeno da smo obilježili 1. mart Dan nezavisnosti BiH, spajali i zblizavali Švedsku i sve zemlje dijaspore sa BiH, a bh. građana ima u preko 50-tak zemalja svijeta, oni su dio BiH jer za nju žive.

Riječi Mehe Kape odslikavaju da je emisija „*topliji pristup obilježavanja Dana nezavisnosti, baš onako kako milina naše nam Domovine jedino i razumije, s ljubavlju!*“



Elit Städ Sverige AB

Järnvägsgatan 2B, 582 22 Linköping

www.elitstad.com

Telefon 0142 126 01 Mobil 070 952 24 66

Elit Städ Sverige AB är en företag som har fokus på leverans av tjänster av högsta kvalitet. Vi startade vår verksamhet år 2006, och sedan dess har vårt kundunderlag och omsättning stadigt ökat, tack vare de kvalitetsnivåerna vi har uppnått. Vi levererar kundanpassade lösningar, i högsta möjliga grad beroende av kundens krav och önskemål. Lokalvård av kontor och butiker, bygg- och flyttstäd samt alla typ av golvvård ingår i våra dagliga uppdrag.

I vårt arbete använder vi oss av en modern maskinpark samt är miljöanpassade till rådande lagar och bestämmelser genom vårt miljövänliga arbetspolicy och miljötänk. Vi utför uppdrag enl. löpande avtal samt enstaka uppdrag, båda med kvalitetsförsäkringar och kvalitetsgarantier. Idag är vi verksamma i Södermanland, Östergötland, Jönköpings län samt Älvsborgs län. Vår personalstyrka är i dagsläget 23 personer och vi ser framemot att inom kort även anställa fler. Vi samarbetar med Sveriges största leverantörer av hygienprodukter, och är även certifierade och utbildade i de olika användnings områden. Elit Städ följer de rådande kollektivavtal samt innehar F-skattebevis och ansvarsförsäkring. Välkomna till Elit Städ Sverige AB - ett företag med kvalitet i fokus!

Svi vi koji ste zainteresovani za posao u ovoj branši, a željeli bi raditi kod nas u gradovima: Linköping, Norrköping, Nyköping, Mantorp, Jönköping, Borås, Mjölby mogu se javiti na naše kontakt telefone.



EU Strasbourg parlament

Kako prepoznati pokušaje razaranja Bosne i Hercegovine?

„Vlasnici“ naroda



Piše: Edin OSMANČEVIĆ

Foto: Melisa Filipović

Zvanični stav Evropske unije (EU) i Evropske komisije (EK-a) o načinu provođenja reformi, između ostalog, i Izbornog zakona i ustavnopravnog sistema, potpuno jasno je iznesen u Mišljenju EK-a, pogotovo u analitičkom izvještaju. Izmjene Izbornog zakona, prije toga i izmjene Ustava, moraju biti usklađene s evropskim standardima koji su nam jasno isporučeni. Šta je to i o čemu se radi, znamo vrlo dobro kroz presude Evropskog suda u Strasbourgu.

Pa kako je uopšte moguće da se, srećom propali pregovori o izmjenama Izbornog zakona, ograniče na federalni nivo i da se u njime ne rješavaju presude Evropskog suda za ljudska prava? Međunarodna zajednica bi trebala, najblaže rečeno, da se crveni od stida, jer se uprkos porukama iz Brisela pretvorila u otvorenog lobistu interesa HDZ-a i Čovića. A s njima i „etničke“ bošnjačke poglavice u liku Konakovića i Radonjčića koji su pokazali neodgovornost i neznanje trošeći svoj politički kredibilitet. Zarad očuvanja svojih pozicija, pokazali su da su spremni navoditi vodu secionistima države Bosne i Hercegovine logikom etno-vjerskog i minimalističkog

ubjeđenja kako je „bolje išta nego ništa te bit će bolje, inšala“.

Propali pregovori bi trebali da otvore oči građanima BiH, da **budućnost Bosne i Hercegovine nisu monoetničke stranke koje zastupaju stanovište po kome je potreban novi dogovor tri naroda u BiH, dogovor koga mogu voditi samo „istinski predstavnici naroda“**. Ideja o etnokratiji, konsenzusu tri političke stranke i etničkom političkom predstavljanju ne postoji nigdje na svijetu. On je najveća opasnost po opstanak BiH, nastala u procesu raspada Jugoslavije te proklamovana na osnivačkom kongresu SDA od njenog prvog predsjednika Alije Izetbegovića. Ideja o etničkom političkom predstavljanju je naišla upravo na plodno tlo velikosrpske i velikohrvatske politike kao glavno oružje u destrukciji i podjeli države Bosne i Hercegovine. Ko su danas istinski predstavnici naroda, danas je više nego jasno – etnonacionalni lideri čiji je osnovni cilj sakriti politički i privredni kriminal., „Vlasnicima“ naroda odgovara sistem u kome caruje neznanje, slijepa poslušnost, nedostatak kritičkog mišljenja, nemoral, religijske dogme, duhovna i materijalna bijeda, zaostalost i – iseljavanje.

Upravo su ove monoetničke stranke srušile građanski ustav Republike Bosne i Hercegovine koji nam je danas prijeko potreban kako bi se društvo oslobodili etničkih okova i prodisalo punim plućima. Građanina nema, izbrisano je, nestao kao da nikad nije ni postojao. Etnija je postala izvor svih političkih prava kojeg su branile sve tri strane pozivajući se na tobože „volju naroda“.

Vratiti slobodnog građanina na scenu, oslobođenog etno-vjerskih okova, prioritetni je zadatak. To je jedini put koji Bosnu i Hercegovinu vodi naprijed!

Perači mozga i para!

Licemjerna je politika hrvatskih predstavnika u Evropskom parlamentu!

U antibosanskim naracijama namjerno se izjednačavaju pojmovi nacije i etnije u Bosni i Hercegovini, i to nije slučajno. Dok matičnoj hrvatskoj državi pripisuju epitet „građanske“, u kojoj postoji samo jedna nacija i samo jedna nacionalnost, Bosna i Hercegovina je izuzetak i svjetski specifikum. Zato se ne libe da šire dezinformacije kako bi građanski ustav Bosne i Hercegovine postao „opasnost za unitarizam i separatizam i za preglasavanje volje jednog naroda te opstruirao izbor takozvanih legitimnih predstavnika hrvatskog naroda“. U tim izjavama posebno prednjače Željana Zovko, Tonino Picula te Tomislav Sokol, koji podržavaju politiku koja nanosi ogromnu štetu Hrvatskoj ali i Bosni Hercegovini. Hrvatska nikada nije htijela priznati status „konstitutivnog“ naroda Srbima u Hrvatskoj niti „hrvatskom cvijeću“.

„Konstitutivnost“ je svjetski specifikum rezervisan samo za Bosnu i Hercegovinu. Kako u njoj žive tri nacije, treba je podijeliti i na tri države, gdje bi stvaranje trećeg entiteta bio početak i prelazni oblik separatističkih težnji. Bosni i Hercegovini se oduzima pravo da ima svoju „naciju“ koju tvore građani a ne plemena, kako to žele da nam nametnu etnonacionalisti.

Europskim parlamentarima se nameće mišljenje kako je građanski koncept društva u suprotnosti sa nacionalnim konceptom društva, što je nonsens. Zapravo ova dva koncepta čine jedan jedinstveni koncept na kome se zasniva svaka moderna država. U Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim demokratskim državama, potvrđuje se mogućnost bitisanja građanskog društva u kojima se pomiruje državno-teritorijalni i kulturno-etnički model nacije.

Poruke hrvatskih parlamentaraca se posebno intenziviraju u svakom izbornom ciklusu jer im je osnovni cilj očuvanje status quo propadanje bosanske države te odgađanje kvalitativnih promjena koje građansko društvo nosi sa sobom. U njihovim izlaganjima nećemo čuti potrebu uvođenja sankcija Dodiku i njegovom bratu po kriminalu Čoviću, umreženih u kartelski sistem nove buržuazije. Sjetimo se, istog onog presuđenog Čovića oslobođenog od pravosnažne presude jer je sudija uništio dokaze i dokumente.

Izborni zakon treba slijediti princip da svi građani imaju sva demokratska i građanska prava bez obzira na etničku pripadnost. Bosna i Hercegovina mora više učiniti u izgradnji svoje bosansko-hercegovačke nacije kao fundamenta opstanka i izgradnje demokratskog funkcionalnog društva.

Antibosanska naracija hrvatskih parlamentaraca svjesno je usmjerena na podrivanju stabilnosti i državnosti Bosne i Hercegovine, te joj se treba odlučno suprostaviti!





RAZGLEDNICE



Piše: Radmila Karlaš

Mama, vidi. Pisali ste baki. Dragi naši (očigledno, ne samo baki), stigli smo, smjestili se, djeca su dobro. Biograd kod Zadra, tačnije Filip Jakov. Sa prve fotografije na moru, nad mamin vodeni dušeknaginje se plavokosa dvogodišnja djevojčica. Toliko sam puta vidjela tu fotografiju iz ranog djetinjstva, da odavno doživljam samu sebe u datoj situaciji i prilici. Nema dvojbe, sjećam se i strmih stepenica prema plaži, ko bi znao, možda se i sjećam. Pa da, i ja sam nekad bila na moru!, udaram po tipkama svog umornog LT, kao da su one upravo bile pored mene kada sam bućnula u plavu, slanu vodu, pa se onako sad jaranskimašina i ja podsjećamo nekog morskog ježa ili kamenice. Sklona produženom oduševljenju, utoliko jačem što već tri godine nisam ni omirisala more, potvrđujem navedenu oratorsku činjenicu, jednako mlatarajući po tipkama kompjutera. Sjećaj li se mama, ona me nekad čuje, a nekad ne, zavisno od toga u kojem sam je dijelu života s tatom prekinula. Od njegovog odlaska živi na dva kolosijeka, ne treba ni da govorim na kojem je češće. Sad me sluša, naravno da se sjeća kada sam njoj i tati poslala razglednicu. Maločas sam ispod LT izvukla jednusa Briona. Pišemim o Koku, Titovom papagaju, i o Josipu, konobaru hotela gdje sam odsjela, a u kojem je prebivao i Krleža. Ne znam da li je drug Fric imao običaj da piše razglednice, ali ja bogami jesam. Kako je ova lijepa, na njoj Jadransko blista kao hiljade modrih kristala, a ja vidim sebe kako s okusom mora i okusom soli sjedim u bašti konobe i pišem. Fažana, upravo sam se vratila iz stamene kamene kuće, gdje sam razgovarala sa drugom Engelsom. To je već druga razglednica, da se razumijemo. Da ne bi bilo zabune, dotični se baš tako zvao (možda se i dalje isto zove, ako je na Planeti), ime mu je dao otac u hipu pobjede protiv agresora. Jedan od one čuvene trojke što su se uspenrali na obližnje brdo Perojka i zaboli zastavu. Novu, sa petokrakom, kao simbolom i znakom oslobođenja zemlje od okupatora i domaćih izdajnika. Tad je Engels još bio moderan, a radnička prava još modernija. Drug Engels je baš boravio u prostorijama društva Josip Broz Tito, z.p. Fažana. kada sam banula očarana petokrakom, Titovom bistom i svim tim detaljima, na koje ranije gotovo da nisam obraćala pažnju. Kad su nestali, uporedo kad su nahrupili fašisti, e tad mi je Tito kako fizički, tako i kroz simbole, falio više nego ikad. S mislima o Titu, partizanima, u koje uključujem i oca druga Engelsa, a i svog sopstvenog, sjedila sam na obali mora u Fažani i pisala roditeljima. Sjećam se da sam morala požuriti, jer naša draga Perojka, mali trajekt, samo što nije zaplovio put Briona. Višedecenijsku tradiciju pisanja razglednicam nisam napustila ni u doba elektronskih čudovišta, za koja sam sigurna da će jednom pojesti Planetu. Ovako ili onako. Dok god može da se nađe ijedna razglednica, uključujući i markicu, ja ću pisati. Gdje god bih se denula, pa makar i na dan, vidim se unazad, kako zasjedam u nekom restoranu, bašti, kafeu, kafančugi, ispijam lagano kafu i divanim ljudima olovkom. Mama me razumije. Sačuvala je sve

razglednice koje je tata slao sa putovanja. Raznih. Skoplje, Zagreb, Sarajevo, bezmalo cijeli sadašnji "region", a potom se nižu Napulj, Rim, Venecija, Prag, Budimpešta, Grčka, Bliski istok i tako redom. Nama su najdraže one iz malih mjesta, koja su tek dobila svoju razglednicu. Razvrstavam one koje je ona njemu pisala svojim krasnopisom, zbog kojeg je bila čuvena. U Milice nisu samo bile duge trepavice, visoke aristokratske jagodice, već i zlatne ručice za pisanje. A ima i njihovih zajedničkih. Mlini kod Dubrovnika, pa Ček, ček... Draga naša kćeri... Tog 1. maja kad su već bili otputovali, liječeni, ali ne i izliječeni, alkoholičar dočekao je nas grupu izletnika koji smo se vraćali sa izvora Suturlije. Siroti, mislili smo da ćemo ako odemo do izvora, izbjeći sva pijana društva usput i nisput. Tako je naime tvrdio Siniša. Da ne dužim, kako čovjek valjda bojeći se privlači baš ono čega se boji, udarala sam kontru od prijatelja, htijući neko bliže mjesto, ali je Prepametni tjerao po svom... Završilo se prilikom povratka povredom mojenoge, nakon što me pijani manijak, sve gađajući panjem u glavu, na sreću promašio. Ali, ne dovoljno. Toliko o sigurnim stazama i bogazama. Sedamnaest mi je godina tek. Izmaknula sam se i nepunih pola sekunde poslije, stropoštala u Suturliju. Kako se zabezknula moja raja sa Hiseta, uključujući i "vidovitog" Sinišu, kada su me vidjeli kako plutam u vodi. Miki nije shvatao, pa je dobio purpurni preljev, zanimljivo je kako sam ja iz vode vidjela sve sitnice vezano za svakog iz naše prijateljske ekipe. Kojisu, ponaosob ili udvoje, nailazili iza male okuke na stazi. Eto, ja sam uvijek bila brzonoga, pa sam išla prva, skakućući kao jare. Ni Nadi nije bilo mane, bila je tek malo iza, a sad stoji skamenjena od šoka. Ja sam pokušala i što je njoj spadalo. Nisam samo bila brza na nogama, već i na jeziku. Odbrusila sam našem agresivnom presretaču onim što moja mama zove "jedna glava, hiljadu jezika" i evo me gdje sam. Zaista je nemoguće ćutati, kada vas neko na prvu počinje verbalno vrijeđati na nezamislive načine. Samo zato što ste naišli. Što ste žensko i nemate tri oka i grbu na leđima. Očigledno je u "lajanju" bio izvježban. Ali Nada još nije bezbjedna, bijednik raspolaže daljnjim rekvizitima. I to nakon što je na mene obrušio punu bocu rakije, što govori o prirodi njegovog bijesa da je žrtvuje (proletjela mi je pored uha), ibrik vrele kafe (neko ga je mlatnuo po ruci, pa je ibrik zalepršao, tresnuo i vrelom kafom poprskao obližnje kamenjena pristojnoj udaljenosti od mene), da bi me, kao što se već zna, tek panj na kojem je prije toga sjedio, nakon poskakivanja po risu moje noge, obreo u vodi. Ima još ruke, gledam u pijanduru, neće je valjda zadaviti. U početku je slika razmrljana, a onda je kadar potpuno jasan, da jasniji ne može biti. Igor, koji je prvi naišao iza okuke, pogledom je preletio preko mene, Nade, napadača, ostali nisu bitni (pijandurina družina se izvrsno zabavljala, ako se izuzme njegova žena koju niko ništa nije ni pitao), reagujući instinktivno. Kao panter, skočio je na onog pijanog, žilavog monstruma. I sad vidim tu sliku u glavi. Koji skok. Da ne duljim, nakon što su se Igor i

nasilnik(čija je žena oko poskakivala, vrištala i plakala), obreli u Suturliji i kad je zakonom jačeg, mlađeg i trijeznijeg frka prestala, moji drugovi i drugarice su me nakon jednog uspona, gdje sam sjela da predahnem, morali nositi. Draga naša kćeri, razglednica iz Mlina kod Dubrovnika, uglavljena je na staklu komode, baš kao i ona velika crno-bijela fotografija u izlogu, na kojoj je nasmiješena i na drvo oslonjena Sena Hodžić, kćerka vlasnika fotografske radnje u novootvorenom Zanatskom centru. Koja me stalno zapitkuje kako sam i, o bože, šta će reći moji kad se vrate nakon Prvomajskih praznika. Dobra moja Sena. Bi li tu, ma morala je biti svakako i Nata, šahistkinja, kći, buduća bjelomantilašica, koja će se brzo uozbiljiti, valjda čim dobije indeks datog fakulteta. Tad je još bila slatka i mila djevojčica. Ljudi, bilo je tu i nesvrstanih. Njih dva. Jedan se svakako zvao Elias, a drugi Kaled ili tako nekako. Onaj mršavi dugonja što se široko osmjehuje na zajedničkoj fotografiji, koja prikazuje kako na ražnju pečemo... pile! Elem, ris moje, panjem opaučene noge, buknuo je, zarumenio se, a potom pocrnio kao sam vrag. Završila sam u Hitnoj među supijanom družinom veselog osoblja, ali prije toga. Draga naša kćeri... Mama obrće razglednicu u rukama. Sad je prema meni okrenuto bajkovito mjesto, a ona iščitava. Vole te mama i tata. Ali, priča još nije gotova. Onaj moj purpurni drug, dragi siroti prijatelj Miki, bio je vrlo uznemiren. On me i vozio u Hitnu tatinim automobilom, nakon što me družina nekako donijela do Hiseta. I to na improvizovanim nosilima, to je tek bila scena! Nakon Hitne, Miki se htio vratiti da traži onog nasilnika, smatrao je da još nije dobio svoje. Sigurno je još tamo, navaljivao je. Njemu se doživljaj zaglavio negdje u grlu i niti je mogao da ga proguta, niti da ga povрати. Bio je nekako poražen time, zlom koje je iskočilo sa travnate ledine uz rječicu. Nije mu se uklapalo. Ni meni, iskreno, ali sam pokušavala da ga smirim. To je tek pijani kreten. Odmahivao je glavom i bio neizmjereno uznemiren. Agresivni alkoholičar bio je identifikovan, jer je mama, čim su se vratili s mora, što znači odmah, ali poslije one razglednice, bila brza, jako brza zapravo i nadasve efikasna. O bijesu da ne govorim. Elem, nisam htjela da tužim bolesnog kretena. Poslije sam saznala da se po ko zna koji put liječio na Psihijatrijskoj klinici, a onda sam u dnevnim novinama, na onoj strani koju mama prvu pogleda, ugledala njegovo ime. Ali, to je bilo godinama poslije. Te 1981. maja mjeseca, jedno sam vrijeme nosila langetu. Senad, od milja Šerpa, jedini stvor u okruženju koji je od nas sviju imao sopstveni automobil, vozio me do parka "Petar Kočić", do raje, gdje sam skakutala na jednoj nozi. Kada mi je dojadilo, skinula sam langetu sama i od tada, pa do dana današnjeg, postalapreciznija u vremenskim prognozama od bilo kojeg Meteorološkog zavoda. Moja, nekoć ugruvana, noga, sa gotovo stucanim ligamentima, ionako krhkih i sitnih kostiju, "namiriše" promjenu vremena mnogo unaprijed. Kad niko ne bi



rekao...A vidi ovu iz Zagreba. Sad mi mama već zdušno pomaže. Miki, onaj moj uznemireni drug sa Suturlije, Siniša i ja sjedimo ispred nekog bircuza u Agramu i ja pišem razglednice. Nije važno što se vraćam isti dan. Naime, polagala sam prijemni na Sveučilištu u Zagrebu. Moji drugovi su me ranom zorom čekali na staroj Autobuskoj stanici, ali smo odlučili da se nazad vratimo auto-stopom. Dragi moji, završila sam test, a Zagreb je... Zato što si kreten. Pa da, nisi se smirio dok mi nisi razbudio cijelu familiju. Što jest jest. Sirota Mikijeva porodica se postrojavala tokom cijele noći sa raznoraznim satovima u rukama. Od onih zidnih, preko vekerica, pa do ručnih. Od jutros se prepiriu. Siniša, uzbuđen što putuje da drži fige drugarici za prijemni ispit, nije mogao spavati. Odnosno jest, ali nekako unaprijed. Njemu seneki prirodni časovnik pomicao u suprotnom smjeru od predviđenog. Lupao je Mikiju na vrata tri puta te noći, tvrdeći da već uveliko kasne. Svaki put se gađao vremenom koje tek treba da dođe. Kad svane... Kako je autobus kretao bezobrazno rano, Miki, onako neispavan, bio je oran da Siniši zabije prst u oko. Ne znam šta ga je spriječilo. I ja bih mu u datoj situaciji, u najmanje ruku uvalila lakat u pleksus. Nakon što razglednice ubacujemo u poštansko sanduče, vijećamo kako ćemo povratak izvesti tako što ćemo se odvesti tramvajem do Sesveta, a onda započeti potragu za automobilima na auto-putu. I kada smo (odnosno ja) na jedvite jade ustopali našeg sretnog vozača, (svi bi, videći naš siroti trojac, uglavnom odmaglili), u znak zahvalnosti smo zaspali kao klade. Kiša, koja nas je pratila tokom puta, još je bubnjala kada smo se probudili u Okučanima. Zapravo, probuđeni smo, jer je siroti vozač išao dalje auto-putem "Bratstvo i jedinstvo", a mi smo pod pravim uglom skretali desno prema Gradišci i mostu istog rodoljubivog naziva. Vozač nas je primio da mu razgonimo san, jer se, vozeći izdaleka, nadao da ćemo ga onako umornog, razgovoriti. Malo sutra jesmo. Dobro je da smo živu glavu izvukli, jer nam je priznao da ga je pogled na nas, kako slatko spavamo, par puta umalo oduvao u jarak. Poslije nam je stao neki kamiondžija kojem brisači nisu radili, pa je Miki svako malo proturao ruku kroz prozor i nekom uzicom mrdao one ispred nas, da možemo bar nazreti puti prenijeti vozaču kakva je situacija. Jedno ćoravo oko bolje je nego dva, govorio je veselo. Taj šofer je bio toliko zahvalan na pomoći, mada ja mislim da bi on mogao da vozi i vezanih očiju, pa nije bilo govora da nas u to doba noći pusti tek tako (uzgred, bilo je 21 h i 15 minuta), već je sebi dao zadatak da nas razveze direktno kućama. Niko iz moje ulice za života neće zaboraviti tu noć i gromoglasnu tutnjavu; potres, bombardovanje ili oboje!, naime, svi su izletili van, neki i u pidžamama, taman na vrijeme da vide kako se grdosija zaustavlja, a ispred kamiončine Veseli Brko i ja se zdravimo, dok Miki i Siniša zijevaju otvorenih usta u okupljenu svjetinu. I sad vidim Mikija, njegovu visoku mršavu figuru i pospane

oči. Naravno, tu je i druga razglednica. Šta mi je bilo. Kao da sam išla na Južni pol. Dragi mama i tata... Tad si primljena, kaže mama. Išla si da se upišeš. Miki i Hinko (sad je to on) ponosno me tapšu po leđima, a zaposlenik iz Studentske referade, dobro se sjećam da se to tako zvalo, dakle taj brkica Pero, i njegovog imena se sjećam, blijedo me gleda. Primljena sam među prvih pedeset, po rezultatima blizu vrhu, u prvih šest tačnije, objasnio mi je učtivo i strogo, a tek sad dolazim da se upišem. Kad sad, pitam. Kad se upisuju oni sa najlošijim rezultatima. Pero će ostati meni drag, u mom prisustvu uvijek zabezeken lik. Do kraja studija se nije navikao na moje brkanje termina, permutovanje predmeta iz kojih polažem kolokvij i svih ostalih munjenosti, čime uglavnom običnim ljudima napravim buru u glavi. Na kraju, kada sam diplomirala, pitao me, prvi put sa osmijehom, dali to nešto nije u redu sa njihovom službom ili pak, sa mnom. Sa mnom naravno, odgovorila sam kao iz topa. O, ja se najviše bojim onih s kojima je uvijek sve u redu, uzvratio je. Kako god, netom primljena studentkinja, sa tek napunjenih 18 godina, pisala je po običaju razglednice, srčući kafu u bašti Gradske kavane na Trgu Republike. Miki i Hinko su otišli da malo protegnu noge, pa sam zijala okolo, zadovoljna i sretna. Nakon što smo se opet našli na auto-putu, kao iskusni stoperi, bar Miki i ja, brzo nas je pokupio neki tip, koji je slušao sjajnu muziku na kasetofonu u automobilu. Bila je to prava Laboratorija zvuka, bukvalno. Hinko je bio oduševljen. Njegovi dječjački obrazi su se crvenili kao kod curice, dok mu je Predrag potpisivao kasetu. I to na mjestu gdje će Hinko, kad počne potop, reći da odlazi jer je pacifista. Naravno, pogrešnom tipu. Uniforma nije imala sluha za Pacifistu, a Pacifista za Uniformu. Svi ste vi sada sa Pacifika, reći će potonji i ta će me priča natjerati na smijeh kada se Hinko i ja sretnemo mnogo godina kasnije u našem gradu. Pozdravljamo se u Okučanima sa Laboratorijom zvuka okrnjenog sastava, Mladen je kući u Novom Sadu. Mladi smo, energični, sretni i gledamo kako auto odmiče duž puta Bratstvo i jedinstvo. Skakućemo, ganjamo se i vrtimo po putu, kao da nam je upravo Skakavac zaš'o u rukavac. Hinko je naročito sretan sa potpisanim primjerkom kasete. Skrasio se u Njemačkoj sa Drenkom, suprugom. Moj drug, koji je dobio ime po Titovom sinu, onom što nije stigao da poraste. Draga Radmila, ovdje je... Pa naravno, bedasto. Gledam razglednicu sa trebinjskim platanama. Platane su u redu, ali ostalo... Na oproštajno večer sam mu donijela otužnu razglednicu, bezmalo pogrebnu, koju sam nešto ranije specijalno za njega našla negdje u Zagrebu. Napisala sam mu prave sonete sa svim pijetetom. Njegovo gnijezdo od kose uskoro će biti ostrigano kao kod Merino ovčice. Išao je u vojsku i od te discipline pravili smo sprdačinu, jer smo sve izlagali smijehu. Trebinje, pa Titograd, evo ih mama, razglednice od Hinka. Dešifrujem njegov sitni rukopis iz 1982. i ispada još jedna razglednica. Pjegava fontana sa parkom Petar Kočić. Kako se desilo da je zaboravljena, kao ona zaboravljena draga Laboratorije zvuka. Dragi Hinko, evo Miki i ja sjedimo u parku i mada nam nije lijepo kao tebi... I tako dalje i tako dalje... Sjedimo u parku... Mora da sam došla kući za vikend iz Zagreba. Kako sam samo mogla da zaboravim da je ubacim u poštansko sanduče. Sliježem ramenima i iz Čopićeve Parohije tužnog đavola izvlačim jednu, na kojoj je prekrasan zamak. Kako da se ne sjećam, na granici je između Hrvatske i Dežele. Otočec, stali smo da popijemo kafu. Slovenija, još malo pa smo u Hrvatskoj. Dragi moji, bojim se da se nešto dešava. Dešavalo se. Sjećam se upaljenog radija u automobilu i jednog rokera koji je pojava o tome kako je onima sa Alpa stalo do njegovog pravoslavnog skalpa. Potom su se posvađali beogradski i zagrebački drug i eto belaja. Na drugoj radio stanici, neki zabezekenuti slušalac pita da li će osim primoraca, sada izmisliti i termin zamorci. Ma nije valjda, smijem se. Ali hoće. Sve je bilo izvrnuto. Godinama ranije, tema mog



diplomskog bila je Sociologija jugoslovenske društveno-ekonomske krize. Ovoga sam se bojala. Ne valja, ništa ne valja. Pucaće, pa će razgovarati. Taj zamak je veličanstven, kaže mama, gledajući razglednicu.

Razglednice su nestale iz kioska uporedo sa novinama iz okruženja ili naše dotadašnjedomovine, cigaretama i svim onim sitnicama koje smo zagledali po izlozima. A i da ih je bilo, ne bismo ih mogli nigdje poslati. Sve je stalo. A opet, sve je počelo. Zlo i naopako. Svjedočenja su mutna, nepotpuna. Razglednice me podsjećaju na cijeli jedan život, nekad mi izgleda kao da drugog i nemam, do onog na njima. U rukama mi je kolaž onih koje sam slala svojoj raji u vojsku. I njihovih iz raznih gradova. Siniša piše da stoji na kukuruzu i gleda u Mađarsku iz Koprivnice. Ljubiša šalje onu iz Jastrebarskog, gdje se ja uputim jednog dana iz Zagreba. Kada me sačeka na bus stanici u Jastrebarskom, ja mu pokazujem autobusku kartu sa starim datumom. Nisi valjda, smije se kao mahnit. Jesam, pokazala sam je strogoj kontrolorki, i samim čudom ona mi ju je vratila kao da je sve u redu. Evo je, ova je od Mikija. Brčka se na moru u moru. I ja ga odjednom vidim, mog druga, visokog, tankog kao breza, kako stoji zabezeken. Mnogo više do onda kad me nasilnik povrijedio na Suturliji. Miki ne razumije, ogleda mu se to na licu. Moj drug, u kojeg gledam kroz prašinu koju su podigle neke ljutite čizme, nepozvane, nasilničke. Moj Miki, preneražen. Ja Mikija drugačije ne mogu da vidim. Ali, kako ti znaš kad nisi bila tamo. Znam. Kao što sam znala i onda na Suturliji i na putu u Zagreb i u sto sličnih situacija. Pobogu, ja znam Mikija. Iznutra ga znam. Toliko smo razglednica napisali i zajedno potpisali. Isto kao što znam da je tad, na vratima, u Mikiju sve zgaslo. Rasplinulo se u bezdanima tame. Miki je, rekli su mi, negdje. Užasno se bojim da je nigdje. Ima li tog skloništa poslije ljutih udaraca po vratima, koje bi ga moglo zaštititi. Želim da vjerujem da je Miki sa mnom u ranom jutarnjem autobusu za Zagreb, izmrcvaren Sinišinim buđenjem svako malo prethodne noći. Gledamo zajedno kroz zavjesice na Autoprevoz autobusu, koji upravo kreće sa stare Autobuske stanice. Miki, koji savjetuje vozačakamiona da uspori, jer nailazi neki ludi tip koji pretiče, dok vuče uzicu sa brisačem na dotrajaloj šajbi kamiona. Treba mi strašno puno snage da svog druga Mikija izvučem iz ništavila i postavim ga u mjesto zbijanja. Mjesto života. On mi se otima i vraća u tamu, ali ja ne posustajem. Ne radim to zbog duga prema njemu, jer nas dvoje nemamo račune koje treba poravnati. Činim to i zbog svog sopstvenog života, koji se bez Mikija dodatno labavi. Jasno mi je, ne mogu boraviti na razglednicama, mogu se samo sjećati. Jer, moram i hoću živjeti. I Miki mora živjeti. Mora. E, zato to radim. Zato.



POSRBLJENI RUSI



Tekst i izbor ilustracija:
REUF JAKUPOVIĆ
ecko@graposi.se

Rusofilijade u Beogradu, Podgorici i Banjoj Luci Rusofilija i kod dodjele odlikovanja

U ranim jutarnjim satima 24. februara 2022. godine predsjednik Rusije Vladimir Putin najavio je, kako je rekao, "specijalnu vojnu operaciju u Ukrajini, s ciljem njene demilitarizacije i denacifikacije". A samo koji sat nakon ove najave, ruske trupe ušle su u Ukrajinu, čime je srušen mir u Evropi i započelo apokaliptično rušenje gradova, koje je dovelo do masovnog ubijanja te nevidene patnje i egzodusa Ukrajinaca.

Invazija na ovu suverenu državu naišla je na široku međunarodnu osudu i primjenu oštrih sankcija, koje su Rusiji nametnule mnoge evropske države, prije svega članice Evropske unije, a i mnoge vanevropske države, prije svega SAD. Širom evropskog kontinenta organizirani su masovni skupovi osude ruske invazije na Ukrajinu. No, bilo je, istina u neuporedivo manjem broju, i organiziranih skupova podrške ruskoj invaziji. Nije nimalo neočekivano da je tih skupova bilo i na prostorima bivše nam domovine Jugoslavije, preciznije rečeno u Srbiji, Crnoj Gori i Republici Srpskoj.

Rusofilijade u „srpskom svetu“

Naravno, Srbija je prednjačila u tome pa su u mnogim gradovima održani masovni skupovi podrške Rusima. Na skupu u Beogradu (da se osvrnemo samo na glavni grad) rusofili su imali šaroliku dekoraciju: državne zastave Rusije i Srbije, trobojke ovih zemalja, zastave s likom Vladimira Putina... Bilo je i plakata te automobila sa velikim slovom Z, viđenim na ruskim tenkovima u Ukrajini. U oči su posebno upadale crne zastave s mrtvačkom glavom. Nije manjkalo ni zastava s likom ratnog zločinca Ratka Mladića jer, pobogu, gdje bi ovakav skup mogao proći bez „heroja“ koji je, između ostalog, kriv i za smrt više od osam hiljada nedužnih Srebreničana. Na skupu se moglo čuti i da je „Rus svakom Srbinu brat“.

Ni Srbi u Crnoj Gori nisu sjedili skrštenih ruku. U nekim gradovima ove najmanje balkanske države organizirani su skupovi



Beograd

podrške ruskoj agresiji. Pored dekoracije mnogobrojnim zastavama „svake sorte“ (naravno, bez crnogorske zastave), na skupu u Podgorici moglo se čuti i prokletstvo Svetog Petra Cetinjskog, koje je svojevremeno - u vrijeme litija - citirao i Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije: „Ko bio protiv Rusije, dabogda živo meso s njega otpadalo“.

Prekodrinski Srbi, što će reći Srbi iz Republike Srpske, takođe su izašli na ulice da pokažu svoje rusofilstvo. Recimo, u Banjoj Luci, koja za razliku od nekada multietničkog grada danas liči na bilo koju srbijansku varoš, građani (bolje reći, seljaci) dekorisali su skup zastavama, posebno trobojkama Rusije i Republike Srpske. Nije im to bilo ni teško jer su to istovjetne zastave, koje se samo drugačije ističu. Zastava Rusije je, naime, kao zastava Republike Srpske samo napačke okrenuta. Banjolučani su bili „počastvovani“ i učesćem na skupu članova ruske organizacije „Noćni vukovi“, koja postoji u Rusiji, Srbiji i Republici Srpskoj. Nije prošlo nezapaženo da je skupu u gradu na Vrbasu prisustvovao i Petar Đokić, ministar u Vladi Republike Srpske.

Fenomen je, zaista, to prenaplašeno prorusko raspoloženje - rusofilija, koja vlada u „srpskom svetu“ (termin Aleksandra Vulina, ministra unutrašnjih poslova Srbije). Ona se ogleda u pretjeranom, neopravdanom i iracionalnom idealiziranju ruskih istorijskih, kulturnih, političkih, vjerskih i inih stajališta. To je toliko izraženo da se čini da su rusofili „srpskog sveta“ ustvari posrbljeni Rusi.

U Srbiji, na primjer, ide se do te mjere da je čak i dodjela najviših državnih odlikovanja pojedincima „obojena“ rusofilijom. Pokazaćemo to na primjeru dodjele triju najviše rangiranih odlikovanja (Orden Republike Srbije na velikoj ogrlici, Orden Republike Srbije na lenti i Orden srpske zastave prvog stepena) u periodu od posljednjih deset godina odnosno u periodu „vladavine“ dvojice osvjedočenih rusofila, Tomislava Nikolića i Aleksandra Vučića, bivšeg i sadašnjeg predsjednika Srbije.

Inače, da napomenemo, Srbija od svih balkanskih država ima najdužu tradiciju državnih odlikovanja. Prvi orden, Takovski krst, ustanovio je knez Mihailo Obrenović 22. maja 1865. godine.

Tomislav Nikolić: Dvanaest ordena predsjednicima postsovjetskih država

Samo nekoliko mjeseci nakon što je u maju 2012. godine izabran za predsjednika Srbije, Tomislav Nikolić je dodijelio svoje prvo odlikovanje. Ne treba da čudi što je ono (Orden srpske zastave prvog stepena) otišlo u ruske ruke. Dobio ga je Sergej Šojgu, tada guverner Moskvske oblasti a kasnije (i danas) ministar odbrane Rusije.

Kao predsjednik Srbije, ostaće Nikolić upamćen ne samo po vlastitom proizvodu rakiji tomovači, nego i po tome što je 2013. godine onako đature dodijelio ordene dvanaestorici predsjednika postsovjetskih država, nastalih raspadom Sovjetskog Saveza 1991. godine: Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Gruzija, Kazahstan, Kirgistan, Moldavija, Rusija, Tadžikistan, Turkmenistan, Ukrajina i Uzbekistan. Nije teško dokučiti čime se Nikolić rukovodio pri dodjeli ordena. Nijedna od ovih država, naime, nije članica Evropske unije a ni NATO saveza. S druge strane, Rusija je među njima kao bastion, s kojim su druge usko povezane. Istina, Ukrajina to nije od 2014. godine odnosno od aneksije Krima. Dakle, za Nikolića je pravilo: prijatelj mog

Podgorica





Banja Luka

prijatelja je i moj prijatelj. Ili, ako već nisi Rus, ruski si prijatelj odnosno prorus. I to je dovoljno. Pa čak i za dodjelu odlikovanja. Da napomenemo da je Vladimir Putin odlikovan Ordenom Republike Srbije na velikoj ogrlici, a svi drugi predsjednici Ordenom Republike Srbije na lenti. Jer, ne mogu oni u isti koš s Putinom, novim ruskim carom.

Lako je zapaziti da se među pomenutim postsovjetskim državama ne nalaze Estonija, Latvija i Litvanija. A što se njih tiče, Nikolić ih je „kaznio“ jer su one još od 2004. godine i u Evropskoj uniji i u NATO savezu. Ove tri baltičke države, da podsjetimo, anektirao je Sovjetski Savez 1940. godine, a njihovu aneksiju zapadne sile nikada nisu priznale.

Odluka Nikolića da odlikuje predsjednike postsovjetskih država naišla je u Srbiji na oštre kritike, naravno ne kod rusofila. Pri tome je posebno naglašeno da se mnoge od tih država ne mogu pohvaliti visokim stepenom demokratije te da su mnogi od odlikovanih predsjednika više godina na toj funkciji i da su ktome i autokrate.

Pored Šojgua i Putina još jedan viskopozicionirani Rus primio je odlikovanje iz ruku Nikolića. Orden srpske zastave prvog stepena dodijeljen je 2016. godine ministru inostranih poslova Rusije Sergeju Lavrovu.

Aleksandar Vučić: Državna odlikovanja i crkvenim velikodostojnicima

Za razliku od Tomislava Nikolića, Aleksandar Vučić nije bio tako izdašne ruke kada je u pitanju dodjela državnih odlikovanja - dodijelio ih je neuporedivo manje od svog prethodnika. Međutim, on je uveo i jednu „novinu“: dodjelu ordenja sekularne države sveštenim licima. Tako je 2021. godine Kiril, Patrijarh moskovski i sve Rusije dobio Orden Republike Srbije na velikoj ogrlici. A ovaj orden se, u skladu sa Zakonom o odlikovanjima, dodjeljuje predsjednicima ili suverenima država, što uvaženi Kiril nije. U obrazloženju odluke o dodjeli stoji da mu se odlikovanje dodjeljuje „za zasluge u razvijanju i učvršćivanju miroljubive saradnje i prijateljskih odnosa Srbije i Ruske pravoslavne crkve“. Pa, zar ova crkva ne saraduje sa Srpskom pravoslavnom crkvom a ne s državom? Ali, kakve to veze ima, kada je Vučić u pitanju - o svemu u Srbiji on odlučuje.

Ove godine sreća se osmjehnula i Mitropolitu volokolomskom Ilarionu, koji je odlikovan Ordenom srpske zastave prvog stepena. Pored ove dvojice ruskih crkvenih velikodostojnika, da i to pomenemo, Vučić je na početku svog predsjedničkog mandata Ordenom srpske zastave prvog stepena odlikovao i Teodora Drugog, Patrijarha aleksandrijskog i sve Afrike. Dakle, svešteno lice.

Vučić je, ukupno uzevši, bio izdašniji od Nikolića kada su u pitanju odlikovanja dodijeljena ruskim državljanima. Tako je on, pored gore pomenute dvojice ruskih crkvenih velikodostojnika, 2020. godine Ordenom srpske zastave prvog stepena odlikovao dvojicu ruskih akademika, Nikolaja Muhina i Zuraba Ceterelija - za uređenje enterijera



u Hramu Svetog Save. Dakle, za „nesvjetovno“ angažovanje.

A 2021. godine Vučić je odlikovao i jedno nesvešteno rusko lice, zamjenika predsjednika Vlade Rusije Jurija Borisova. Njemu je pripao Orden Republike Srbije na lenti, mada se ovaj orden, u skladu sa Zakonom o odlikovanjima, dodjeljuje predsjednicima država ili vlada. Dakle, još jedna dodjela mimo zakona. Ali, Rus je u pitanju, zar ne.

Vučić je 2018. godine Ordenom Republike Srbije na velikoj ogrlici odlikovao Nursultana Nazarbajeva, predsjednika postsovjetske države Kazahstan. Nazarbajev se na predsjedničkoj funkciji nalazio 28 godina (od 1991. do 2019. godine), po čemu je rekorder među predsjednicima postsovjetskih država. Možda se baš to svidjelo Vučiću - koji teži da, ne daj Bože, dostigne Nazarbajeva - pa je „ispravio“ Tomislava Nikolića dodijelivši Nazarbajevu orden višeg ranga od onoga koji mu je dodijelio Nikolić 2013. godine, kada je, kao što smo već rekli, onako đuturo odlikovao dvanaestoricu predsjednika postsovjetskih država. Dva najviša državna odlikovanja jednom čovjeku - nije li to previše. Pa, ako je i od Vučića. Ali, ne zaboravimo: Nazarbajev nije Rus, ali je zato prorus. I to veliki.

Inače, Vučić je, što se odlikovanja tiče, izdašan i kada su u pitanju osvjedočeni rusofili s naših prostora. Pri tome, naravno, on ne vodi računa da li za odlikovanje ima uporište u Zakonu o odlikovanjima. Tako je on 2021. godine odlikovao člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine Milorada Dodika (Orden Republike Srbije na velikoj ogrlici) i Andriju Mandića, predsjednika partije Nova srpska demokratija Crne Gore (Orden srpske zastave prvog stepena). Godinu dana kasnije, dakle ove godine, Željka Cvijanović, predsjednica Republike Srpske odlikovana je Ordenom Republike Srbije na lenti, dok je predsjednik Demokratske partije Crne Gore Milan Knežević odlikovan Ordenom srpske zastave prvog stepena. Sve četvero pomenutih su, pored toga što su osvjedočeni rusofili, i obožavaoci lika i (ne)djela Vladimira Putina, što je, vjerovatno, bio dodatni motiv za Vučića (takođe Putinovog obožavaoca) da im dodijeli odlikovanje.





Korisno uputstvo
dijaspori Bosne i
Hercegovine kada
im u goste dolaze
bh. političari!

Tražimo konkretne odgovore

Ovo je malo uputstvo dijaspori, kad nam u goste dođu bh. političari, da ih konkretno pitamo: Zašto od završetka rata pa do danas zahtjevi bh. dijaspore nisu riješeni?

Bosanskohercegovačkim građanima u dijaspori sigurno je poznato, da bi se u oktobru 2022. godine trebalo da održe Parlamentarni izbori u Bosni i Hercegovini. Predizborna kampanja u našoj domovini nikada i ne prestaje, ali u zadnjih pola godine vidimo, da je krenula intenzivno širom dijaspore. Članovi raznih političkih opcija iz BiH koriste svaki dolazak u dijasporu da podsjetite bosanskohercegovačke glasače van domovine na važnost registracije za predstojeće glasanje, obavezno naglašavajući kako je bh. dijaspora itekako bitna za Bosnu i Hercegovinu.

Naravno, kao i svi političari u svijetu, obećavaju sve i svašta. Ti susreti su prilika da ih podsjetimo šta je bh. dijaspora sve tražila od državnih organa Bosne i Hercegovine, a šta je dobila. **Ovo je malo uputstvo, kada vam u goste dođu bh. političari, da ih konkretno pitate: "Zašto od završetka rata pa do danas zahtjevi bh. dijaspore nisu riješeni?"**

Ovo uputstvo nije upereno protiv ijedne pojedinačne stranke, već se odnosi na sve političke partije koje su participirale u vlasti od završetka rata pa do danas. A na vlasti su bile sve značajnije partije koje djeluju u Bosni i Hercegovini.

Prije nego što počete našim političarima postavljati pitanja, prvo ih podsjetite:

Da u bh. dijaspori trenutno živi više od dva miliona bh. građana koji svojim finansijskim donacijama i ulaganjima predstavljaju najveće

investitore u domovinu. Naime, zvaničan iznos doznaka iz dijaspore za prošlu godinu iznosio je oko 2,5 milijarde KM, a nezvanično, ta cifra je trostruko veća. Uz to treba dodati da je od 2000. godine do danas bosanskohercegovačka dijaspora u privredu Bosne i Hercegovine „ubrizgala“ oko 55 milijardi KM nepovratnih sredstava. Iz Centralne banke navode da posljednjih godina novčane doznake iznose oko osam posto bruto domaćeg proizvoda (BDP). **Ovo vam govorimo zbog toga da imate u vidu značaj bosanskohercegovačke dijaspore za održavanje socijalnog mira u domovini.**

Uz to, nemojte zaboraviti spomenuti odnos bh. političara prema dijaspori tokom pandemije gdje su se ponašali kao “Slon u staklarskoj radnji” i ponovo su pokazali da apsolutno nemaju razumijevanja za svoje državljane koji žive van granica domovine. Dovoljno je prisjetiti se “organizovanog” povratka bh. državljana iz evropskih zemalja, potom šatorskih karantina na granici, pa onda karantina u studentskom domu na Bjelavama. Tačku na “I” su stavili kažnjavanjem bh. građana pri povratku u zemlju, a koji nisu imali validne bh. pasoše, naravno, granični policajci kazne su počeli pisati prije nego što su ovu mjeru objavili u medijima.

Četvrt vijeka bh. dijaspora od nadležnih vlasti u Bosni i Hercegovini traži rješavanje bitnih pitanja od značaja za bh. dijasporu. Od završetka rata do danas u više navrata mnoge bh. organizacije, mediji i istaknuti pojedinci iz dijaspore zvanično su na raznim kongresima, manifestacijama i direktnim sastancima isticali te svoje zahtjeve i u pismenoj formi dostavljali Predsjedništvu, Vladi, nadležnim ministarstvima Bosne i Hercegovine te OHR-u. Nažalost, do sada nije bilo sluha za njihovo rješavanje.



Namik Alimajstorović,
prvi predsjednik Svjetskog saveza
dijaspore Bosne i Hercegovine



Faruk Tičić,
bivši sekretar Svjetskog saveza
dijaspore Bosne i Hercegovine



Haris Halilović,
bivši potpredsjednik Svjetskog saveza
dijaspore Bosne i Hercegovine
i generalni konzul BiH u Štuttgartu

Izdvojiti ćemo najznačajnije zahtjeve bh. dijaspora koji su na čekanju:

- Donošenje Zakona o dijaspori.
- Osnivanje Ministarstva za dijasporu.
- Definitivno regulisanje dvojnog državljanstva.
- Promjena Izbornog zakona i uvođenje elektronskog glasanja i registracije za glasanje tj. ukidanje aktivne registracije, osnivanje posebne izborne jedinice za dijasporu, jer dijaspora po uzoru na Hrvatsku nema direktno izabrane svoje predstavnike u Parlamentu BiH.
- Zahtjev za izradu i uvođenje jedinstvenog nastavnog plana i programa dopunskog obrazovanja za djecu u iseljeništvu, i provedbu člana 34. Zakona o obrazovanju koji predviđa finansiranje dopunskih škola u dijaspori.
- Konačna i potpuna provedba Aneksa VII Dejtonskog sporazuma (koji govori o održivom povratku).
- Povrat stanova (mogućnost za nove rokove za podnošenje zahtjeva za povrat stanova zbog toga što mnogi bh. građani u svijetu iz raznih objektivnih razloga to nisu učinili).
- Regulisanje pitanja izgubljenog radnog staža, te s tim u vezi u pitanja koja se odnose na penzijsko – invalidsko osiguranje.
- Jednostrana nostrifikacija diploma stečenih u inostranstvu za mlade stručnjake koji se vraćaju u BiH – Bolonjska deklaracija.
- Obnova Matice iseljenika Bosne i Hercegovine.
- Olakšice investitorima iz dijaspora u privredu i dosljedna borba bh. vlasti sa "pandemijsko - endemskom" korupcijom u zemlji.
- Poštivanje Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, čiji je potpisnik i BiH.
- Provedba odluke Evropskog suda za ljudska prava iz Strasbourga (slučaj Sejdić-Finci i ostali).
- Isto tako, dijaspora je tražila da se iz kruga bh. građana, a

posebno mladih koji završavaju eminentne škole u državama boravka, omogući zapošljavanje u bh. predstavništvima. Neosporno je to da bh. predstavništva trebaju biti usko povezana sa bh. organizacijama u zemljama gdje oni egzistiraju. Na taj način bi se izbjeglo čak i neprijateljsko ponašanje bh. ambasadora i konzula.

- Otvaranje kulturno-informativnih centara Bosne i Hercegovine u zemljama s većim brojem dijaspora.

- Kad su u pitanju promjene Ustava Bosne i Hercegovine, treba spomenuti da je SSDBiH napravio svoj prijedlog Nacrta Ustava BiH koji je i predat određenim institucijama BiH i napravljen u skladu s vladavinom zakona i po uzoru na ustave demokratskih zemalja.

- Građani BiH u dijaspori traže puno poštivanje postojećeg multietničkog i svakog drugog načina organizovanja, bez nametanja etničkog koncepta predstavljanja iz BiH, koji se u državama u kojima žive smatra diskriminirajućim. Primjer je osnivanje reprezentativnih odbora u Saveznoj Republici Njemačkoj po nacionalnom ključu, potpuno bespotrebno, kontra-produktivno i provokativno. Zašto vlast Bosne i Hercegovine osnivanjem takozvanih "reprezentativnih tijela" stvara svoju "trofaznu" dijasporu. Da li na taj način želi "uspješan" recept vladavine prava iz Bosne i Hercegovine implementirati u demokratskim zemljama gdje živi i radi bosanskohercegovačka dijaspora?

- Kako se troše sredstva za koja nadležna ministarstva apliciraju kod raznih fondera a odnose se na bh. dijasporu. Da li postoje egzaktni podaci koliko su Vlada BiH i nadležna ministarstva dobili novca putem aplikacija i kako je on potrošen?

Uputstvo je otvoreno za sve dodatne prijedloge i iskreno se nadamo da će pomoći bosanskohercegovačkoj dijaspori i bh. političarima da vode konstruktivne razgovore.



Jovan Divjak



Zaim Pašić i Namik Alimajstorović

Odbijamo da se
ne zalažemo
za pristojnost,
dobrotu i mir



Alicia Kearns

S prijateljima BH UK Networka želimo da podijelimo jednu radosnu vijest: **Alicia Kearns MP prihvatila je da bude patron BH UK Networka.**



Piše: Lejla Solaković

Posljednjih dana, pa i mjeseci, s obzirom na situaciju u Bosni i Hercegovini, malo ko da nije čuo za gospođu **Alicia Kearns**, članicu Konzervativne partije Velike Britanije i predsjednicu svestranačke parlamentarne grupe za Bosnu i Hercegovinu u Britanskom parlamentu. Prisustvovala je i mirovnom skupu podrške za Bosnu i Hercegovinu u Bosanskoj kući, gdje su je dočekali bh. građani i poželjeli joj toplu dobrodošlicu. Ovo je bila prilika i da joj BH UK Network uruči priznanje, i u ime svih bh građana u Velikoj Britaniji da se zahvali za sve što čini u Britanskom parlamentu kako bi Britanskoj vladi i javnosti približila informaciju o ozbiljnosti političke krize u Bosni i Hercegovini i na Zapadnom Balkanu.

Alicia je dala punu podršku aktivnostima BH UK Networka i sa zadovoljstvom je prihvatila ponudu da bude naš patron. Nije krila svoje emocije i zahvalnost prilikom boravka u Bosanskoj kući, te je tom prilikom između ostalog oistakla:

“Prihvaćam nagradu, prije svega kao obećanje da ću se nastaviti boriti. Ne izvinjavam se što sam emotivna, već je ovo i znak moje odlučnosti i moje privilegije da budem ovdje. Snaga svih vas i bosanskohercegovačke zajednice je u tome što odbijamo da budemo ušutkani, odbijamo da budemo zastrašeni i odbijamo da se ne zalažemo za pristojnost, dobrotu i mir. Ova nagrada je velika čast, ali je i obećanje i odlučnost, mi ćemo biti uz vas i želim da znate da Parlament stoji iza vas. Postoji posao koji treba obaviti, a sukob možemo zaustaviti samo ako budemo zajedno.”

Podsjećamo, da su pored Alicia Kearns već duži niz godina patroni BH UK Networka i Jennifer Stone-Wigg, MBE i dr. Waqar Azmi OBE.

Jennifer Stone-Wigg dobila je M.B.E. (članica Britanske imperije) 2008. godine za pomoć siromašnima u Bosni i humanitarni rad. Jenny je pokroviteljica BH UK Networka od 2007. godine.

Dr Waqar Azmi, osnivač i predsjedavajući organizacije “Remembering Srebrenica”, primio je 2002.godine OBE od Njenog Veličanstva Kraljice Elizabete II u znak priznanja za njegov veliki doprinos u Velikoj Britaniji. Dr Waqar je pokrovitelj BH UK Network-a od 2014. godine.

BH UK Network



PATRONI





Izgled jugoistočne strane Gospodske ulice; ugostiteljski objekat "Citadela", konfekcija "Beko" Beograd, "Metal" Banjaluka, "Modni magazin" Banjaluka....

Arhivski snimci magazina "Šeher Banjaluka"

BANJA LUKA KROZ PROSTOR I VRIJEME

Gospodska ulica

AMBIJENT KAO ODRAZ DUHA VREMENA



Tekst i foto:
Adem Čukur

Gospodska ulica / ulica Veselina Masleše jedna je od najznačajnijih graditeljsko - istorijskih gradskih cjelina, ambijent kao odraz duha vremena u kojima je nastajala sa zgradama u stilovima neorenesansa, secesije, akademizma i moderne koji se međusobno prepliću. Is-

torijat ulice opisan je u članku "Kompleks ulice Veselina Masleše / Gospodske ulice".

S obzirom da slika, kao medij savremenog čovjeka, pogotovo za ovu vrstu članaka, više "govori" od teksta, ovdje su priložene fotografije najvećeg dijela ob-

jekata u Gospodskoj ulici, dok su fotografije Nebodera i Robne kuće "Triglav" na Kastelovom čošku, svojevremeno Pošte na uglu sa ulicom Moše Pijade, zgrade Banske uprave / Gradske uprave, date u istoimenim člancima.

Za razliku od perioda šezdesetih go-

dina, kada su negirane vrijednosti objekata u toj ulici, poslije zemljotresa se počelo gledati pozitivnije na nju kao značajnu graditeljsko - istorijsku cjelinu, i bilo je izvjesno da će se Gospodska ulica rekonstruirati i revitalizirati.

U tu svrhu smo još početkom sedamdesetih godina u "Zavodu za studije i projektovanje" uradili Elaborat postojećeg stanja ulice s osnovama i fasadama svih objekata kao i cjelovitim fasadama istočne i zapadne strane ulice, te posebnim grafičkim priložima u boji s prikazima ulice po vremenu izgradnje, stilovima građenja i namjeni objekata, a urađena je i maketa ulice.

Još dok sam iscertavao ukupnu fasadu zapadne strane ulice, bilo je vidljivo da je zgrada Bate / Borova svojom visinom (spratnosti P+3) u disproporciji s ostalim objektima. Ta disproporcija je uklonjena tako, da je urbanističkim uslovima predviđeno rušenje završne etaže, što je projektant arhitekta Ferid Hozić pri izradi projekta i ispoštovao.

Elaborat je bio polazna osnova za izradu urbanističko - tehničkih uslova "Kompleksa ulice Veselina Masleše" / VM, koje je uradio Urbanistički zavod iz Banjaluke. Elaboratom je bilo predviđeno rušenje manjih prizemnih objekata: slastičarne "Enes" na istočnoj i "Pelikan" na zapadnoj strani, koji su potom zamijenjeni novim objektima spratnosti P+1, dok je za objekat "Standard konfekcije" predviđena adekvatna zamjena fasadnog uličnog platna.

Prema urbanističkim uslovima rekonstruisane su fasade prizemlja na svim objektima na kojima su šezdesetih godina izbijeni međuprozorski zidovi i zamijenjeni staklenim ploham / izlozima, što sam i ja učinio radeći na projektu objekta VM 11.

* u tekstovima ispod slika dati su prvobitni nazivi sadržaja / prodavnica nakon revitalizacije ulice od kojih su neki u međuvremenu promijenjeni.



Središnji dio istočne strane Gospodske ulice, s lijeva na desno: "Relaks" / frizerski salon, Banjaluka; "Centralna apoteka"; "Jadranka" / kožna galanterija, Banjaluka; Ugostiteljski objekat "Citadela" / u podrumu pivnica, u prizemlju kafe bar; na prvom spratu restoran.



Središnji dio zapadne strane Gospodske ulice desno na lijevo: VM 19 - "Prvi maj / konfekcija, Pirot, prizemlje i sprat; VM17 "Leda" / obuća, Knjaževac, prizemlje i podrum; VM 15 "Mercur" / kožna galanterija, Bačka Palanka, prizemlje i podrum; na zajedničkom spratu sa VM 17 "Osiguravajući zavod" Sarajevo; VM13 - "Glas" / knjižara, Banjaluka.

Prekinuti krugove zla

80 GODINA OD ZLOČINA U DRAKULIĆU
(I 81 GODINA BANJALUČKE REZOLUCIJE)



Spomenik žrtvama zločina u Drakuliću



Piše: Dinko OSMANČEVIĆ

Drakulić, mjesto zlokobnog imena, nekada selo, a sada prigradsko naselje, udaljeno je od centra Banjaluke svega šest kilometara. Zajedno sa susjednim Šargovcem i Motikama, bilo je poprište jednog od najmonstruoznijih zločina u Drugom svjetskom ratu, o kome se, nažalost, relativno malo znalo.

Krvavi pohod

Tog snijegom okovanog, 7. februara 1942., u ranim časovima, pripadnici II Poglavnikove tjelesne bojne i VII ustaške bojne,

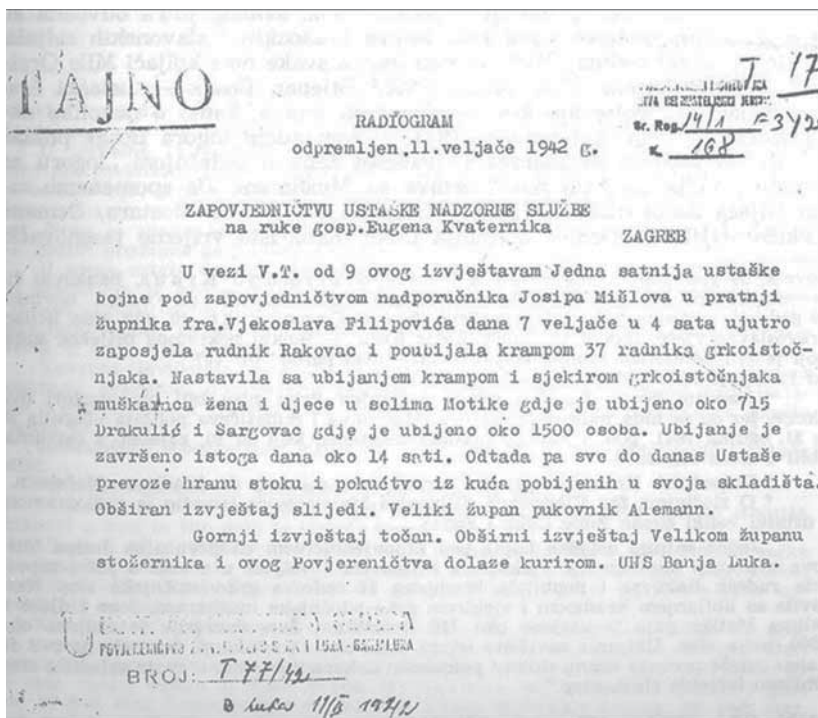
dakle ustaše iz Zagreba i Banjaluke, započeli su svoj krvavi pohod. Najprije su pobijeni rudari iz rudnika Rakovac, njih pedesetak iz noćne i jutarnje smjene, a potom su zločinci nastavili zločinački pir nad nedužnim mještanima ova tri sela. Žrtve su bili pretežno djeca, žene i starci, pošto su odrasli muškarci uglavnom bili u njemačkim logorima, nakon kapitulacije Kraljevine Jugoslavije. Do 14 sati, tog dana, više od 2.300 duša likvidirano je na najmonstruozniji način, noževima, sjekirama, maljevima, bez ispaljenog metka. Smrt je pokosila 551 dijete do 14 godina starosti.

Počinioce je predvodio nadporučnik Josip Mišlov, u pratnji petrićevačkog bratra, Miroslava Filipovića (redovničko ime fra Tomislav), a zločin je isplanirao ustaški stožernik, Viktor Gutić. Veliki župan u Banjaluci, pukovnik Aleman, izvijestio je Ravnateljstvo za javni red i sigurnost u Zagrebu o pogromu tog 7. februara, a njemački general Edmund Glaise von Hostenau, i sam zgrožen nad

svirepošću, a i u strahu od mjesne pobune, tražio je kaznu za Filipovića.

Inače, Miroslav Filipović rođen je u Jajcu 1915. Nakon školovanja, zaređen je u Sarajevu, 3. septembra 1939. godine. Rat ga je zatekao u samostanu na Petrićevcu. Nakon učešća u zločinu, a malobrojni preživjeli su ga prepoznali, suspendovan je iz Franjevačkog reda, a 10. jula je i isključen. Krajem februara 1942., Filipović se obreo u Zagrebu, u zatvoru, da bi ubrzo bio pušten, te postavljen za zapovjednika logora Jasenovac (10.6.1942-27.10.1942) i logora Stara Gradiška (27.10.1942-27.3.1943.). Zbog monstruoznosti pokazanih u tim logorima, prozvan je fra sotona! Nakon sloma NDH, Filipović početkom maja 1945. bježi u Austriju i predaje se Britancima. Britanci ga isporučuju jugoslovenskim vlastima, a Vojni sud komande grada Zagreba osudio ga je 1946. na smrt vješanjem.

Idejni tvorac drakuličkog pogroma, Viktor Gutić, rođen je u Banjaluci 1901. Bio je



Fra Sotona

ДАНА 7-ОГ. ФЕБРУАРА 1942 ГОДИНЕ У СЕЛИМА ДРАКУЛИЋ, ШАРГОВАЦ И МОТИНЕ И У РУДНИКУ РАКОВАЦ УСТАШЕ СУ НОЖЕВИМА И СЈЕКИРАМА ПРЕМА СОПСТВЕНОМ ПРИЗНАЊУ ПОБИЛЕ ОКО 2300 СРБА.

НИЈЕ ИХ СПРИЈЕЧНО НИ ПЛАЧ ДЈЕЦЕ ИЗ КОПИЈЕВНИ НИ ВРИСАК МАЈКИ НИ МУЊ СТАРАЦА.

СПОМЕНИК ПОДИЖЕ СУ Б Н О Р Б А Њ А ЛУКА 1965 Г
ОБНОВИШЕ МЈЕШТАРИ ОВИХ СЕЛА 1991 ГОДИНЕ

advokat, doktorirao je pravo. Politički se aktivirao pri hrvatskim strankama, a nakon Šestojanuarske diktature, postao je veliki pristaša Ante Pavelića. Zbog toga je robovao u Sremskoj Mitrovici. Nakon uspostave tzv. Nezavisne Države, postao je ustaški povjerenik za nekadašnju Vrbasku Banovinu. Isticao se progonom i pljačkom banjalučkih Srba, ubistvom vladike Platona, rušenjem monumentalnog pravoslavnog hrama, Hrista Spasitelja. Nakon sloma zločinačke NDH, pobjegao je u Austriju, odakle se prebacio u Italiju. U Veneciji, dok je hranio golubove, prepoznao ga je banjalučki Jevrejin, Mosko Kabiljo. Uhapšen je i isporučen Jugoslaviji. Suđeno mu je u Banjaluci, u Sokolskom domu, i osuđen je, kao i fra sotona, na smrt! Kazna je izvršena 20. februara, neposredno nakon pete godišnjice masakra u Drakuliću, Motikama i Šargovcu.

Glavni zločinci masakra, u tri banjalučka sela, privedeni su licu pravde neposredno po okončanju Drugog svjetskog rata, ali zločin u Drakuliću ipak je skrajnut i nepravедно zapostavljen. Tek 1965., podignut je prvi spo-

menik na kome je pisalo da se radi o 1.400 žrtava fašističkog terora. Podatak iz prvog, Alemanovog, izvještaja govori o 2.300 pravoslavnih žrtava, a i samo licitiranje brojem žrtava je apsolutno pogrešno. Cilj zločinaca bio je uništenje cjelokupnog srpskog življa pomenutih mjesta.

Bilo je pokušaja, posebno iz hrvatskih krugova, da se ovaj zločin pripíše ustašama iz bošnjačkog naroda, navodnim osvetnicima zbog četničkih zločina na Drini, što naravno nema činjenične potvrde, kao da se i sam zločin iskoristi u raspirivanju nacionalne netrpeljivosti od 1992, pa na ovamo.

Rezolucije kao apeli i osude

Zbog toga treba pomenuti još nešto što je nakon Drugog svjetskog rata bilo gotovo pa zaboravljeno, a govori o raspoloženju bosanskohercegovačkih muslimana prema vlastima tadašnje NDH i njihovim zločinima. Muslimanske rezolucije u Drugom svjetskom ratu takođe su nepravедно zapostavljene. Ovim rezolucijama, a bilo ih je sedam, mada se pominje da ih je bilo i više, nastalim u teškim vremenima, osuđuju se ustaški progoni i

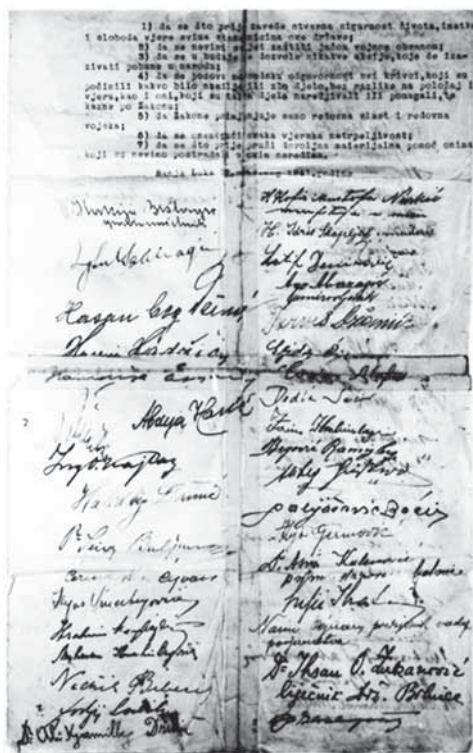
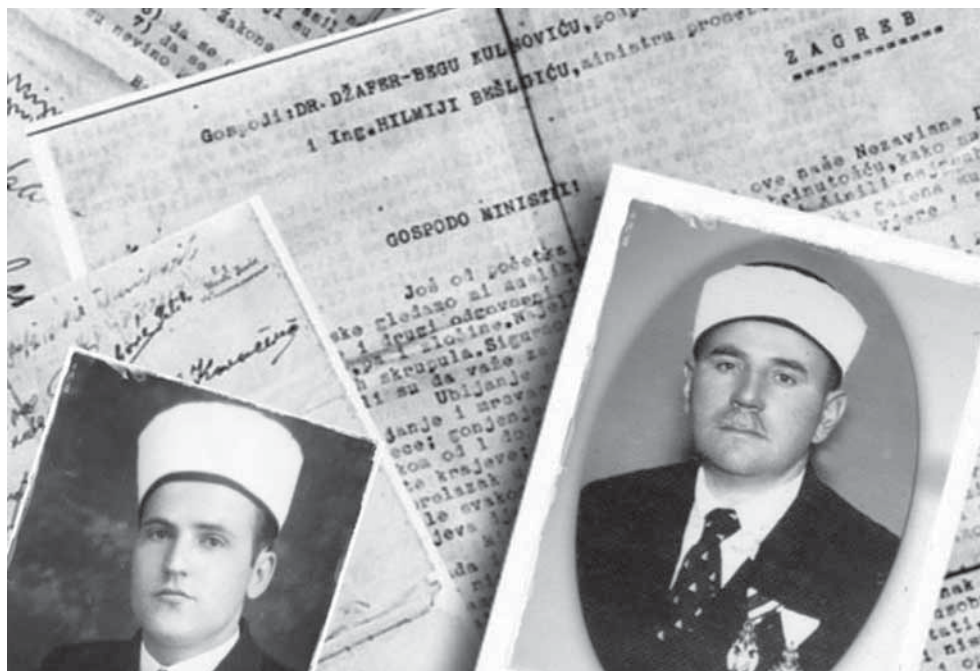
zločini nad Srbima, Jevrejima i Romima.

Rezolucije su produkt skupštinskog zaključka Udruženja Ilmije „El Hidaje“, od 14.8.1941., u Sarajevu, koja je u skladu sa učenjima islama apelovala na vjernike da se „klone bilo kakvog nasilja“. Prva rezolucija potpisana je u Sarajevu 12.10.1941. godine. Potom je uslijedila Mostarska rezolucija, da bi mjesec dana nakon prve, 12.11.1941., potpisana i Banjalučka rezolucija, a nakon nje i još četiri. Ovim rezolucijama pokazana je humanost, revolt i oštro protivljenje Paveličevoj državi.

Banjalučku rezoluciju potpisalo je 75 najuglednijih građana na čelu sa tadašnjim gradonačelnikom, muftijama, imamima, šerijatskim sudijama, profesorima, inženjerima, trgovcima... Njen sadržaj govori o „divljim i razuzdanim ustašama“ i njihovim zločinima prema Srbima, ali i prema muslimanima. Kao letak razaslan je širom nekadašnje Jugoslavije i ostvarila je veliki odjek. Potpisnik ovog teksta, pronašao je podatak da je Rezolucija stigla čak i do samog vođe četničkog pokreta u Jugoslaviji, Dragoljuba Draže Mihailovića, koji je ovaj akt okarakterisao kao izraz građanske hrabrosti.

Svaki zločin, u normalnom ljudskom biću, leđi krv u žilama i stvara osjećaj gađenja i mučnine. Potrebno je čuvati sjećanje na sve žrtve zločina, bez obzira na njihovu nacionalnu ili vjersku pripadnost. Sve zločince moramo osuđivati i poslati tamo gdje im je mjesto, na smetlište istorije. Nipošto ih pravdati, ublažavati njihova djela ili čak veličati što, nažalost, nije rijedak slučaj nekoliko zadnjih decenija. Samo tako možemo i moramo prekinuti krugove zla u Bosni i Hercegovini i graditi mostove pomirenja i povjerenja.

Nepravедno zpostavljena: Muslimanska rezolucija



ISTANBUL

JEDINA SVJETSKA METROPOLA
NA DVA KONTINENTA



Grad koji opčinjava



Tekst: Zinajda Hrvat

Istanbul je više od grada. Svi oni koji su bar jednom posjetili ovaj biser evropskog i azijskog kontinenta, reći će vam da žele opet da se tamo vrate. Spoj kulture, tradicije, historijskih građevina, muzeja, ukusne hrane, neizostavnih shopping destinacija i druželjubivih stanovnika, kombinacija su koja vas poziva da iskusite to sve bar jednom u svom životu.

„Kada bi cijeli svijet bio jedna država, Istanbul bi bio njen glavni grad“, rekao je Napoleon.

Sa svojih 14 miliona stanovnika Istanbul je najveći turski grad, ali ipak nije i glavni grad ove zemlje. Osnovan je 660. godine p.n.e. i od tada se neprestano razvija jer se nalazi na nekadašnjem Putu svile koji je povezivao Evropu i Bliski istok, Sredozemlje i Crno more. Stjecište je različitih kultura i religija. 2010. godine je proglašen Evropskom prijestolnicom kulture i peti je najposjećeniji turistički grad u svijetu.

Istanbul je podijeljen na 39 okruga od kojih se 25 nalazi u evropskom, a 14 u azijskom dijelu grada. Prvo što se uoči na panorami grada, tri su viseća mosta koja se protežu iznad Bosfora: Prvi Istanbulski most, Most Sultana Mehmeda Osvajača i Most Sultana Selima. Prevoz je olakšan razvijenom mrežom različitih prevoznih sredstava, od tramvaja, autobusa, žičara, do podzemne željeznice, metrobusa i trajekta. Najbolje je da na kiosku ili automatima, koji se nalaze pored svake stanice, kupite **Istanbulkart** i tako se brže krećete kroz grad. Podzemna željeznička stanica iz 1875. godine je treća najstarija na svijetu, poslije New Yorka i Londona.

Univerzitet u Istanbulu je osnovan 1453. godine i najstarija je obrazovna institucija u gradu. Najstarija jezgra grada je četvrt **Sultanahmet**. Tu se nalaze neke od važnijih građevina iz otomanskog

perioda: **Plava džamija**, **Aja Sofija**, **Topkapi palata**, **Hipodrom** i **Kapali caršija**.

Plava džamija iz 17. vijeka je dobila ime po 2.0000 plavih, ručno rađenih pločica iz Iznika, kojim su obloženi zidovi džamije. Kada je izgrađena imala je šest minareta kao i Velika džamija u Meki, zbog čega je Velikoj džamiji dodan sedmi minaret.

Aja Sofija-Crkva svete mudrosti bila je mjesto gdje su krunisani bizantski carevi. Donedavno je bila muzej, a sada džamija u koju je





ulaz slobodan, kao i u sve ostale džamije u Istanbulu. Izgrađena je 415. godine kao carska crkva, da bi nakon otomanskog osvajanja grada 1453. godine postala džamija. Na zidovima Aja Sofije vidljivi su mozaici, a uz nju se nalazi grob Konstantina Velikog.

Sulejmanova džamija-Sulejmanija se nalazi na brdu iznad Sultanahmeta i jedan je od simbola Istanbula. Izgradio ju je poznati arhitekta Mimar Sinan u 15. vijeku za Sulejmana Veličanstvenog, čije se turbe nalazi zajedno sa turbetom njegove supruge Hurem u kompleksu džamije. Za one koji vole čitati, preporučujem knjigu Elif Šafak, „Neimarov šegrt“, u kojoj se prikazuje proces gradnje džamija u Istanbulu.

Brdo Čamlidža nalazi se na azijskoj strani Istanbula i poznato je po najnovijoj džamiji istog naziva, otvorenoj 2019. godine. Kada plovite brodom duž Bosfora, ova prekrasna džamija se nadvija nad njim, a mnogobrojni turisti je posjećuju da bi sa brda, na kom se nalazi, gledali nezaboravni zalazak sunca. Tada mnogobrojne porodice ponese dečicu i kutiju sa užitkom, smjeste se na travu i, uživajući u predivnom zalasku sunca, provode dan sa svojom djecom i najmilijima. Ovaj detalj pokazuje kako je u Turskoj porodica važan segment društva.

Galata most se nalazi na Zlatnom rogu, između Taksima i Sultanahmeta. Izgrađen je 1836. godine i povezuje stari i moderni Istanbul. Dok šetate mostom, do vas dopire miris ribe iz mnogobrojnih restorana ispod mosta. Na njegovoj ogradi ribari zabacuju svoje ribarske štapove, što je i jedna od prepoznatljivijih slika ovog mosta. Na putu prema trgu Taksim prvo nailazimo na **Galata toranj** iz 1348. godine, koji se nekada koristio za smještaj zarobljenika, a danas se na njegovim najvišim spratovima nalaze restorani iz kojih se otvara najljepši pogled na Bosfor.

Leonardo da Vinči je 1503. godine napravio planove za most preko Zlatnog roga, koji dijeli Istanbul, ali most nikada nije



izgrađen, iako je turski predsjednik Erdogan nedavno najavio da je u toku projekat kako bi se konačno ostvarili Da Vinčijevi planovi.

Topkapi je palata iz 15. vijeka i izgradio ju je sultan Mehmed Osvajač. U njoj su živjeli mnogobrojni sultani sve do kraja 19. vijeka i iz nje upravljali carstvom, a nama je poznata po seriji „Sulejman Veličanstveni“. U sklopu kompleksa nalaze se muzeji i prostorije koje su koristili sultani, kao i Harem u kom su boravili ženski članovi domaćinstva i djeca. Ono što vas ostavlja bez daha, to je bogatstvo i ljepota predmeta izloženih u muzeju. Među tim predmetima senalaze zlatni pehari ukrašeni dijamantima, bodeži ukrašeni safirima i rubinima. Najčuvaniji je kruškoliki dijamant sultana Sulejmana. U **muzeju posvećenom Muhamedu a.s.** možemo vidjeti plašt poslanika, pramen njegove kose i otisak stopala. Sve je to u staklu i dobro čuvano. U oružarnici su izložene razne vrste oružja koje je korišteno kroz vijekove u osvajačkim pohodima, tada velikog, osmanskog carstva. Na kraju, kada se izmorite od obilaska prinčevih paviljona, sultanove rezidencije i harema, sjednete na čuveni balkon sa pogledom na Bosfor i zamišljajte kako bi izgledalo biti u društvu sultana i njihove svite. Na jednom dijelu balkona, na kome su sultani provodili svoje vrijeme, nalazi se i mjesto koje označava kraj posta u mjesecu Ramazanu.

Hipodrom je dovršen 330. godine i bio je centar bizantskog javnog života i održavanja raznih igara. Na Hipodromu se nalazi egipatski obelisk visok 20m, fontana otomanskog sultana iz 1898. godine, zmijski stub iz Delphija i kameni obelisk koji je bio prekriven zlatom i bronzom dok nije opljačkan 1204. godine.

Cisterna Bazilika ili tzv. „potopljena palata“ iz 6. vijeka je najveća cisterna ispod grada sa 336 potpornih stubova u 12 redova i okrenutom glavom Meduze, da vas ne bi okamenila kada je pogledate u oči.

Kapali čaršija je ogromni natkriveni kompleks od 4000 trgovina





u 61 ulici, koje prodaju sve, od kože, tepiha, hrane, zlata, obuće i garderobe najpoznatijih svjetskih dizajnera. Ova čaršija, kao i većina u Istanbulu, poznata je po tome što se možete cjenjkati pri kupovini.

Na evropskoj strani Istanbula nalazi se poznati **trg Taksim** na kojem je izgrađen spomenik 1928.godine u znak obilježavanja stvaranja Republike Turske. Tu se još nalazi i kulturni centar „Ataturk“ i opera. Ovo je i poznata lokacija za održavanje različitih događaja, od proslave Nove godine do demonstracija. Od Taksima pa do Galata tornja, koji dominira svojom visinom nad svim ostalim građevinama, vodi poznata **shopping ulica Istiklal**. To je ulica sa bezbroj trgovina, slastičarni, restorana brze hrane i tradicionalne turske kuhinje, muzeja i svega što bi vam moglo biti zanimljivo. Dnevno ovom ulicom prođe više od dva miliona ljudi! Naravno, u doba korone ta brojka nije ni približna! Stari crveni tramvaj je atrakcija koju možete vidjeti u ovoj pješačkoj zoni.

Vožnja Bosforom je jedna od najvećih atrakcija u toku koje vidite stare palate na obali azijske i evropske strane, prelijepe džamije, restorane i diskoteke, u koje zalaze poznati članovi turskog jet seta, kao i mostove koji spajaju dvije obale.

Vidikovac Pierre Lotti (Pierre Lotti), oživljava riječi poznatog francuskog pjesnika iz XVIII vijeka, koji se zaljubio u Istanbul i tu okončao svoj život: „Sveti Istanbule! Tvoje ime je najlepše ime od svih, koje mene prosto opčinjava! “Danas se do vidikovca Pierre Lotti može doći žičarom ili pješice iz svete četvrti Ejup Sultan, u kojoj je pjesnik živio. U kafiću s pogledom na Zlatni rog možete popiti turski čaj ili kafu i razmišljati o očaravajućem pogledu koji je inspirisao francuskog pjesnika.

Ejup Sultan je najsvetija četvrt u Istanbulu. U njoj je smještena džamija u čijem haremu se nalazi turbe Ejjuba el-Ensarija, zastavnika vojske posljednjeg Božijeg poslanika Muhammeda a.s. i njegovog bliskog prijatelja. On je preminuo u sedmom vijeku, tokom prve opsade Konstantinopolja, a džamiju i turbe mu je podigao sultan Mehmet II osvajač 1459. godine.

Muzej Panorama oživljava osvajanje Konstantinopolja 1453. godine od vojske Mehmeta II, i nalazi se u blizini palate Topkapi, kroz čije je zidine prvi vojnik ušao u grad. U njemu je izložen i originalni top koji se koristio u toku bitke za Istanbul, a razni zvukovi vam dočaravaju samu bitku.





Muzej Minijatura-Miniaturk prikazuje monumentalne turske građevine u minijaturi. Podijeljen je u tri dijela: građevine u Istanbulu, građevine u drugim turskim gradovima i poznate građevine u svijetu iz otomanskog perioda. Pored minijaturnih replika iz Istanbula, kao što su Topkapi palata, Hipodrom i drugi, ono što je nama zanimljivo je minijaturna replika Starog mosta u Mostaru.

Muzej nevinosti dobio je ime po knjizi poznatog turskog pisca **Orhana Pamuka**. Čitajući njegova djela, i djela Elif Šafak, prepoznajemo pojedine dijelove Istanbula i uživamo kao da šetamo njegovim ulicama.

Agatha Christie je napisala svoj roman „Ubistvo u Orient expressu“ u Istanbulu, u prvom poznatom luksuznom hotelu u Istanbulu, hotelu „Pera“. Željeznička stanica **Sirkeci** je najpoznatija

stanica u Istanbulu i turistička atrakcija, jer je čuveni voz Orient express (sinonim za luksuzno putovanje), kretao sa ove stanice.

Istanbul je jedna metropola, koju treba posjetiti više puta da bi se upoznala. Svako ko je posjetio bar jednom ovaj grad na 7 brežuljaka, nada se da će se opet vratiti njegovim živopisnim ulicama, ljubaznim ljudima i očaravajućoj kulturi i istoriji. Rimski car Konstantin ga je proglasio 330. n.e. prijestolnicom Istočnog Rimskog carstva, nazvavši ga Konstantinopolj. Mnogi ga danas zovu i Carigrad, ali je najbitnije da mu se svi uvijek ponovo vraćaju. Lijepo ga je posjetiti u aprilu u toku Festivala lala (tulipana), koji su Putem svile izvezeni u Holandiju. Otići u Istanbul, popiti turski čaj i pojesti kebab na obali s pogledom na Bosfor, posjetiti istanbulske ulice pune istorije s predivnim građevinama, muzeje i galerije, treba bar jednom





Suada Đelić Mulaomerović

26. 12. 1948. Banjaluka – 2. 2. 2022. Malmö

U Malmö je u 74-oj godini preminula Suada (rođ. Krnjić) Đelić Mulaomerović, koja je radila u tvornici "Rudi Čajavecu" u Banjaluci i bila članica hora "Pelagić", dok je u Švedskoj od 1995. bila aktivna u bh. udruženju "Bosanska krajina", a zatim i kao predsjednica Saveza Banjalučana u Malmöu.

Piše: Fikret TUFEK

Foto: Mirsad FILIPOVIĆ

Suada Krnjić Đelić je bila je poznata u Banjaluci. Radila je značajne poslove elektrotehničara i dugo vremena je bila članica prestižnog hora „Pelagić“ u Banjaluci, s kojim je obišla svijet.

U Švedsku je Suada Krnjić Đelić došla 1995. godine, gdje se od početka društveno angažirala u bh. udruženju „Bosanska krajina“, u Aktivu žena, a posebno u Savezu Banjalučana u Švedskoj, u kojem je obavljala značajne dužnosti, te od marta 1997., u vrijeme nastajanja Saveza, bila i prva predsjednica Udruženja Banjalučana za južnu Švedsku, u Malmöu.

Posebnu angažiranost Suada je iskazala u organiziranju Susreta Banjalučana u Švedskoj, posebno onih u Malmöu 2000. godine, u dvorani Baltikum, gdje bilo više hiljada Banjalučana, ali i drugih bh. građana.

Suada je vodila brojne humanitarne akcije i pomagala svojoj rodnoj Banjaluci i Sanskom Mostu.

Tu je učestvovala u poklanjanju vozila hitne pomoći, koje je obezbijedio Savez Banjalučana u Švedskoj, jer su u Sanskom Mostu kao izbjeglice živjeli i brojni Banjalučani nakon agresije na BiH.

Sa Suadom sam se poznao dugo vremena i uvidio koliko je bila pažljiva prema drugima, kulturna, obrazovana, komunikativna i osoba koja se rijetko sreće.

Pomagala je svesrdno i u širenju mreže „Bosanske pošte“, kada je list startovao sa švedskim izdanjem 1998. godine, te postao najčitaniji list na bosanskom jeziku u dijaspori, posebno u zemljama Nordena.

Suada je bila pažljiva, sjećam se kada smo 15. septembra 2018. godine bili u posjeti Rabiji Arslanagić u Staračkom domu Göteborg. S koliko je samo pažnje i saosjećajnosti pričala s Rabijom, poznatom aktivisticom iz Bosanskohercegovačko-švedskog saveza žena, kada je i nastao ovaj foto na Suadinoj osmrtnici.





Suada Đelić Mulaomerović je od 1999. godine živjela u Malmö sa Mesudom Mulaomerovićem, poznatim banjalučkim privrednikom, javnim i sportskim radnikom. Pomagala je sve akcije i isticala se ličnim primjerom, vlastitim sredstvima i dušom se angažirala da akcije uspiju.

Suada potiče iz poznate banjalučke porodice Krnjić: otac Zijad i mati Besima (rođ. Zahirović), te ima braću Faruka i Edina, snahe Jasnu i Dinku, koji žive u Malmö.

Suada Đelić ima i dvoje djece: sin Samir (53) živi u Austriji a kćerka Azra Zupčević (49) živi u Malmö. Iza nje su ostali unuci Selma, Melina, Venesa i Wili.

Suade će se svi sjećati po marljivosti, organizaciji i učešću u akcijama, posebno humanitarnim.

Najviše ćemo je pamtili po njenoj nasmijanosti, otvorenosti i vođenju velikih humanitarnih akcija. Suada je bila žena koja je sve mogla i htjela, imala izvanrednu komunikaciju sa svima sa kojima je živjela, radila i surađivala.



Sjećanja Draga naša Suada, Tvoj lik ostat će zauvijek u našim srcima

Savez Banjalučana u Švedskoj ušao je već u 27. godinu svog postojanja i mnogo je njegovih članova, svojim djelima, ostavilo neizbrisiv trag. Jedna od najvrednijih i najzaslužnijih osoba za uspješan rad Saveza, svakako je Suada Đelić Mulaomerović. Upoznali smo Suadu prije dvadeset i više godina na jednom od tradicionalnih susreta Banjalučana. Kroz sve ove protekle godine, naša saradnja u Glavnom odboru Saveza i drugim mnogobrojnim projektima, u kojima su Suada i Mesud dali veliki doprinos, produbila se i u jedno veliko i iskreno prijateljstvo. Suada je isijavala neiscrpnju energiju, ništa joj nije bilo teško odraditi, a pomagati ljudima za nju bila normalna stvar. Često nam je, biranim riječima, pričala o svojoj djeci i unučadima, o svojoj braći i njihovim porodicama. Veoma lijepih gospodskih manira, uvijek dotjerana i elegantna, plijenila je svojom pojavom. Voljela je zapjevati i zaplesati sa svojim Mesudom, stvarno su bili divan par. Ovih dana, kad smo gledali naše zajedničke slike, navirala su sjećanja sa naših druženja, proslava i međusobnih posjeta. Draga Suada, ni Melkina ni ja te nećemo nikad zaboraviti, a tvoja dobrota, skromnost i tvoj lik ostat će zauvijek u našim srcima.

Tvoji Melkina i Mirsad





Peti sajam knjige u Geteborgu

Kad se riječi spletu...



Piše: Vezuv BAŠIĆ

Kuća knjige u Geteborgu bila je - 26. i 27. februara - još jednom čudesno mjesto na kojem su se susrele lijepe riječi, na petom **Sajmu knjiga bosanskohercegovačkih autora**. Organizator ove svetkovine knjige bio je Savez bosanskohercegovačkih pisaca, prevodilaca i bibliotekara Skandinavije, uz podršku još nekoliko asocijacija koje okupljaju i naše i švedske građane i ljubitelje literarnih ostvarenja među koricama.

Na sajmu je, uz predstavnike bibliotekara, učestvovalo oko 40 bosanskohercegovačkih pisaca i prevodilaca. Sajam je posjetio veliki broj ljubitelja pisane riječi. S obzirom na okolnosti vezane za Korona virus, ali i agresiju Rusije na Ukrajinu, pisci iz nekih zemalja odlučili su se učestvovati putem linka ili video uradaka. Na sajmu su se tako splele riječi pisaca, prevodilaca i bibliotekara iz Švedske, Danske, Norveške, Njemačke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Organizator se potrudio manifestacije protekne bez ikakvih problema. Pored učešća u dešavanjima na sajmu, Bošnjački kulturni i sportski centar iz Geteborga, kao i IZ Geteborg, organizovali su i nekoliko promocija novih naslova. Prema broju prisutnih na ovim promocijama moglo bi se s pravom zaključiti da u Švedskoj vlada veliko interesovanje za pisanu riječ.

O novim knjigama i autorima, koji su obogatili ovaj sajam, pisat ćemo više i u narednom broju našeg magazina, koji će inače biti u znaku pisane riječi i najave susreta "Vezeni most".

Još jedno druženje pisaca, prevodilaca i bibliotekara – u znaku novih izdanja





Milena Rudež dobitnica nagrade "Meho Baraković" za 2022.

Društvo bosanskohercegovačkih pisaca, prevodilaca i bibliotekara u Švedskoj je prošle godine pokrenulo projekat dodjele nagrade koja nosi ime **Mehe Barakovića**, bosanskohercegovačkog književnika sa zapaženom djelatnošću u Švedskoj. Nagrada se dodjeljuje za izuzetne književne domete u području poezije, proze, prevodilaštva i esejistike. Osnovni kriterij je kvalitet djela autora vezanog za bosanskohercegovačku književnost, bez obzira na dob, spol, nacionalnost, jezik, književni rod i žanr.

Žiri u sastavu **dr. Sonja Bjelobaba**, predsjednica Društva **Senada Bešić** i **dr. Izet Muratspahić** je jednoglasnom odlukom odlučio da nagrada "Meho Baraković" za godinu 2022, koja se ove godine dodjeljuje po drugi put, dodijeli **Milenoj Rudež**, arhitektici po struci i arhitektici riječi koja svoj multispektralni talenat, između ostalog, iskazuje kroz britko, kompaktno i pronicljivo pjesništvo i kroz obiman, značajan i često poetski kreativan prevodilački rad.

Milena Rudež rođena je 1958. u Kalimanićima u Bosni i Hercego-

vini, živjela je trideset godina u Sarajevu, a od 1992. u Kopenhagenu. Prvu zbirku "*Dnevnik slijepog putnika*" objavila je 1987. godine u Sarajevu. Objavila je pet vlastitih pjesničkih zbirki, od kojih dvojezično – na danskom i na našem jeziku – zbirke "*Slijepi putnik iz Sarajeva*" i "*Svijet iza stakla*". Najnovija zbirka "*Pejzaž bez ljudi*" predstavljena je na 5. Sajmu bosanskohercegovačke knjige u Geteborgu. Zastupljena u brojnim pjesničkim antologijama i časopisima za književnost i dobitnik je nagrada "Kočićevo pero" i prve nagrade povodom Evropske godine borbe protiv rasizma za pjesmu napisanu na danskom.

Milena Rudež je zapažen prevodilac sa danskog i na danski jezik. Prevела je 18 knjiga sa danskog, uglavnom poezije. Među njenim prevodima, posebno se ističu prevodi Andersenovih bajki, "*Dječije rime*" Halfdana Rasmussena, te prevodi Toni Liversage "*Kelti u Evropi*" i "*Velika boginja*" na naš jezik, kao i dvojezična antologija savremene bosanskohercegovačke poezije, "*Ny lyrik fra Bosnien-Hercegovina*" u kojoj su predstavljene pjesme četrdeset tri pjesnika iz Bosne i Hercegovine, od kojih i pjesme tri dvojezična pjesnika koji pišu i na danskom, među kojima je i Milena Rudež.

Stvaralaštvo Milene Rudež obilježava dvojezičnost i dvojni identitet kao i neumorna angažovanost u stvaranju spona između bosanskohercegovačke kulture iz koje je potekla i danske kulture u kojoj danas živi. Pored poetskog i prevodilačkog rada, Milena Rudež je i promotor bosanskohercegovačke književnosti u Danskoj, kao i danske književnosti u Bosni i Hercegovini. Između ostalog, Milena Rudež je bila jedan od osnivača dvojezičnog dansko-bosanskog časopisa "*Poet*" u Danskoj, kao i organizator mnogobrojnih književnih večeri i drugih književnih i kulturnih manifestacija.

Nagrada "Meho Baraković" dodijeljena je na 5. Sajmu bosanskohercegovačke knjige u Geteborgu 26–27. februara 2022. godine.



Moja raja sa Studenca



Piše: Mersad RAJIĆ

*Jednom, odletjeće ptice, ulice naše ostaće bez sunca.
Čovjek ispratiće ženu, dugo na vjetru, on stajaće sam.
Jednom odlazi svako putem svog života.
Na rastanku, samo srce kaže : "Ja ću se vratiti"
Oliver Dragojević
"A sad adio"*

Kanada. Februar. Minus 15 stepeni, možda minus 20. Vjetar nemilosrdno puše i čini ovu studen jos težom. I hladnijom. Groznica me trese i odlazim u krevet. Popio sam dva aspirina da me prođe. Gledam neki film. Vrtim po kanalima u nadi da nađem nešto interesantno jer je film dosadan. Već je i ponoć blizu. I onda ugledah nešto, veoma poznato mi, i drago. Nezaboravno. Studenac.

Ah, otkud Studenac na Tv, nije mi jasno. Vidim i neku rajju, čine mi se dobro poznatu. Onda vidim i sebe. Dijete sam, možda deset godina star. Sjedim na zidu iznad samog Studenca i gledam dole, niz basam'ke i ka sedrama. Vrbas, bistar, malešan i hladan, sedre skoro izđikale iznad površine vode. Zid, visoki zid od cigala s betonskom pločom, ko kapom na vrhu, postaje vruć, nesnosan i prži moj trbuh. Premećem se tražeći manje vruće mjesto. Zadah ljeta i vrućine nije gubio svoju jakost, niti je malaks'o, sve je izgledalo nekako lelujavu i zamagljeno, podsjećajući na uljana platna čuvenih slikara. Sa desne strane, u Bešlagića bašči, na kajsijama izgorjelo lišće izgledalo je ko nedogorjeli stari novinski papir, a poneki listovi izjedeni bubama izgledaju ko istkana čipka. Vrbas teče između dvije obale, načičkane kupaćima i grajom, miran, hladan ali čist, bistar ko suza. Moreš ga se slobodno napiti.

Cika i vika je toliko glasna da se pretvorila u brujanje, ko pred košnicom. U bašči, kiša svjetlosti rasula se između zatamnjenih krošnji kajsija, a izbledjela svjetlost ko da visi na njenim ograncima. Samo granje je izgledalo osvijetljeno nekim čudnim posebnim sjajem, teško objašnjivim, koje je iskričavo svjetlucalo na ljetnom suncu. Na lijevoj strani, u Mašinovića bašči neke sitne mušice plesale su svoj ples, blistajući na ovom suncu ko sniježne pahulje. Nekoliko njih, visile su mrtve, zarobljene u gustoj paukovoju mreži. Gore na nebu, koje liči na beskrajno plavetnilo iščičkano zalutalim, bijelim, sitnim oblacima koji se pomole iznenada i još brže nastanu sagorjeli od vreline ko zakašnjeli snijeg istopljen proljetnim suncem. Sjedim i gledam, nema ništa osim čekanja koje je kapalo iz minute u minutu, ko kaplje kiše sa okvašenog lišća. Gluhu tamu odjednom potrese

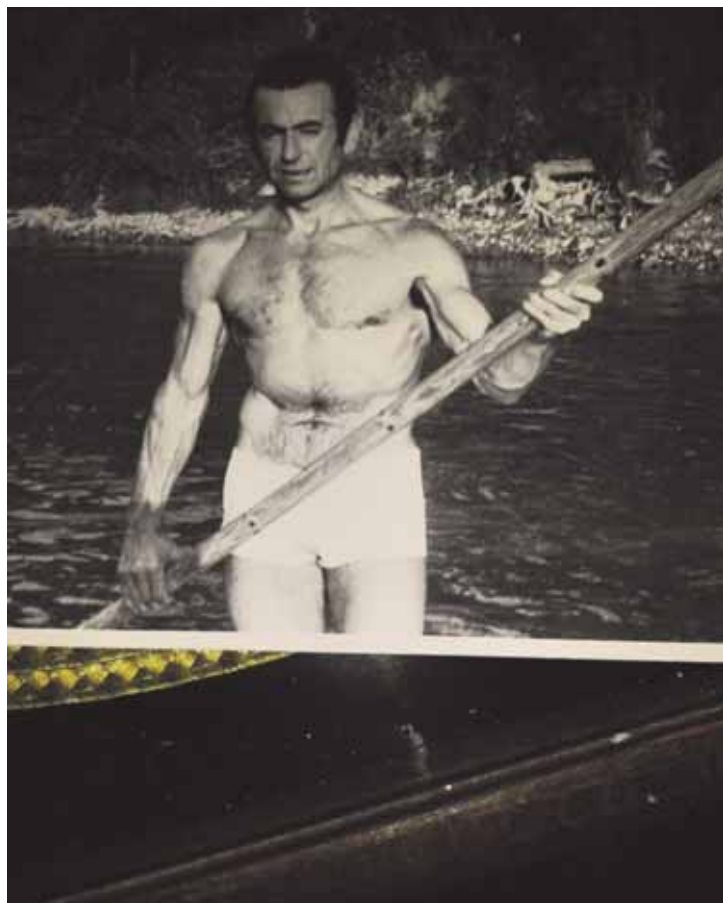
čudna vika i galama. Pogledam dole i vidim staru rajju kako stoje na samoj ivici Studenca i viču glasno i otegnuto...

"Oooooooooooooo.....ruuuuuuuuuuuuk!!!!!!!!!!!!!!

Vidim ih, čujem kako uporno zadirkuju Jocu Bojovića koji ustjerava čamac uz njihovu branu podignutu ispod samih sedara. Vidim stasite momke, suncem opaljene, visoke, lijepe, svi su u kupaćim gaćama i poredali se na komadu betonskog zida kojim je podzidana obala Studenca.

- Ibraga, Mune, Daman, Kuba, Gica, Ibro Smajlagić, Ćamil, Adem Ćejvan-Kvak, a među njima odskaće visinom i glasom Branko Tatić-Tatek. Glas mu je krupan i nadjačava sve ostale. Na basamcima, vidim kako stoje i navijaju, Hasan Bešlagić sa sestrom Kadom, vidim i Edina Mujčića, Batu Bušatlića, Sakiba-Kibija, vidim i Aliju (čini mi se Kuruzović) čiji su skokovi sa Studenca ostali duboko urezani u moja sjećanja, a koji će me kasnije podučavati, kako da skačem "Lastu", "Prelom" i "Trzaj".

Tamo na sredini Vrbasa, vraćen u "Tihak", Joco započinje drugi pokušaj. Drži dajak samo desnom rukom dok mu lijeva slobodna, visi



Banjalučka legenda: Jovan Joco Bojović

i pleše fatajući ravnotežu oko njegovog "tarzanaskog" tijela. Stoji na samoj dasci svoga "Labuda", ko snijeg bijelog čamca, a u špicu sjedi jedna od banjalučkih ljepotica. Ne znam joj ime ali nije ni važno. Banja Luka ih je bila puna i nadaleko poznata po lijepim djevojkama. Jocin drugi pokušaj uspijeva i gromoglasan aplauz prosu se obalama Studenca, Abacije i Medreskog broda.

Onda vidim kako Mune, Gica, Daman i Kuba odlaze prema sedrama da poigraju ganje. Gica je na "Velikoj" sedri a pored njega do pasa u vodi Mune na "Pomoćnoj", Daman je na "Šupljoj" dok Kuba sa "Spasioca" pokušava da nađe rješenje i takne nekog od njih. Vrbas se pjenu od skokova i brzog uplivavanja na sedre, još bržeg penjanja i preskakanja ruke koja pokušava da ih dotakne, obale odjekuju smijehom i zadirkivanjem koje liči više na podsmijeh nego na ruganje, kad je Kuba promašio "Spasioca" i otis'o se prema "Tihaku". I oni na sedrama i oni na obali počeu da uzvikuju:

-Tiiiiiiiihhhaaaaaaaak!!!!!!!!!!!!!!

Ja ih gledam, uživam i učim trikove očekujući da ću i ja jednog dana biti "veliki" ko oni i da ću i ja steći "pravo" da dođem na Studenac, kupam se i skačem, igram ganje, a ne samo, ko danas, da budem još jedan od klinaca kojeg će oni uhvatiti za ruke i za noge i baciti u Vrbas, nikad ne pitajući: "Znaš li plivati?"

Ploča postaje sve vruća i vruća, prženje je neizdržljivo, i ja pokušavam da rukom obrišem znoj sa čela, sa obraza. Kosa mi je uljepljena i mokra, moram da promijenim mjesto. Pomičem se i osjećam da padam sa zida. Uuuuuuuuuuhhhhhhhhhhh-vrištim i budim se sav u znoju, mrak je oko mene, a moja Ljilja stoji iznad mene i pita:

"Opet si u groznici i stalno buncaš o Studencu i nekakvim ljudima."

Pogled'o sam je ne znajući šta da joj kažem, bio sam sretan da sam se, barem u snu, vratio u djetinjstvo, među onu "staru"raju, onu prvu generaciju (koju ja pamtim) koja je započinjala tradiciju "Studenca" sve do današnjih dana. Njih ne smijemo zaboraviti. Možda sam neka imena ili nadimke ispustio ili pogrešno napis'o ali ja ih se tako sjećam i ta draga sjećanja nosim u sebi do dana današnjeg.

2002., tačno deset godina od izlaska, vratio sam se u B.Luku. Oktobar mjesec, vrijeme sunčano i lijepo, toplo, a sestra Aiša mi kaže da smo ja i Ljilja donijeli toplo vrijeme jer je prije toga stalno padala kiša. Slaba je fajda da mi iz Kanade donesemo toplo vrijeme! Hodam po gradu i slabo koga poznajem. S kamerom u ruci odlazim pravo na Studenac, mjesto moga djetinjstva. Prazan. Nikog. Odlazim na onaj kamen (sećija) i sjednem.

Naslonjen na zid, sjedim i gledam vodu i Studenac, Vrbas, sedre i kameni zid, pognute glave među zgrčenim šakama, život mi izmiče, misli otjerati ne mogu i neću, minuti sporo prolaze, gledam u zidove, u onaj portal, razaznajem poznate likove što sjede na platou i kartaju, čujem drage glasove, tišina neba sve pokrila, a sati sjećanja se nižu pred mojim očima, valjajući vrijeme unazad ko da mi je mozak vremenska mašina, ostajem tako prikovan za ovaj kutak, komadić obale, ostajem tu, ko za vječna vremena. Za čudo, ptice ne pjevaju, Vrbas je stao, u točkovima zastala voda iz Studenca, vratio bih je nazad, a u sunčanoj izmaglici, ko kakvo priviđenje u tihom bljesku dana, osjetih korake i vidim stope utisnute u pijesku i mojim osamljenim mislima, ko na filmskoj traci, odjednom živnuše likovi, poteče Vrbas, zašumi voda iz točkova Studenca, i suncem obasjana nostalgija se probudi, vrati me u vremena prošla.

Vidim sada onu stariju raj, onu koja je došla poslije Šemse, Adema, Ibrage, vidim moga brata Muhameda, Kemu Hozu, Idriza Saltagića, Zaima Radaslića, Adema Rajića, Pedu Mujčinovića, Faruka Muhsinovića, Atifa Korića-Ticu, braću Jakupoviće, Lalu i Osmana, Vidim i Smaju Kozaragića, Envera Kučukovića, Aliju Demirovića, dok tamo na sedrama ganja, Mujo Koljenović, Enes-Cone i Parola prebijaju Memića. Druga ekipa stoji na sedrama i čeka



svoju redu, redu kad Vrbas ponese Memaru u tihak, tu su Ada Ganić, Pirgo, Lala, i Zlatan Prapo, vidim i Heru kako sjedi i kiseli noge u Vrbasu, Miro Odić priča o odlasku u Kanadu, dok najstariji Halilović (Pirgin brat) stoji naslonjen na zid i sunča se.

Pijesak se išar'o mokrim stopama, onih koji izlaze sa kupanja tražeći svoje mjesto pod suncem na vrućem i bijelom kamenu zida. Uprskan vodom pijesak postaje sve tamniji i hladniji, a glasovi počinju polahko da se gube, stvarnost samoće i tišine me vraća kamenoj sećiji na kojoj sjedim sam, sretan što sam ovdje, opet, mislio sam da će trajati vječno, sjedio sam ovdje i prije, hiljade puta, broja mu ne znam, sjedio sam potpuno sam, sjedio sa rajom, sa djevojkom, sa željom i mišlju da nikad nisam sam, molim se jer nisam u moći da išta promijenim, sudba je sve odredila, moja me sjećanja rijetko napuštaju, tiha su k'o lagahno ljuljanje, ko rascvjetalo sjeme maslačka što luta livadom nošeno lagahnim povjetarcem, ko tok Vrbasa u tihaku ispred mene.

Nisam želio i ne želim da se išta promijeni, a sve ispade drukčije nego što sam želio i zamišlj'o, a ja, i dalje sjedim zagledan u vodu što mirno ističe iz točkova Studenca, zagledan u sunčevu zraku što titra na curcima vode fatajući bezbrojne kapi vode koje bježe zidovima zdenca, s mukom u stomaku jer se ne mogu odlučiti, odrediti, da li da odem ili ostanem?

(Posvećeno onima koji nisu više među nama...)

Nedelja,

I svi su tu, sve podsjeća na sreću,

Nedelja,

A više vas ja, zagrliti neću,

Nedelja,

I svi ste tu, a mene s vama nema,

Daleko negdje, SAM,

Na put bez povratka,

Vaš jaran se sad sprema.

I dok sjedim slušajući ove stihove, muzika budi sjećanja, sjećanja bude nostalgiju, nostalgija nagoni suze. Ne mogu ih kontrolisati, same se otisnule brez moje dozvole, slobodne, i prže po licu. Opet se misli vraćaju Studencu, mladosti, raji, mojoj raji (mnogih više nema) i zato me ove pjesma uznemiri te ja potražih moga dragog druga "Napoleona" i nasipam čašicu da misli razbije, dušu razgali i ove suze otjera. Ljut je i žestok ovaj moj drug "Napoleon" i pitam se kako jedan gutljaj natjera tijelo na drhtaj, kako jedna čašica njegove žestine razgali dušu, rastjera misli, okrene im tok, ko kamen rijeci.

Ali sam se prevario. I misli i sjećanja, izdajice, vratiše se zajedno, udružene, vratiše me u prošlost, na Studenac, na sedre. Tamo smo ja i Pepi (Dževad Husedžinovic-rahm.), Klico-Namik Kulenović i Hamdo (Hamdija Osmančević-rahm.) igramo ganje. Ja sam uvijek bio dobar u ganji, Klico, mršav i brz, skoro neuhvativ, Hamdo, krupan i jak u jednom mahu je bio na "velikoj", a Pepi, spor ali lukav, mudar, skoro tih i hinjav, uvijek je iznalazio neke nove trikove da nas zbuni ili zasmije.

Nastavak u idućem broju



Kontinuitet nasilja



Piše: Marjan Hajnal

Imenica polemika izvedena je iz grčke riječi polemos (πόλεμος) – rat. Polemisati znači doslovno ratovati riječima. Uz pristojan ton i primjenu argumenata izloženih u logičkom nizu bila bi to dobra vrsta rata, bez povrijeđenih i mrtvih. Verbalni rat često prerasta okvire dijaloga i pretvara se u fizički obračun naroda i država.

Povijest ljudske vrste, nažalost, povijest je ratova. Analizom i proučavanjem uzroka, tokom i posljedica ratova bavi se naučna disciplina **polemologija**, oslonjena na istraživanja u sklopu sociologije, psihologije, kulturne antropologije, prava, medicine, komunikologije, žurnalistike, ekonomije, statistike, demografije, diplomatije, razvojne tehnologije... Promišljanje svih konstitutivnih elemenata rata vode do korijena u prirodi sukobljavanja. Raznolikost interpretacija uzroka ratovanja povezana je s individualnim stavom prema nasilju. Heraklit je smatrao da je rat otac i pokretač svih stvari. Prema toj preživjeloj i općeprihvaćenoj koncepciji bez dijalektičke suprotnosti ne bi bilo progressa. Iz te koncepcije izvedene su brojne etičke teorije sa zajedničkim ontološkom nazivnikom – rat je suština bitka. Među doktrinarima prirode i uzroka sukobljavanja uvriježen je diskurs o ratu kao o biološkoj i civilizacijskoj činjenici po sebi. Ratnoj mašini prilagodili su svakodnevni žargon, unutarnju i vanjsku politiku. Ratu su podredili obrazovanje, stil života, militarizovali umjetnost.

Malobrojni su humanizmu orijentirani istraživači koji se suprotstavljaju uvriježenim postavkama da je čovjek po rođenju zao, ratoboran, sklon zločinu.

Za alhemiju rata alhemičari miješaju u retortama anticivilizacije sve supstance degradacije, destrukcije, depopulacije.

Rat je kontinuitet nasilja i nemoguće je prema klasičnim klasifikacijama izolirati čiste forme tzv. pravednih i nepravednih, osvajačkih i oslobodilačkih ratova, jer, dok je za određene slojeve populacije neki rat nepravedan i osvajački, za druge slojeve on je neophodan,

opravdan, oslobodilački. Završetak Drugog svjetskog rata rezultirao je najavom nove epohe ratovanja – nuklearnim oružjem i kao takav je svojim finalem oslobodio sjeme novog, kataklizmičkog rata, u kom ne bi bilo pobjednika. Osim toga, to finale obilježeno je specifičnim fenomenom kapitalističke fobije od boljševizma, pa su raznim „palcovskim kanalima“ dojučerašnji saveznici, protivnici fašizma, spašavali ratne zločince.

Sa stanovišta filosofije karme nužno je osvijetliti sintagmu „nedužan narod“. Postoji li tako što? Nisu li nedužni pingvini, delfini, domaće ptice i životinje koje ljudi nemilosrdno uništavaju? Reći će: „To nije isto, životinje i ljudi, ne piše u svetim knjigama...“ Sveta knjiga je i „Bhagavad Gita“, starija od svih drugih. U njoj je temeljito opisan i problem bratoubilačkog rata, a izložena je i najsavršenija nauka o samospoznaji i poštovanju vrijednosti i uloge svih živih bića. Ta knjiga je svijetleći nebeski obelisk u zdanju svih znanja, međutim, znanje izloženo toj knjizi ne uklapa se u sistem profitabilnog imperijalističko-kolonijalnog militarizma u čijem su temelju nacionalizam, rasizam, kleronacizam. Osnovni instrumenti tog militarizma su podjela, trgovina ljudima, rušenje prirodnog poretka, atak na porodicu, korumpirano zakonodavstvo, tanatofilija. Svi subjekti koji se podrede ovim žandarima militarizma, ne mogu se tretirati kao „nedužan narod“, tim prije ako je taj narod skupni izraz selektivnog solidaranja, odnosno, licemjernog „previđanja“, patetičnog „zaborava“, minorizirajućeg izjednačavanja.

Uništenje Jugoslavije je školski primjer navedenog. Bio je to proto-model propagandnog falsifikovanja povijesti, i, nažalost, sofisticirano fabrikovanje laži i mržnje ne samo da ne jenjava, sa svakim novim ratnim žarištem oni se recikliraju i umnožavaju.

S moralnog aspekta, s kakvim pravom se dižu glasovi protiv jednog zla, abolirajući njime zlo koje mu je povijesno prethodilo? Moguće je, jer, takvima nedostaje kultura sjećanja, kultura priznavanja grijeha praotaca, kultura prihvatanja socijalne i emocionalne inteligencije kao temelja humane civilizacije. Negiranjem svega toga, njihov izbor je rat i ne trebaju se čuditi kad se on odazove na njihova uporna prizivanja. A i da ne odgovaraju na eho krvi, porod zemlje natopljene krvlju pravednika i ne može biti do krv drugih pravednika. Otuda slijedi osnovana sumnja u etičku opravdanost pokušaja eshatološkog interpretiranja pravednosti i nedužnosti. Djed ti je bio kriv, ti si žrtva, sutra žrtvuješ trećeg. Taj se karmički lanac uzročnosti-posljedičnosti može s lakoćom prekinuti. Potrebni su samo logika i poštenje prema sebi, ne lagati sebe, ne privlačiti nikog u vrtlog vlastitog izbora, nikog ko ne želi dijeliti učešće u bilo čijem ratu.



Nostalgije Šemse Avdića

Pjesma uvijek nađe put



Piše: Amela MALETIĆ

Pjesnik Šemso Avdić rođen u Banjoj Luci 1950. godine. Od 80-tih živio je i u Italiji, gdje je izdao četiri knjige na italijanskom jeziku. Jedna od njegovih knjiga je 1985. godine, na evropskom takmičenju pjesnika u gradu "Messina", reggio Calabria, osvojila treće mjesto, a autoru je pripao pehar "Noside".

Pjesničke zbirke Šemse Avdića izlaze i u Bosni i Hercegovini, u Sarajevu i Banjaluci, a svoje promocije doživjele su i u Beogradu, gdje je na festivalu pjesnika među 180 učesnika osvojio treće mjesto. U Sarajevu mu je poetsko stvaralaštvo proglašena za "Poeziju godine 2020". Dobio je i zlatnu plaketu za književnost, 15. 7. 2016. godinu, kao predstavnik Bosne i Hercegovine.

Pored uspjeha na polju književnosti, Šemso Avdić je poznat i kao borac za prava Roma u svijetu. Predstavnik je svjetske organizacije Roma za Bosnu i Hercegovinu te Skandinaviju, a njegovi su zadaci da može aktivno u ime ove organizacije djelovati u svim oblastima i stvaranju svih pozitivnih stavova, zakazivati i sjednice, i djelovati po statutu svjetske romske organizacije. Tu titulu mu je dodijelilo predsjedništvo svjetske organizacije na čelu sa gospodinom Jovanom Damjanovićem, kojem se mandat nekoliko puta produžava jer radi za dobrobit Roma u svijetu

Ta misija se osjeća i u njegovoj novijoj zbirci pjesama, nazvanoj "Ciganska sudbina lancima okovana", u kojoj iz pjesnikove duše izbija ljubav prema svima onima koji pate i čeznu. Te ljubavi i nostalgije prepuna je i njegova nova zbirka "Karta u jednom smjeru", koja je proglašena i svojvršnim dokumentom. Pjesnik je napravio retrospektivu, gdje svjedoči o odiseji Roma Banje Luke, krajem 20. stoljeća. Knjiga je našla svoj put u mnoge zemlje svijeta.

Predsjednik svjetske oranizacije Roma Jovan Damjanović kontaktira sa predstavnicima državnih i drugih organa, kako u ex-Jugoslaviji tako i u cijelom svijetu. I Šemso Avdić, kao uvaženi aktivist te organuzacije, bori se za ostvarivanje političke, nacionalne,



Neke od nagrada, Šemso Avdić



Avdić Šemso i predsjednik svjetske org. Jovan Damjanović

kulturne, pa i informativne ravnopravnosti Roma na svim meridijanima ove planete. Predstavnik svjetske organizacije Roma, pored misije u književnosti, veoma je aktivan i u društveno-političkom životu. Već niz godina djeluje i u predsjedništvu Saveza Banjalučana u Švedskoj.

Svjetska organizacija Roma osnovana je u drugoj polovini 70-tih u Indiji, u gradu Chandigarhu. Premijerka Indira Gandhi tada je primila delegaciju Roma i dala im podršku Indije.

1971. godina je povijesna i prekretnica za jedan od najdiskriminiranih naroda u svijetu, tako da se 8. april obilježava kao svjetski dan Roma, jer su na taj dan doneseni veoma važni dekreti o službenom romskom jeziku, himni, zastavi i drugim važnim pitanjima.

Drugi kongres je održan u Ženevi, 1978. god. Na njemu je učestvovalo 50 romskih organizacija, kako iz Evrope, Amerike, tako i iz Indije i Pakistana, i postavljen je veoma blizak odnos između Roma i njihove pradjedovine Indije.

”Karta u jednom smjeru” – naziv je knjige pjesama Šemse Avdića, u kojoj je ispjevana i tragika i heroika Banjalučana koji su morali napustiti svoj rodni grad, svoju rijeku i svoje aleje, i rasuti se širom svijeta. Među njima je bio i pjesnik sa Veselog brijega, koji se nije predavao, nego je nastavio da stvara u Švedskoj, dolazeći kad god je to bilo moguće i u svoj zavičaj, na obale Vrbasa, ali ne samo one u Banjaluci, nego i u Donjem Vakufu, u koji je takođe rado dolazio. Tako je ta ”životna karta” postala i višesmjerna, dajući pjesniku novu stvaralačku snagu, ne samo u poeziji, nego i u društvenom životu, kao predstavniku BiH u svjetskoj organaizaciji Roma i u Savezu Banjalučana Švedske. A ovaj tekst o Šemsi Avdiću napisala je njegova kćerka, Amela Maletić, koju privlači i novinarstvo, pa se nadamo da će nam se češće javljati.



Predsjednik svjetske romske org. Jovan Damjanović i Šemso Avdić.



Predsjednik svjetske romske org. Jovan Damjanović u Indiji



Druga strana travničke "konfekcijske medalje"

Gorka istina

ili jedna gorka priča iz Travnika o teškom položaju radnika u industriji konfekcije, koji šiju za plate ispod svakog dostojanstva i pune džepove kapitalista.



Napisao: Edin Osmančević

Travnik, lijepi gradu srcu Bosne, poznat je po svojoj dugogodišnjoj tekstilnoj, kožarskoj industriji i tradiciji koja se stoljećima prenosi s koljena na koljeno, iz generacije u generaciju. Vrijedni i čestiti Travničani ovdje su izrađivali najkvalitetniju obuću i odjeću koja je imala kupce u cijelom svijetu. Ovdašnji nekadašnji konfekcijski gigant „Borac“ zapošljavao je oko 1700 radnika, među kojima su najviše biležene. Konfekcija koju su proizvodile postala je prepoznatljiv brend na svjetskim modnim pistama, a poslovnu saradnju firma je imala s najpoznatijim modnim kućama. Poslijeratna privatizacijska pljačka u BiH nije mimoišla ni „Borca“, uništivši ovaj veliki kombinat.

Odljevanje profita

U Bosni i Hercegovini je prije samog rata 70 odsto tekstilnih i kožarskih proizvoda otpadalo na domaće brendove, dok je 30 odsto bilo strano. Danas je taj omjer 90 odsto u korist stranih brendova, što ukazuje na svu tragediju naše države i nedgovoran odnos vlasti u uništavanju naše privrede. Ovdje danas egzistiraju vodeći brendovi poput Hugo Boss-a, Adidasa, Nike i niz drugih čiji se profit ne zadr-





žava u našoj zemlji, već se stvara na niskim platama zaposlenih i lošim radničkim pravima, te se tako odlijeva u druge zemlje i puni džepove kapitalista. Naravno da ovakvo stanje ne garantuje održiv razvoj Bosne i Hercegovine. Država ostaje ne samo bez svog kapitala i novih investicija, već i stručnih radnika koji zbog katastrofalno loših uslova napuštaju zemlju.

U srijedu, 23. marta 2022. godine, na švedskoj TV prikazan je dokumentarni program „Misija – istraga“ (Uppdraggranskning) o švedskoj tvornici dječije odjeće „Kavat AB“. Obiteljska tvornica obuće „Kavat AB“ iz Švedske postoji od 1945. godine. Svojom kvalitetom je dostigla brend jednog od najkvalitetnijih proizvođača dječije obuće u Europi. Jedan prosječni Šveđanin nemapojma da se ova cipela od 2009. godine proizvodi u Bosni i Hercegovini ili, tačnije, u Novom Travniku.

Tvornica „Kavat“ Novi Travnik dnevno proizvodi oko 1.100 pari obuće. Glavno tržište su im skandinavske zemlje, a izvoze i na tržišta Njemačke, Austrije, Belgije i Rusije. Pokazalo se da je etabliranje proizvodnje u BiH bio i te kako isplativ potez; prihodi su uvećani sa 34 miliona švedskih (sek) kruna (ca 6,2 mil. km) na 130 mil sek (ca 24 mil. km), prema godišnjem izvještaju u godini prije izbijanja pandemije. Etabliranjem „Kavata“ u Novom Travniku, Bosna i Hercegovina je trebalo, u stvari, da „uveze“ jedan dio švedske poslovne i socijalne kulture i etike. Međutim, praksa ukazuje na jednu sasvim drugu stranu medalje.

Moderno ropstvo

Emisija je ogoljela gorku istinu katastrofalnog stanja u kome se danas nalaze radnici zaposleni i tekstilnoj i kožarskoj industriji BiH. Uslovi u kojima danas rade mogu se opisati u dvije riječi, kao moderno ropstvo! Prosječna plata jednog radnika „Kavata“ iznosi 470-480 maraka, dok se ista dječija cipelakoju radnik proizvede prodaje na skandinavskom tržištu za više od 1000 kruna (oko 180 km).

Radnici nisu organizovani u sindikat zbog prijetnji otkazima od njihovog direktora Smaila Šabića. Prva subota u mjesecu je radna, a prekovremeni rad se ne plaća. Trudnice ostaju momentalno bez posla nakon saznanja da su gravidne. Kultura šutnje i poltronskog, najamnog odnosa prema poslodavcu prožima radnu sredinu u kojoj nema empatije i solidarnosti među radnicima i gdje se o problemima ne priča otvoreno i transparentno zbog straha od gubitka radnog mjesta i represalija. S druge strane, cijene u BiH se gotovo i ne razlikuju od cijena u Švedskoj. Prosječna potrošačka korpa za jednu četvoročlanu porodicu u BiH je oko 2 000 km/mjesečno, zbog čega radnici moraju uzimati kredite ili raditi extra kako bi preživjeli.

Divlji kapitalizam je izgubio „moralni kompas“ ubijajući sve ljudsko u radniku - proleteru. Bojkot njihovih proizvoda i vraćanje vlastitog samopoštovanja davanjem otkaza lošim poslodavcima je jedini pravi odgovor!





Bosna žubori, nad pitomim krajem...

Stihovi i boje: obilježavanje rođenja pjesnika Muse Ćazima Ćatića i izložba "Stara Bosna" Galerije "Preporod" iz Zenice



Piše: Amna SOFIĆ

"Musini dani", manifestacija je koju od 1997. godine organizira Bošnjačka kulturna zajednica "Preporod" iz Odžaka, posvećujući je našem pjesniku Musi Ćazimu Ćatiću, rođenom u Odžaku. To je i jedna od osnovnih kulturnih misija "Preporoda" u Bosni i Hercegovini - da oživljava sjećanja na sve intelektualce, stvaraoce, koji su imali važnu ulogu u društvenom i kulturnom životu naše domovine.

Tako se i u Odžaku svake godine sjećaju Muse Ćazima Ćatića čija djela predstavljaju trajno kulturno blago. U protekle dvije godine iz objektivnih se razloga, zbog korone, nije mogao upriličiti veći skup, a ove godine su se ponovno stekli uvjeti za program kakav dolikuje Musi Ćazimu Ćatiću.

Pjesnik i boem

Musa Ćazim Ćatić rođen je 1878. godine u rodnom mjestu - Odžaku pohađao je mek-

teb i osnovnu školu. Poslije očeve smrti majka mu se preudala u Tešanj, gdje uči brijački zanat kod očuha i pohađa tešanjsku medresu. Bio je darovit učenik i već u medresi dobro je naučio arapski, turski i perzijski jezik. Kad je trebalo da bude biti regrutiran (1898.), bježi u Tursku. Tu, u liceju Sultanija, upoznaje Osmana Đikića i Avdu Karabegovića, ali ga materijalne neprilike gone da se vrati u Tešanj. Uzet je u vojsku i tri godine služio je u Tuzli i Budimpešti. Godine 1902., na nagovor muftije Mesuda Smailbegovića, ponovno odlazi u Carigrad i neko vrijeme sluša predavanja u Mektebi Numunci Terreke medresi, ali - nezadovoljan načinom obuke - polaže diferencijalni ispit iz općeobrazovnih predmeta i završava četvrti razred gimnazije. Uz pomoć Adem-age Mešića pohađa u Sarajevu šerijatsku sudačku školu, ali ga pri kraju školovanja izbacuju, pa završni peti razred polaže privatno, a diplomski ispit tek po posebnoj dozvoli Zemaljske vlade, uz pismenu obvezu da se neće koristiti diplomom koju mu daju.

Godine 1909. i 1910. proveo je u Zagrebu kao student prava. Tu se kretao u Matoševom pjesničkom krugu i 'pekao zanat': književni i boemski. Ipak, prilike ga natjeraše da se vrati u Tešanj gdje se zaposlio, potom je u Bijeljini obavljao pisarske poslove u gruntnici, gdje nije dugo dostao. Ponovno odlazi u Zagreb na studije i ponovno ga prilike vra-

ćaju u Tešanj. To je bila 1912. godina, kad ponovo radi u tešanjskoj banci, i u tom periodu stvara svoje najbolje pjesme. Muhamed Bekir Kalajdžić odvodi ga 1912. u Mostar, povjerava mu uredništvo Bisera i uvodi ga u druge poslove, kao prevoditelja, u Muslimanskoj biblioteci. Tijekom godinu i pol dana preveo je i napisao 12 knjiga, ali dolazi rat, mobilizacija, služba u Tuzli i Oerkenyu u Madžarskoj, tuberkuloza, otpuštanje iz vojske i smrt u ratno proljeće 1915. (Prema Abdurahmanu Nametku, 1968). Najveći pjesnički talent među Bošnjacima do Maka Dizdara, te prvi pjesnik-modernist bošnjačke književnosti.

Umro je 1915. godine u Tešnju, a na njegovom mezarju je isklesano:

*"Ovdje leži pjesnik odličnoga dara,
koji nije tražio časti ni šićara,
već boemski živio i čustveno pjevo,
dok ga smrt ne doprati do ovog mezara."*

Mnoge škole u Bosni i Hercegovini nose njegovo ime. Nažalost, u Odžaku postoji samo jedna kratka ulica i bista ovog našeg velikog pjesnika.

Bio je plodonosan pjesnik, a neka od njegovih najpoznatijih djela su: Bosna žubori, Ja nijesam sanjar, Ja sam vjerni rob ljepote,



Jednoj bogatašici, Opomena, U aleji Teubei-Nesuh... Takođe su poznatiji njegovi ciklusi pjesama: Ašiklije, Boje i mirisi, Gazeli, Iz ljubavnih melodija, Jesenski plač, O ženi, Proljetni soneti, Uspomene, Tri gazela, Živi cvjetovi.

Pjesme i slike

Manifestacija “Musini dani” svake godine počinje polaganjem cvijeća ispred biste Muse Ćazima Ćatića, gdje se pored BZK “Preporoda” Odžak pridruže i druga udruženja, koja njeguju uspomenu na Musu Ćazima Ćatića. Ove godine održan je i historijski čas, na kojem je o pjesniku kazivao prof. Nuriya Delić.

Ovogodišnja manifestacija “Musini dani” otvorena je izložbom slika “Stara Bosna” iz fundusa Galerije “Preporod” Zenica. Na

izložbi je predstavljeno 20 slika i 12 autora iz više gradova: Zenice, Visokog Konjica, Vareša, Žepča, Zavidovića. Slike su rađene tehnikom akril na platnu, a motivi su bosanska arhitektura (kuće, pendžeri, vrata) i tradicionalni bosanski motivi (ibrik, bosanski ćilim).

Na izložbi je govorio predsjednik BZK “Preporod” Odžak mr. Ahmer Škrijelj, te gospođa Nasiha Torić, predsjednica Općinskog vijeća Odžak. Ovom prigodom članovi recitatorske sekcije BZK “Preporod” Odžak - Belma Karić i Amela Maglajčehović - pročitale su prigodne pjesme našeg velikog pjesnika.

Manifestacija “Musini dani” se nastavlja i u narednom period - promocijama knjiga i drugim kulturno-zabavnim sadržajima.

I za kraj jedna pjesma Muse Ćazima Ćatića:

“Bosna žubori”

*Bosna žubori, nad pitomim krajem
Anđeo mira širi laka krila -
I lahor pirka, k'o da sitnom cvijeću
Mistične priče šapće večer mila.*

*Bosna žubori i - k'o rujne usne
Cvjetne tiho obalice ljubi,
Pa tamo negdje, poput moje misli,
Kraj tvog se dvora u daljini gubi.*

*Bosna žubori, a s barčicom mojom
Nestašno sitni igraju se vali;
- Ah, čini mi se, moj anđele, tako
Da ljubav tvoja srcem mi se šali.*





TARZANOVA RIJEKA



Piše: Ismet BEKRIĆ

*Djetinjstvo je jedro,
razapeto,
i svi bi nekud,
kad dođe ljeto.*

Naša osnovna škola nalazila se između, visokim zidom ograđenog, zatvora, zvanog Crna kuća, i ulice što se spuštala prema otvorenim obalama rijeke Vrbas. Pošto nas zatvor ni najmanje nije privlačio, preostajalo nam je jedino da za vrijeme odmora ili poslije nastave skoknemo do vode koja je mamila svojim sedrama, brzacima i zelenomodrom bojom. Takmičili smo se ko će pljosnati kamen dobaciti na drugu obalu i uz to više puta zasjeći površinu vode. A nekad smo se, kra-

jem maja ili početkom juna, kad je bilo toplo, znali i bućnuti u hladnoću vira ispod Studenca, najpoznatijeg banjalučkog izvora kraj rijeke koji i danas žednima daruje najljepše gutljaje.

Zaneseni žuborom i bacanjem kamenčića znali smo i zakasnuti na časove poslije velikog odmora, a posebno ako bismo, kao tada, kad se školska godina već primicala ljetu i raspustu, malo i zaplivali.

»Moramo vježbati za ljeto!« govorio je Zaja koji je najduže ostajao u vodi ali zato i imao najmodrije usne.

Kad smo dotrčali do škole, osjećajući kako nam se curci iz mokrih gaća već slijevaju u patike, čas geografije je već uveliko počeo, a nastavnica je provjeravala šta smo naučili o rijekama i jezerima naše zemlje.

»Baš lijepo, pošto se, sigurno, upravo vraćate sa obale, vidjećemo šta sve znate o rijekama, a posebno o Vrbasu!« dočekala nas je nastavnica sa »dobrodošlicom«, kad smo, tiho, jedan po jedan, ulazili u učionicu.

Zaja se, kao pokisli mačak, uvukao posljednji, a nastavnica mu je rekla da ne mora žuriti na mjesto, nego da malo zastane pred raširenom geografskom kartom:

»E, lijepo, sad ti nama pokaži gdje izvire i kuda sve teče rijeka Vrbas!«

Zaja je na karti prvo tražio plavu vijugu koja se provlači između smeđih visova i zelenih udolina, a onda je očima šarao po razredu, kao da je odgovore htio da pročita na našim licima.

»Dobro, reci ti nama gdje izvire Vrbas?« upitala je nastavnica.

Zaja se ponovo okrenuo prema razredu i prvim klupama u kojima su obično sjedili bolji učenici, koji su mu pokušavali pomoći dodirujući uši. Zaja je to protumačio na svoj način i odlučno izustio:

»Vrbas izvire ispod Uhate planine!«

Razredom se razlio smijeh, a nastavnica je ipak uspjela da sačuva ozbiljnost:

»E, da si malo učio, znao bi da to nije planina koja ima velike uši, nego koja se zove po zecu!«

Zajin prst je zatim pratio vijugu sve do Jajca, a nastavnica ga je zatim upitala koja se veća rijeka tu ulijeva u Vrbas. Ponovo smo mu pokušali pomoći tako što smo mahali rukama, kao da plivamo.

U to vrijeme bili su popularni filmovi o Tarzanu, junaku iz džungle koji se dičio svo-



jim plivačkim vještinama i podvodnim borabama sa krokodilama i zmijama, pa je Zaja naše mlataranje odmah preveo na svoj način i pobjednički odgovorio:

»Tarzanova rijeka!«

Ovog puta ni nastavnica nije mogla sudržati smijeh:

»Možda je nekad i po toj rijeci plivao neki naš Tarzan, ali ta se rijeka ipak zove Pliva!«

Zaja se sve više primicao karti, kao da je htio da se u nju uvuče i nestane negdje u tjesnacu Vrbasa. Pred razredom i nastavnicom tad se ukazala mokrina ispod njegovih kratkih hlača, dok se jedan curak polako slijevao prema koljenu. Nastavnica je u prvi mah pomislila da, možda, od treme ili našeg smijanja, nije pokvasio gaće, pa ga je odmah poslala kući, ali kad je kasnije, ispitujući i nas pred kartom, shvatila da smo se to kupali u Vrbasu, odmah je obavijestila direktora i nastavnički kolektiv koji je strogo zabranio ne samo kupanje u toj rijeci, nego i prilazak obali.

A kad su kod Zaje, koji dan zatim, ponovo otkrili mokre hlače, poslali su ga odmah direktoru, da on razračuna s neposlušnim učenikom.

»Za tebe, izgleda, ne važe odluke o zabrani kupanja u Vrbasu!?!« ljutito je mahao rukama direktor. »Zar želiš da te baš sada, pred sam raspust, isključimo iz škole?!«

»Ali, družo direktore«, branio se Zaja, »ja se nisam kupao u Vrbasu, nego u Crkveni.«

Zaja se tako spasio da ne bude izbačen iz škole, ali su zato odluku dopunili da se strogo zabranjuje kupanje u Vrbasu, Crkveni, Vrbanjji, Suturliji i svim drugim vodama, uključujući i one u koritima.

U svemu ipak ima i nečega dobrog – nismo bar morali da do kraja školske godine peremo uši.



Rječica Crkvena

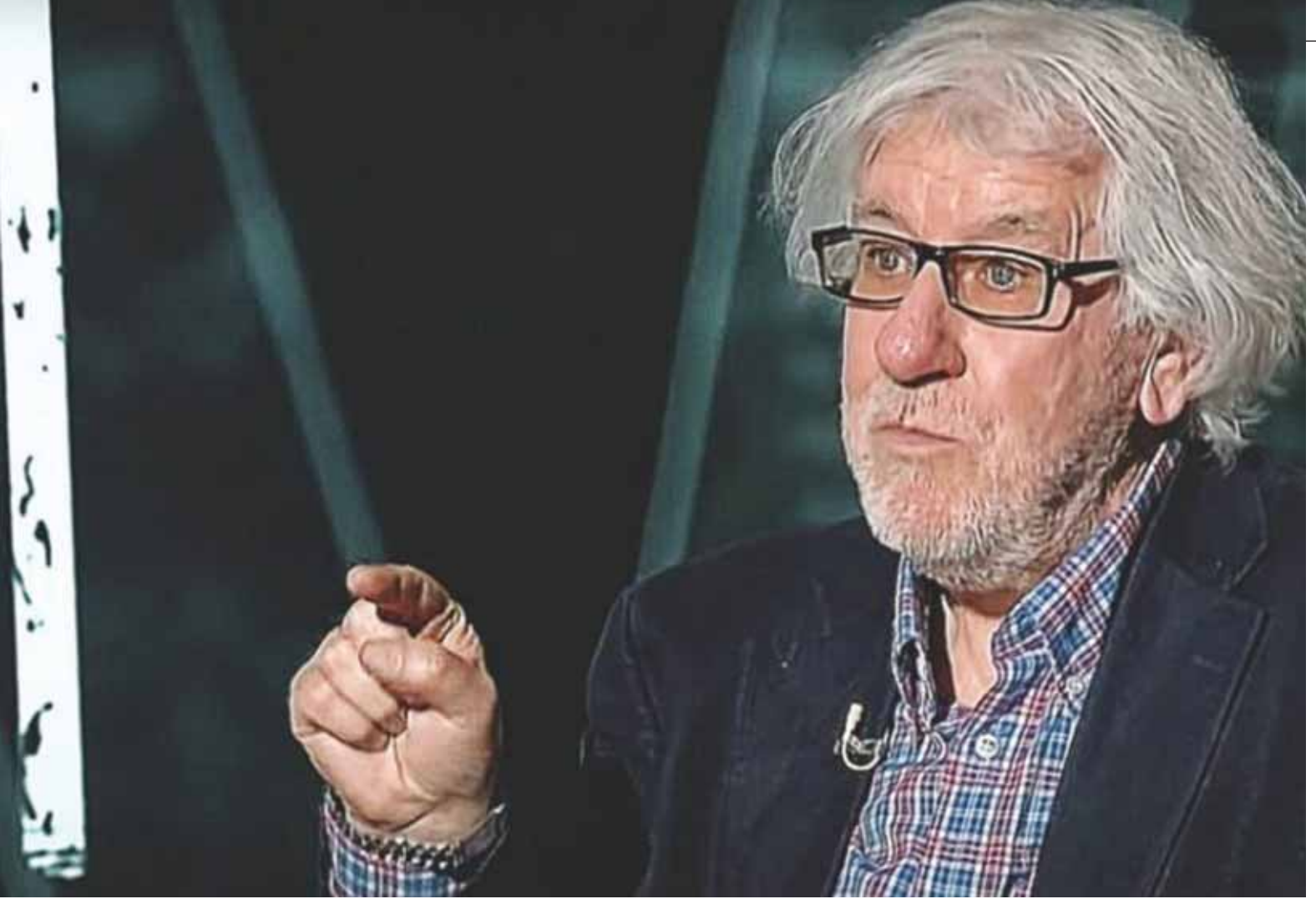


Stari Studenac

MR



Restoran Studenac



TRAJNI SVJEDOK



Piše: Vasvija DEDIĆ BAČEVAC

Esad Bajtal je profesor, sociolog, filozof i autor brojnih knjiga, predavač i vrsni analitičar vremena u kojem živimo. Bajtal je profesor bez katedre, stručnjak, koji zbog svoje građanske i intelektualne hrabrosti i stavova koje iznosi, nema katedru i mogućnost da studentima i mladim generacijama prenosi znanje i stavove utemeljene na moralno-etičkim vrijednostima, u kojima su poštenje, istina i humanizam temelj i suština svakog normalnog i naprednog društva. Zvuči apsurdno u vremenu i na prostoru u kojem su takve ličnosti jedina nada da se nešto može promijeniti. Bez ispravne dijagnoze nema ni liječenja bolesti.

Gotovo cjelokupni Bajtalov rad je dijagnosticiranje svih grešaka, anomalija, destrukcija i uzroka bolesti bosanskohercegovačkog društva, rad u kojem on i daje rješenja i na stručan način pokazuje izlaz iz situacije. Bajtal je intelektualac, koji ima građansku i intelektualnu hrabrost da riječju i djelom stane uvijek u prve redove sa građanima Bosne i Hercegovine i da svojim intelektom i analizama kritički pitko i jasno razgoliti etno fašističku

*Esad Bajtal, profesor bez katedre,
sa sevdahom i perom u duši:
Raditi i ponašati se u skladu sa savješću.*

politiku koja je Bosnu i Hercegovinu dovela do teškog stanja i beznađa. Zato je i izbran 2014. za ličnost godine. Tim povodom je i rekao ključnu rečenicu: „**Intelektualac je moralni pojam - raditi i ponašati se u skladu sa savješću.**“ Bajtal je stao uz svoj narod, uz sve građane Bosne i Hercegovine čiju sudbinu dijeli već tri decenije, jer mu je upravo zbog tih stavova i borbe oduzeto pravo da mladim generacijama prenosi svoje neizmjereno znanje i istinske vrijednosti koje su temeljne u stvaranju građanske i evropske Bosne i Hercegovine.

Taj brutalni nokaut od vlastite države Esad Bajtal podnosi hrabro i viteški. On je i preponosan da bi tražio za sebe pravdu i svoje mjesto koje mu pripada, te sam svojim djelom i djelovanjem stvara status: slobodnog i društveno angažovanog intelektualca. On se okreće istraživanju i stvaranju. U jednom intervjuu, na pitanje šta je pisac, Bajtal kaže:

„Pisac je samo povjesnim događajem zatečeni i neugodni,

slutnjom nade osvjedočeni svjedok Nevremena jednog Vremena. Trajni svjedok. Svjedok što ponesen vjerom u snagu i ljepotu istine, istrajno pre-pisuje, u duši bolom već urezano/zapisano.“

Na tragu izrečenog i napisanog od istog autora je čitaocima na raspolaganju bogati stvaralački opus zanimljivih naslova kojima se umješno i znalački upire prstom i rječju u državu apsurdna i beznađa: Za (i) protiv tolerancije, Manja od ništa, Duplo golo, Država na čekanju, Govor tame, Neofašizama u etno-fraku, Strah od kopanja, Al Tempo, Filozofski temelji psihologije, Metanaracija, poetizacija i psihijatrizacija, Sevdalinka, alhemija duše...

Pored navedenih djela, koja su sociološke i političke studije, profesionalne analize kao i strateško rješenje kako izaći iz bosanskog vrzina kola, Bajtal piše i knjigu Sevdalinka ili alhemija duše..

Autor je svjestan da je upravo u sevdalinkama moć Bosne i bosanstva, ljepote i bogatstva bosanske duše u kojoj se život pjesmom priča, u kojoj ljubav cvjeta i rascvjetava se u bezbroj nijansi, i kao zlatna paučina umrežuju muzičko i umjetničko blago u nešto univerzalno i jedinstveno ne samo na prostoru Balkana i Evrope već i svjetske kulturne baštine.

Sevdalinka zauzima visoko mjesto u evropskoj usmenoj narodnoj poeziji upravo zbog svoje jedinstvene lirske strukture, slikovitosti i suptilnosti. Ona je najljepši trag prošlih vremena jer na jedan osebujan i sofisticiran način otkriva bogatstvo i ljepotu prošlosti koju umjetnički oblikuju: on i ona, pjevajući o svemu što nam ljubav, prijateljstvo, život i životne okolnosti donose. Ona je raskošni mozaik Bosne, bosanstva i bosanske duše. Toliko je snažna

i velika da ju je teško uramiti i definisati i upravo i treba da bude nepresušna ispiracija kojoj ćemo se vraćati i biti ponosni da je nerazdvojni dio nas i naše kulture, umjetnosti i historije.

Profesor Rašid Durić, koji već blizu četiri desetljeća proučava južnoslovensko i bosansko nasljeđe, kaže o djelu Esada Bajtala da treba naimte intelektualno i emocionalno dorasti znanstvenom i artistskom podvigu – monografiji Esada Bajtala.

”Rijetki su koji poput Esada Bajtala umiju da umiju srastanjem tankočutnih osjećaja sa discipliniranim logosom. Upravo takav vrhunski spoj čini ovu knjigu i magijskom i intelektualno relevantnom u proučavanju tajni srca, umijeća osjećajnog življenja u ljubavi. I tankočutnog uživanja u sevdahu i u pjesmi sevdalinci. Stoga, u ime svih sevdahom i sevdalinkom prosjajanih – beskrajni aferim Esadu Bajtalu za radosti, ganuća i ozarenja kojima nas je ovom knjigom oplemenio.”

Djelo Sevdalinka je ogroman doprinos očuvanju i promociji bisera naše narodne umjetnosti u kojoj je satkano sve što želimo znati o jednom narodu. Ovo djelo treba da krasi svaki dom kao ukras kojim se treba dičiti, čitati ga u samoći, druženjima i skupovima, da nas vrati ljepoti našeg duha i da nam da krila kada pokleknemo.

Cjelokupno djelo i djelovanje profesora, sociologa i filozofa Esada Bajtala čini ga neumornim i jedinstvenim borcem za Bosnu i Hercegovinu i bosanstvo, kao i ličnošću koja nam pokazuje put kako promijeniti postojeće stanje i krenuti u budućnost u kojoj će se revitalizirati istinske ljudske i demokratske vrijednosti.



PANSION VILLA EVA
OMIŠALJ - OTOK KRK
SAMO 5km od aerodroma RIJEKA
*Bara 5 km från flygplatsen Rijeka
otvoreni smo cijelu godinu*
Vi har öppet hela året

Privatna plaža, restoran i pizzeria u sklopu pansiona
Privat strand, Restaurang och Pizzeria tillhörande själva pensionat
više informacija na WWW.VILLA-EVA.COM
Mer informatio på



Mustafa i Ozren

Bez obzira gdje se nalazio, u našoj BiH, Hrvatskoj ili ovdje, u Švedskoj, ne mogu da ne zapazim gotovo istu pojavu. Klinci ili pubertetlije, nešto malo stariji, druže se u kafićima, na cesti ili na klupama u parkovima. I svaki put blenem! Sjede, svako se zabavio svojim mobitelom i niti riječi da međusobno progovore. Kažu mi poznanici da je slično i kod kuće. Uhvate se djeca mobitela ili kompjutera, da ih samo puškom možeš otjerati od tih njihovih zabava.

A nedavno pročitah, kako je Bill Gates, svjetski poznati milijarder i jedan od tvoraca svih tih "čudesa", svojoj djeci dozvoljavao samo sat vremena dnevno upotrebu kompjutera! Inače, najnovija istraživanja o pretjeranoj upotrebi ove tehnike mogu dovesti do agresivnosti, ali i nesnalaženju u životu!

ZLATNE ŠEZDESETE

Mislim da neću pogriješiti ako kažem da su mi šezdesete godine, s osnovnom školom, bile nešto najljepše u životu. Živio sam na Mejdanu ili "maloj čaršiji". Što bi se reklo - "preko Vrbasa", u ulici Kasima Hadžića, što je ravno, preko gradskog mosta vodila sve do Begova brda (banjalučka Jahorina, op.a.). U istoj zgradi, na istom ulazu živjeli smo, kao braća, Mustafa Ekić, Sead Pjanić i ja. Bili smo nerazdvojni. Svaki dan smo, družeći se, smišljali nove igre. Jedna je bila posebna. Piruz pala! Samo je bilo važno naći neku staru metlu.

Piruz pala i mobitel

"SVEGA U BOŽIJOJ BAŠTI"



Piše: Ozren Tinjić

Pala je pala, a piruz dug 10 do 15 cm., odsječnih rubova pod uglom od 45 %, Jedino je, u dvorištu, bio belaj s razbijenim prozorima!

Svako godišnje doba je bilo novi izazov za nas. Ako je zima, furali smo do gvožđara u ulici Danka Mitrova, koji nam je pravio sličure. Valjalo je samo naći dvije klipe i malo špage i štipaljke. Da sve bude svezano kako valja. Neveče smo, onako lopovski, zapišavali sve klize kako bismo ujutro imali gdje klizati. Znam samo da mi je pokojna mati znali reći: "Sine, ti više možeš izdržati pod vodom nego kod kuće!"

U junu je naša "baza" bila ulica Nurije Pozderca. Penjali smo se po čitav dan po drveću lipa. Brali smo nemilice cvjetove, nosili kući, sušili na novinama na ormarima, a kasnije prodavali po komšiluku. O haranju i ostalim "lopovlucima" da i ne govorim. Samo se sjetim namazane šnite kruha i štrucka mladog luka.

ELEM NEJSE

I šta je pisac htio da kaže. Ne želeći da spominjem svoje crne ruke od guljenja zelenih oraha, žao mi je ovih mladih koji bleje u svoje mobitele a ne na svoje drugare. Npr. da svoju radost podijele s njima, ili tugu. Da ih zagrlje.



U banjaluckom naselju Mejdan 1959. godine



PIRUZ I PALA

Mala klipa piruz,
A, velika pala,
Sva djeca iz kraja
Tu igru su znala.

Drška stare metle,
I slomljena cigla.
Dječake bi igra,
Na noge podigla.

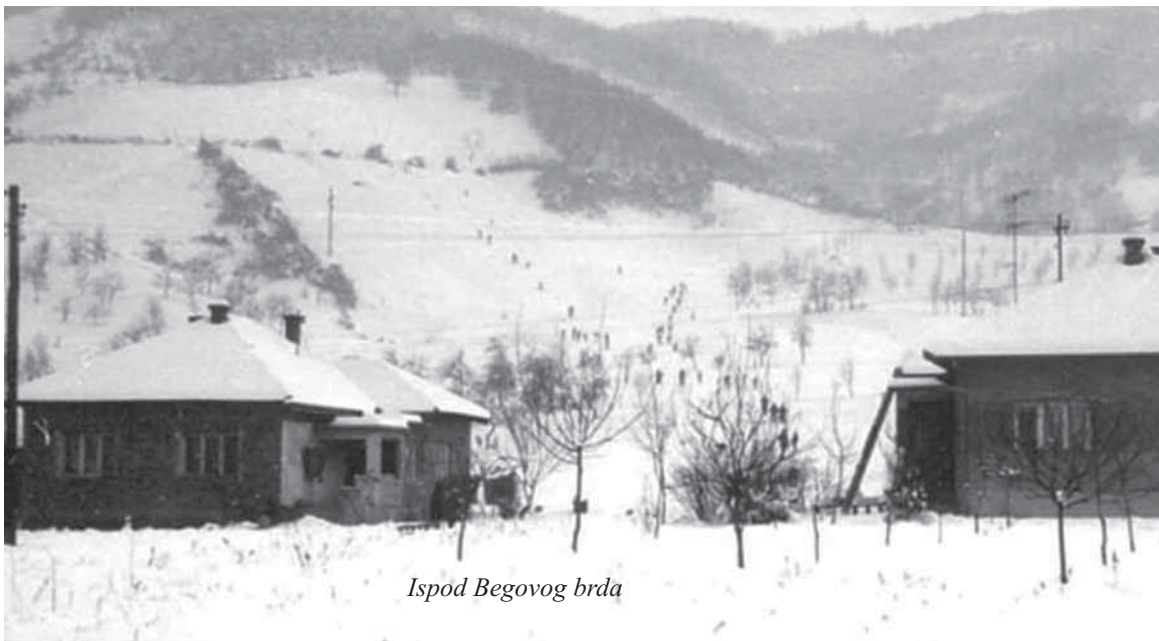
Piruzom, sa cigle,
Ko obori palu,
Junak dana bude,
Dobija pohvalu.

Više se ne igra,
Ne znam šta joj fali?
Igri mog djetinjstva,
Piruzu i pali.

Slobodan Boco Bajić



Ozrenova škola Kasim Hadžić



Ispod Begovog brda

„Sretni ste, hora je, pao je novi snijeg...“ „Vidaš onaj kamen kod velike bukve, nonde ćemo sisti.“ Mirni smo i slušamo oštru gonjavu koja je sve bliža i glasnija.



Lov u srednjoj Bosni



Piše: Antun DŽAJA

Nama, lovcima, uvijek je lijepo kad se prisjećamo minulih lovina i pustolovina. U jednoj, evo, oživljava i grupa od deset talijanskih lovaca iz Udina, koja je željela da im se u prosincu organizira lov na divlje svinje u centralnoj Bosni. Dobio sam informaciju da je to moguće ostvariti u lovačkom društvu "Zmajevac" u Zenici.

U ranim jutarnjim satima stigli smo pred lovački dom gdje nas je dočekao glavni organizator Rasim Halilović, zvani Zvizda, koji nam reče:

"Sretni ste, hora je, pao je novi snijeg pa su lovci obilazeći teren znali gdje se svinje zadržavaju."

Nakon iznošenja plana lova, krenuli smo prema lovištu i za pola sata bili na zbornom mjestu u blizini sela Nemile, gdje su nas čekali vodiči i pogoniči s desetak pasa svinjara bosanskih baraka, balkanskih goniča, trobojaca i jednog posavca, te nekoliko osedlanih bosanskih konja, za lovce sa slabijom kondicijom. Gosti su bili iznenađeni gostoprimstvom, jer su uz vatru počašćeni kavom, čajem i čašicom bosanske šljivovice.

Moj je vodič bio ihtijar, avdžija Mehemed Halilović. Gledam čovjeka gorštaka u podmaklim godinama, na nogama ima lagane opanke s vunanim čarapama, koje se presijavaju na jutarnjem suncu jer u vunu je upletena kozja kostret na kojoj se ne zadržava snijeg, hlače od domaćeg sukna, ogrnut dolamom, a na glavi čalma omotana oko kape. Oko pojasa patrontaš, na ramenu ruska bokerica a u ruci keva. Brzo smo se sprijateljili, kao da smo se znali oduvijek. Želio je da pojašem lijepog alata što sam nakratko prihvatio da mu ne izađem iz hatora.

Stigli smo do jačeg uspona kada sam sjahao, jer me je bilo sram jahati pored dvadeset godina starijeg pratitelja.

Nakon dužeg pješaćenja po mokrom snijegu stigli smo na vrijeme prije početka hajke. Iznenadila me je snaga krepkog starca za kojim sam zaostajao.

Stari avdžija odabrao je busiju za koju je rekao da je premet krmadi. Pogledao je na sve strane i vidio da gledam visoki zasjed, okrenuo se meni i rekao:

"Viđaš tu čeku, to je generalova, jebi je, viđaš onaj kamen kod velike bukve, nonde ćemo sisti."

Čekamo početak hajke, duboko ispod nas čujemo štekatanje više pasa i nekoliko pucnjeva.

Mehemed mi šapće:

"Krmad su udarila na puške Talijana."

Zavladala je tišina, a onda se blizu oglasio pas zvonkim glasom kome su se pridružili ostali goneći svinje. Avdžija mi kaže: „Sabur!“ Mirni smo i slušamo oštru gonjavu koja je sve bliža i glasnija. Evo dželega od osam komada, brzo ciljamo i pogodimo dvije svinje. Mehemed glasno povika: „Aferim, mašala, mašala!“, stisnuvši mi desnicu jakom šakom. Veseo je i ponosan na svoje veliko iskustvo. U razgovoru mi reče, da mi je još jednoga privalit pa neka idem na ahiret. Pitao sam ga zašto u drugom pogonu ne ode na busiju, a on mi je ljutito odgovorio: "Ne daju pašćad!"

Rekao sam mu da požuri i da ide gdje misli da će dočekati svinje, jer danas Talijani plaćaju usluge lova. Gledam ga ozarenog lica, kao da mu je dvadeset godina, pritegnu opanke i požuri nizbrdicom.

Prošlo je pola sata kada se oglasila truba za početak hajke. Na sve strane čuje se pucnjava i glasanje nove ekipe pasa koja je odmorna i



Avdžija Mehmed Halilović

horna za pronalaženje i gonjenje svinja. Na moju busiju ponovo udariše svinje na koje se nisam usudio pucati, jer su ih psi povremeno zadržavali i bili u njihovoj blizini među kojima se naročito isticao krupan balkanski gonič. Uživao sam u lijepom danu i prizoru lova u mojoj dragoj Bosni. Duboko u potoku odjeknula su dva hica iz pravca u kome je Mehemed otišao.

Prošao je sahat kada sam ugledao moga pratitelja kako žurno ide prema meni. Znatiželjan sam da čujem jesu li pucnjevi iz njegove puške. Čim je zadihan stigao reče mi:

"Privalio sam domuza, a Allah mi je svjedok da ga se nisam dodio!"

Oglasio se lovački rog za kraj lova. Krenuli smo na zorno mjesto gdje će se postaviti odstrijeljena divljač i odati joj poštu. Gosti su bili zadovoljni izvanrednom organizacijom i uspješnim ulovom - 16 divljih svinja od kojih su dva vepra bili kapitalci.

Na rastanku s Mehemedom darovao sam mu švicarski džepni nož-čakiju.

Mehemed je do kraja života odlazio u lov, a po kazivanju bliskog rođaka nekoliko dana pred smrt postavili su ga na sedlanika pridržavajući ga da ne padne do busije kada mu se posrećilo da odstrijeli posljednjeg vepra.

Danas, kada sam zašao u podmakle godine života (87), listajući lovački album gledam slike rahmetlije Mehameda stare 40 godina, prisjećajući se nezaboravnog lova i druženja sa čestitim Bošnjakom, avdžijom i meraklijom, koji mi je ostao u najljepšem sjećanju

Turcizmi:

ihrijar - starac
 avdžija - lovac
 hadžija - čovjek koji je bio na Hadžu
 hator - želja
 ahiret - drugi svijet
 dželeg - krdo
 mašala - pohvala
 aferim - čestitka
 dolama - ogrtač
 čalma - omotač oko kape
 keva - štap
 merak - zadovoljstvo

Habitat Culture Fest

Kako doprinijeti razvoju svijesti o ulozi kulture i umjetnosti, kao i nauke i obrazovanja, u razvoju bosanskohercegovačkog društva.

Mostovi kulturnog stvaralaštva ujedno su i najljepši mostovi prijateljstva i saradnje. Zbog toga i mi nastojimo da stranice našeg, i vašeg, magazina budu i stubovi, i ukrasi, takvih mostova koji nas povezuju i zbližuju, i upućuju jedne na druge. Tako smo i mi od prvog dana dio naših susreta u Banjaluci „**Vezeni most**“, i brojnih kulturnih događaja u Švedskoj i svugdje tamo gdje ima naših stvaralaca i žitelja. Zato nas raduje i jedno pismo koje je stiglo na adresu „**Šeher Banje Luke**“ i urednika Mirsada Filipovića, u kojem nam se entuzijasti i stvaraoči raznih imena, svih nacija, i iz raznih sredina i organizacija, obraćaju s molbom da podržimo jedan otvoreni festival kulture, kojega zasad radno nazivaju **Habitat Culture Fest**. S radošću ćemo i stvaralački informativno biti dio ovog bogatstva i ljepote, a pismo objavljujemo i kao poziv i svima onima koji žele da skupa stvaramo jedan ljepši svijet.

Poštovani gospodine Filipović, dragi Mirsade,

Ovim pismom, marta 2022. godine, predstavljamo vam ideju o kulturnoj manifestaciji *Habitat Culture Fest* i istovremeno vas pozivamo da nam se priključite u njenom daljem osmišljavanju, organizaciji i realizaciji.

Zašto ova inicijativa?

Bosna i Hercegovina ima bogatu kulturnu i umjetničku baštinu kako u zemlji tako i u inostranstvu. Mi, inicijatori *Habitat Culture Festa*, želimo da našu 'inostranu' kreativnu industriju približimo prije svega omladini, đacima i studentima, a potom i svim ljudima zainteresovanim za Bosnu i Hercegovinu. Naš cilj je da u promociju kulturnog stvaralaštva Bosanaca i Hercegovaca iz inostranstva uključimo naročito mlade ljude s jedne i kreativnu privredu u Bosni i Hercegovini s druge strane. Time želimo doprinijeti razvoju svijesti o ulozi kulture i umjetnosti, kao i nauke i obrazovanja u razvoju bosansko-hercegovačkog društva. Kreativna i kulturna industrija danas se vidi kao presudni izvor prednosti na tržištu i kao 'jedini mogući oblik poduzetništva u budućnosti.

Habitat Culture Fest treba da postane mjesto okupljanja ljudi koji žele da njeguju bosanskohercegovačke raznolikosti kao sastavni i ravnopravni dio evropske i svjetske kulturne baštine.

Bosna i Hercegovina u inostranstvu

Sticajem okolnosti ogroman broj Bosanaca i Hercegovaca živi i radi izvan Bosne i Hercegovine. Dio nas počeo je svoju karijeru u zemlji, drugi dio je sve naučio i izgradio izvan naše otadžbine. Mi polazimo od toga da mnogi od nas žele da svoj talenat i ono što su godinama usavršavali predstave publici u domovini. Kada govorimo o kreativnoj i kulturnoj industriji, bosansko-hercegovačka dijaspora nudi zaista mnogo: od književnosti, muzike, stripa, karikature, fotografije, filma i teatra do arhitekture i digitalnih sadržaja. Ovu specifičnu kulturnu ponudu na *Habitat Culture Festu* ćemo prikazati u formi izložbi, koncerata ili javnih tribina. Sve postavke biće praćene popularnim radionicama o poduzetništvu u kreativnoj i kulturnoj industriji. Na taj način *Habitat Culture Fest* postaća svjetionik za univerzalne vrijednosti i festival umjetnika i publike iz cijelog svijeta povezanih zajedničkim kulturnim identitetom.

Nosioci i učesnici festivala biće umjetnici i kulturnjaci bosanskohercegovačkog porijekla, stranci koji su svojim stvaralaštvom vezani za Bosnu i Hercegovinu i umjetnici iz BiH koji bosanskohercegovačku kulturu reprezentuju izvan granica Bosne i Hercegovine. Festival će pokazati da su kultura i umjetnost univerzalne civilizacijske vrijednosti koje prelaze državne i etničke granice.

Kako i gdje Habitat Culture Fest?

Lokacija za ovu kulturnu manifestaciju je Boračko Jezero kod Kojicak koje senalazi na pola puta između Sarajeva i Mostara. Uključivanjem lokalnih i regionalnih poduzetnika moguće je organizovati prijevoz, smještaj, hranu i sve potrebne rekvizite za učesnike i posjetioce festivala. Jezero i njegova okolina predstavljaju idealnu pozornicu na otvorenom za različite kulturne aktivnosti, od radionica do koncerata.

Idejni pokretači *Habitat Culture Festa*, Goga i Elmir Pljevljak, već deset godina organizuju „Kulturno ljeto“ na ognjištu 'turističkog seoceta' Hercegovina Lodges. Na večerima poezije i na muzičkim i filmskim matinejama ugostili su znatan broj umjetnika iz Bosne i Hercegovine i inostranstva. Pored holandskog filmađije bosanskohercegovačkog prezimena Sergeja Krese na Boračkom jezeru su se našli francuska Bosanka Jasna Šamić i američki Sarajlija iz Beograda, Vladimir Pištalo, ali i na bosanski jezik prevedeni iransko-holandski pisac, Kader Abdolah pa Arnon Grunberg, Geerd Mak ali i Marko Vešović i mnogi drugi.

Kada i koliko dana festivala?

Želimo da *Habitat Culture Fest*'22 ovog ljeta startuje u formi eksperimentalnog druženja na kojem bismo isprobali osmišljeno i doradili plan i program festivala. Startovali bismo vikendom: od petka navečer do nedjelje predvečer. Cilj nam je da festival razvijemo do nivoa kulturne manifestacije na koji domaća i inostrana publika želi da dođe i na njemu boravi. *Habitat Culture Fest* održavaće se svake godine i trajaće sedam dana u julu ili avgustu (tačan termin održavanja festivala biće naknadno određen).

Budžet i troškovi

Profit nije cilj ove inicijative. Kulturna manifestacija ovog oblika i svrhe treba da ima budžet koji će pokriti troškove organizacije i izvedbe. Da bismo stvorili potreban budžet obratićemo se ambasadama država iz kojih dolaze učesnici festivala te domaćim i inostranim sponzorima iz oblasti kulture, umjetnosti i turizma. Potrebno je, takođe, ispitati mogućnosti dobijanja subvencije od lokalnih, regionalnih, državnih i drugih domaćih i inostranih institucija. Razmatramo takođe i mogućnost prikupljanja sredstava putem nekog oblika članarine ili donacija Bosanaca i Hercegovaca koji bi željeli da podrže festival. Vaše sugestije za ovaj dio organizacije su takođe jako dobro došle.

Zašto vam se obraćamo?

Ovim pismom pozivamo vas da nam pomognete. Pomoć koju očekujemo je volonterska i može da bude velika ili mala, organizaciona ili idejna, od uspostavljanja kontakata sa potencijalnim gostima i sponzorima do ideja o načinu finansiranja i marketinga ili prevođenja idejnog materijala na više jezika i slično. Ovim pismom i obraćanjem vama mi počinjemo sa realizacijom jednog dugogodišnjeg sna.

Mi vjerujemo da lijepi snovi mogu da postanu java! Ako i vi vjerujete u isto, pridružite nam se u organizaciji *Habitat Culture Festa*'22! Kao učesnik, suradnik, organizator, kao potencijalni sponzor ili donator. Ili kao volonter. Naznačite u kom svojstvu želite da učestvujete u ostvarenju naše ideje idobro ste došli.

Vaše prijave i ideje dostavite nam na e-mail:

Kao što ste pročitali u uvodu ovog pisma mi još uvijek tragamo za konačnim imenom festivala, imenom koje spaja autohtonu bosanskohercegovačku kulturu sa kulturom koja je iz nje nikla ili s njom korespondira ali se razvija i živi izvan državnih granica Bosne i Hercegovine. Imate li prijedlog u vezi s nazivom festivala? Javite se!

Nakon što pregledamo i razvrstamo vaše prijave i ideje svim potencijalnim učesnicima ćemo prosljediti zbirnu listu zainteresovanih učesnika.

Kao idejni pokretači kulturnog festivala *Habitat Culture Fest* obavljamo se da ćemo se prema vašim ličnim podacima odnositi s neophodnom diskrecijom i da nećemo samoinicijativno prosljedivati ili posredovati u razmjenitelefonskih brojeva, e-mail ili fizičkih adresa, osim na izričit zahtjev ili uz odobrenje samih učesnika.

Podijelite ovo pismo sa vašim kontaktima i javite nam se da zajedno napravimo sljedeći korak!

S poštovanjem,

Elmir, Lejla, Goran, Maja, Verner...

Habitat Culture Fest

Dear Mr Filipovic,

We are pleased to hereby present the idea of Habitat Culture Fest and invite you to join us in the conceptualization, organization and realization of this event.

Why?

Bosnia and Herzegovina has a rich cultural heritage both on its own territory and abroad. We, initiators of Habitat Culture Fest would primarily like to familiarize the youth, pupils and students, as well as any other interested persons with Bosnia and Herzegovina's creative industry in exile. Our aim is to promote the cultural achievements of the people of Bosnia and Herzegovina abroad, involving the youth on the one hand and the creative economy within Bosnia and Herzegovina on the other hand. This way we want to contribute to raising awareness of the role of culture, art, science and education in the development of Bosnia and Herzegovina's society as a whole. Creative and cultural industry is nowadays considered an crucial source of advantage in the marketplace and sole mode of future entrepreneurship.

Habitat Culture Fest should become a meeting point of people willing to cherish the diversity of Bosnia and Herzegovina as part of European and global cultural heritage.

Bosnia and Herzegovina abroad

As a matter of fact, a vast number of people from Bosnia and Herzegovina live and work around the world. While some of us started careers inside the country, others were educated and built their lives entirely abroad. We reckon that many of us want to present our talents and specializations to the audience in Bosnia and Herzegovina. Indeed Bosnia and Herzegovina's diaspora offers a lot – from literature, music, comics, caricature, photography, film and theatre to architecture and digital creations. These will be presented at Habitat Culture Fest through exhibitions, concerts or debates. Exhibits will be complemented by workshops on entrepreneurship in the creative and cultural industry. Habitat Culture Fest will thus become a beacon of universal values and a festival of artists and audience from the whole world sharing similar views of culture.

Protagonists and participants will be artists of Bosnia and Herzegovina descent, people from other countries whose work relates to Bosnia and Herzegovina, and artists from Bosnia and Herzegovina representing this country's culture abroad. The festival shall show that culture and art are universal values of the civilized world transcending state and ethnic borders.

Habitat Culture Fest: where and how?

The venue of this cultural event will be Boračko Lake, located midway between Sarajevo and Mostar. Local and regional entrepreneurs will be involved to facilitate the transportation, provision of accommodation, meals and all necessities for the participants and visitors of the festival. The Lake and its surrounding present an ideal open air stage for various cultural activities from workshops to concerts. The idea of Habitat Culture Fest originates from Goga and Elmir Prevljak, who have been organizing Cultural Summer at Herzegovina Lodgestourist village for ten years. They already welcomed a significant number of artists from Bosnia and Herzegovina and other countries at their poetry evenings, music and film matinees. Besides Sergej Kreso, Dutch film director of Bosnian surname, Boračko Lake so far also hosted French Bosnian Jasna Šamić and Vladimir Pištalo, American Sarajevan from Belgrade, as well as Kader Abdolah, Iranian-Dutch writer translated to Bosnian, Arnon Grunberg, Geerd Mak and Marko Vešović, just to name a few.

Timing

We would like to commence Habitat Culture Fest 2022 as of the upcoming summer, first testing the initial concept and fine-tuning the plan and programming during a single weekend. Our goal is to develop this festival to a cultural event attracting both domestic and international audience. Habitat Culture Fest will take place annually and will last for seven days during the month of July or August (to be determined).



Boračko jezero

Budget and expenses

This is a non-profit undertaking. Cultural event of this kind will require a budget covering the organization and implementation expenses. In order to create the budget, we will approach the embassies of the participants' residence countries, Bosnia and Herzegovina based and foreign sponsors of culture, art and tourism. We will further need to investigate subsidizing possibilities with domestic institutions and abroad. Crowd-funding by people of Bosnia and Herzegovina descent willing to support the festival will also be considered. Any suggestions you may have on this are welcome.

Why do we refer to you?

We hereby invite you to help us. The help needed is voluntary, whether small or large in extent. It may be conceptual or organizational, from contacting and establishing a network of potential participants, attendees and sponsors, to funding and marketing ideas or translation services.

By approaching you we have started the realization of our long-cherished dream.

We believe dreams can come true! If you do too, we welcome you to join us in organizing Habitat Culture Fest 2022! Whether as a participant, partner, organizer, potential sponsor or donor. Let us know if you have any sound ideas, indicate what way you wish to contribute by contacting us via the following email address:

We are still looking for the festival's ultimate name, linking Bosnia and Herzegovina's indigenous culture with the related co-existing culture flourishing abroad. Do you have any proposals as to the name of the festival? Let us know!

After reviewing and sorting the replies, we will share the list of all potential participants with you. We, initiators of Habitat Culture Fest, are committed to respecting your privacy and handling personal information such as email address, telephone number or physical address discreetly. We will not deliberately share or facilitate exchange of such information unless mutually and explicitly requested to do so by the participants themselves, and with their prior consent.

Please share this message with your contacts and get in touch with us to take the next step together!

Sincerely,

Elmir, Lejla, Goran, Maja, Verner...



Pripremio: Vlado Bojer

Saznali novinari da jedna bakica na nekoj planini ima puno ovaca i da ih sama čuva. Jedan od njih je nekako pronađe i počne ispitivati.

- Bako, koliko imaš ovaca?
- Kojih, crnih ili bijelih - pita baka
- Pa na primjer, bijelih?
- Tisuću.
- A crnih?
- Isto - mrzovoljno će baka.
- A koliko jedna ovca daje vune?
- Koja, crna ili bijela?
- Pa, na primjer, bijela?
- Dvije kile godišnje.
- A crna?
- Isto.
- A koliko se mesa dobije od jedne ovce?
- Koje, crne ili bijele?
- Na primjer, crne?
- Dvadeset i pet kila.
- A od bijele? - Isto.
- Novinar, već iznerviran, vikne na baku:
- Pa, dobro, bako, kakva je razlika između crnih i bijelih ovaca, kad me stalno pitaš: "crne ili bijele", a na kraju sve isto?!
- Eeee, crne su moje!
- A bijele isto!

Došao Perica kući i kaže:
Tata, tata danas sam ja jedini dignuo ruku na času!
Tata: super a koje je pitanje bilo?
Perica: ko je razbio prozor?

Pita učiteljica Pericu: Što ti je tata radio za ljeto?
Perica: pregazio ga je traktor.
Učiteljica: Što ti je mama radila za ljeto?
Perica: Pregazio ju je traktor.
Učiteljica: Što ti je brat radio za ljeto?
Perica: Pregazio ga je traktor.
Učiteljica: Što ti je sestra radila za ljeto?
Perica: pregazio ju je traktor.

Učiteljica: Što si ti radio za ljeto?
Perica: Vozio sam traktorčiiiiiiiiiié

Učiteljica - Onaj ko misli da je glup nek se digne
Perica - Evo učiteljice ja sam se diga da ne budete sami
Učiteljica - Odma kod psihologice!!!

Ivica: Mama, mama, dobio sam 5...
Mama: Iz čega?
Ivica: Jedan iz geografije, jedan iz matematike, jedan iz povijesti, jedan iz hrvatskog i jedan iz informatike!

Došla Fata kod advokata da se raspita o brakorazvodnoj parnici.

Pita je advokat:
- Da li Vam je muž besposličar?
- Neee, radi u dobroj firmi već.
- Slabo zarađuje?
- Neee, ima odličnu platu. Zapravo samo on i radi, i izdržava nas.
- Tuče li Vas?
- Neee, jako je nježan i pažljiv. Ne pije, ne kocka, slabo ide s društvom, baš je posvećen kući i porodici.
- Znači i pomaže Vam po kući?
- Malo je reći "pomaže". On kuha, pere, pegla, čisti, iznosi smeće...
- Zašto onda želite razvod?
- Pa zato što on sve to nekako preko one stvari.

Putuju avionom Vučić, Putin i Angela Merkel.
Odjednom se oglasi pilot i kaže iskačite padamo avion gori...
Oni pogledaju kad ono samo 1 padobran, šta ćemo upita Angela Merkel?
Kaže Vučić hajmo glasati za padobran?
I tako oni glasaju Vučić pobjedi uzme padobran i iskoči.
Pada avion a Putin kaže sve mi je jasno ali odkud njemu 13 glasova a nas troje...

SESTRA KAO OPCIJA
Pita muž ženu:
-Kada bih ja umro, bi li se ti ponovo udala?
-Ne bih, ljubavi, ja bih ostala sa svojom

sestrom. A ti, bi li se ti oženio, kada bi se meni nešto dogodilo?
-Ne bih, ljubavi, i ja bih ostao sa tvojom sestrom.

I JEDNO I DRUGO

Ona:
-Ljubavi ,hoćeš li mi kupiti za rođendan novi mobitel?
On: A onaj drugi što ga imaš?
Ona:
-On će mi kupiti laptop.

ŽENSKAROŠ

Prigovara kolega svom kolegi na poslu:
-Kako možeš tako jurcati naokolo za ženama? Oženjen si i djeca ti već idu u školu.
Gleda on začudjeno, pa mu odgovori:
-Pa šta da radim? da ispišem djecu iz škole?

TEŽAK ŽIVOT

Pričaju dvojica prijatelja:
-Ovaj život stvarno nije fer.
-Zašto?
-Kad god upoznam neku zgodnu ženu, ili je ona udata ili sam ja oženjen!!!

TABLETE

-Doktore ove tablete za putovanje ne djeluju!
-Kako to mislite?
-Popio sam ih tri, a i dalje sam kod kuće!

DOBRE VIJESTI

Došao Ivica iz škole i kaže mami:
-Mama imam i dobru i lošu vijest.
Mama:
-Hajde, prvo mi reci dobru vijest.
Ivica:
Dobra vijest je da sam dobio 5 iz matematike, a loša vijest je da je to laž.

BICIKLIST

-Šta radiš na tom sobnom biciklu?
-Treniram.
-Pa ne vrtiš pedale?
-Nizbrdica je.....



Nasiha Kapidžić Hadžić

Izabrana djela za djecu U povodu 90 godina rođenja pjesnikinje



Pripremljen je naš najznačajniji ovogodišnji izdavački projekt
IZABRANA DJELA ZA DJECU I MLADE
pjesnikinje **Nasihe Kapidžić Hadžić**,
koji objavljujemo u povodu 90 godina rođenja pjesnikinje.
U 5 knjiga smješteno je najbolje što je napisala čarobna olovka ove pjesnikinje
– njene najbolje pjesme, kratke priče i najbolji dramski tekstovi.

Ovaj jedinstven projekt, koji su likovno opremili vrhunski ilustrator **Omer Berber**, inače bivši Nasihin đak, i studenti Likovnih Akademija Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, nudimo u pretplati po cijeni od **60 KM**. Iskoristite **mogućnost da u komplet bude upisano Vaše ime** (ime Vašeg djeteta ili unučeta ili djeteta kome želite darivati komplet) koje će tako, na neki način, **ostati zapisano u historiji bosanskohercegovačke književnosti za djecu**. U komplet će biti upisana imena pretplatnika koji uplate prvu ratu ili cijeli iznos **najdalje do 30. aprila 2021. godine**.

NARUĐBENICA

Ovim neopozivo naručujem _____ primjeraka kompleta **IZABRANA DJELA ZA DJECU I MLADE** po cijeni od **60 KM za komplet** (u Bosni i Hercegovini) odnosno **50 EURA za komplet** (u zemljama izvan BiH).

(Ime i prezime naručioca)

(Ime koje želim da bude upisano u komplet)

(Adresa – ulica, kućni broj, poštanski broj i mjesto)

(Kontakt telefon)

(E-mail adresa)

Isplatu ću izvršiti: u cijelosti
 u tri rate (30+20+10 KM)

(Potpis naručioca)

Naruđbenicu poslati na adresu **IK LIJEPA RIJEĆ**, Tuzla, Miroslava Krleže 11, 75000 Tuzla
Tel/Fax: 035 / 251 509 • Mob: 061 194 162, 061 194 163 i 061 577 247 • lijeparijec@bih.net.ba • www.bosanska-rijec.com
Uplate u KM mogu se izvršiti na račun broj: **555000021839512** kod Nova banka A.D. Banja Luka, Filijala Tuzla
Devizne uplate izvršiti na račun broj: **SWIFT: NOBIBA22, BIC: BA39555000021839762**

Poštovani prijatelji knjige,

Najboljoj pjesnikinji za djecu u Bosni i Hercegovini, **NASIHI KAPIDŽIĆ-HADŽIĆ**, ove, 2021. godine, navršava se **90 GODINA OD ROĐENJA**.

Tim povodom objavljujemo njen komplet «**IZABRANA DJELA ZA DJECU**» u pet knjiga.

Nudimo mogućnost **DA U KOMPLET UPIŠETE VAŠE IME** ili ime Vašeg ili nekog dragog djeteta iz Vaše šire obitelji i da na taj način obradujete svoje ili nečije dijete trajnom lijepom i vrijednom uspoménom. Akcija pretplate traje **DO 30. APRILA 2021. godine**.

Pretplatom na komplet obogatit ćete svoju kućnu biblioteku **DJELIMA NEPROLAZNE VRIJEDNOSTI** i podržati objavljivanje ovog izdavačkog projekta, značajnog za našu dječju književnost i **NEMATERIJALNU KULTURNU BAŠTINU** Bosne i Hercegovine, u cjelini.

U prilogu Vam šaljemo informativni letak sa svim potrebnim podacima i naruđbenicom. Ako se odlučite da nas podržite, dovoljno je odgovoriti na ovaj mejl ili popunjenu naruđbenicu fotografirati i poslati na viber: +387 61 194 163 ili u mesindžer fejbuk profila: **Lijepa Rijec Esic**.

Ljubav prema domovini izražava se i na taj način da čuvamo i njegujemo njene kulturne vrijednosti. Zato ovu vijest objavljujemo uz obilježavanje Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine, koji Vam maleni kolektiv naše izdavačke kuće **ISKRENO ČESTITA**. Od srca.

Prijateljski i s poštovanjem

Šimo EŠIĆ, urednik
Viber: +387 61 194 163
Facebook: Lijepa Rijec Esic
E-mail: verlagesic@t-online.de
ili: lijeparijec@t-online.de

BUDI DIO HAJRA

Obnova vakufske kuće džemata Novoselija Banja Luka

Poštovane džematlije, braćo i sestro, es-selamu alejkum!

Ovom prilikom pozivamo sve džematlije, sve ljude dobre volje, džemate, organizacije, udruženja i sve ostale dana nam se pridružite u prikupljanju dobrovoljnih priloga i donacija za obnovu vakufske kuće džemata Novoselija Banja Luka. Vaše donacije možete prosljediti sljedećim ovlašćenim osobama putem: Mobile pay za Dansku, Swish-a za Švedsku ili na neki drugi način u dogovoru sa navedenim osobama.

Amerika

Ilhan Gunić tel: +16233881420

BiH

Ajdin ef. Crnkić tel: 060 335 4805

Danska

Mirza Gunić tel: +4560300146

Švedska

Asmir Metaj tel: +46762475792

Rijad Gunić tel: +46762719993

Džemil Vajrača tel: +46709660863

Unaprijed se zahvaljujemo svima koji budu uz ovaj projekat i svaka pristigla pomoć će biti javno objavljena sa imenima na ovoj stranici. Ako neko od vakifa ne želi da mu ime bude javno mora to obavezno napomenuti.

Također želimo naglasiti da prilikom ove akcije ili bilo koje druge vakif koji uvakufi 1000 BAM ili više od 1000 BAM stječe pravo na **VAKUFNAMU** od strane medžlisa IZ Banja Luka.

Spisak vakifa koji su donirali za obnovu vakufske kuće:

- | | |
|--|---|
| 1. Dženan Kapetanović 1000 DNK | 28. Metaj Mujo 150 BAM |
| 2. N.N. 4000 DNK | 29. Hoptijan Enisa 30 BAM |
| 3. N.N 100 BAM | 30. Profit B. Petrovac 100 BAM |
| 4. pred dušu rahmetli Sakibu Goziću 20 BAM | 31. Omerbašić Muhamed 100 BAM |
| 5. Erzumana Gunić 100 BAM | 32. Krhalić Adisa 300 SEK |
| 6. Sejida Gunić 100 BAM | 33. Baručija Esmir 400 SEK |
| 7. N.N. 35 BAM | 34. Turanović Suad 300 SEK |
| 8. Muftić Elmir 100 € | 35. N.N 50 SEK |
| 9. Bojadzi Asim 200 € | 36. N.N 500 SEK |
| 10. N.N. 50 € | 37.N.N 500 SEK |
| 11. Džebić Subha 150 BAM | 38. N.N 1 000 SEK |
| 12. Pred dušu Gunić Dževide 50 BAM | 39. Turčinhodžić Sead 200 SEK |
| 13. Pred dušu Ašić Ramize 50 BAM | 40. Peksin Lejla i Hasan 300 SEK |
| 14. N.N 200 BAM | 41. Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj - Džemat Växjö 5670 SEK |
| 15. Vajrača Asim 200 \$ | |
| 16. Zulikić Ibro 100 \$ | |
| 17. Gunić Ilhan 100 \$ | |
| 18. Memić porodica donirala stolariju | VAKUFNAMA : |
| 19. Dekić Nijaz 200 € | Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj - Džemat Växjö |
| 20. Udruženje žena iz Bihaća 1395 BAM | Udruženje žena iz Bihaća |
| 21. Hasan Omerčević 100 BAM | Memić porodica |
| 22. N.N. 250 BAM | |
| 23. N.N 100 BAM | |
| 24. Seferagić Fikret 50 BAM | Ukupno prikupljeno novca do dana 31.01.2022. god 20 023,29 BAM + Stolarija |
| 25. blagajna iz džemta Novoselija 2345 BAM | |
| 26. MIZ Banja Luka 5755 BAM | |
| 27. N.N. 117 BAM | |

Sve informacije uvezi ovog hajra djela možete pratiti na FB stranici našeg džemata "Džemat Desna i Lijeva Novoselja".

BiH-Švedska

redovna autobuska linija
utorkom i petkom

09:00 SARAJEVO

10:30 ZENICA

12:10 DOBOJ

11:00 TUZLA

12:30 SANSKI MOST

13:00 PRIJEDOR

14:00 BANJA LUKA

15:15 B. GRADIŠKA (BIH)

15:40 KOBENHAVN (DK)

17:00 MALMÖ (S)

18:00 HELSINBORG

20:30 VARNAMO

21:00 GÖTEBORG (S)

21:00 JONKOPING

22:15 MJOLBY (S)

22:45 LINKOPING

23:30 NORKOPING (S)

01:30 STOCKHOLM (S)

09:00 STOCKHOLM

11:00 NORKOPING

11:50 LINKOPING

11:30 UDDEVALLA (S)

12:00 SVANESUND

12:20 MJOLBY

13:25 JONKOPING

14:00 VARNANO

16:00 HELSINGBORG

16:25 LANDSKRONA

17:30 MALMÖ

13:30 GÖTEBORG (S)

17:25 B. GRADIŠKA (BIH)

18:15 BANJA LUKA

19:10 PRIJEDOR

19:40 SANSKI MOST

20:10 DOBOJ

21:45 TUZLA

22:30 ZENICA

24:00 SARAJEVO

travel agency

BISS-TOURS

Agencija Sarajevo
Morića han, Sarači 77

tel./fax: 033 236-620; 271-281

Agencija Zenica
Metalurg Business City
tel./fax: 032 245-451; 245-757

Mobitel BiH: +387 (0)61 780 250

Göteborg: +46 737086340

Stockholm: +46 703997516

Malmö: +46 736307882

Oslo: +47 951 481 56



Travel agency
BISS-TOURS



www.biss-tours.ba

PLIVIT ROŠTILJSKI KONCEPT



Sa ponosom predstavljamo naš novi Plivit roštiljski koncept koji je nastao u saradnji sa šefom Edinom Džematom.

Ovaj roštiljski koncept sadrži 94% junećeg mesa, a ostalo su začini koji nemaju nikakvih E-brojeva. Čisti proizvodi bez nepotrebnih sastojaka. Više od godinu dana smo u suradnji sa Edinom Džematom radili na razvoju ovog koncepta i na kraju možemo reći da smo veoma zadovoljni i sretni sa konačnim rezultatom. U asortimanu možete pronaći Startbox, Balkan grillbox, ćevape i pljeskavice. Uskoro u prodavnicama!

